

Zdigitalizowano w ramach projektu „OCHRONA I KONSERWACJA CIESZYŃSKIEGO DZIEDZICTWA PIŚMIENNICZEGO”

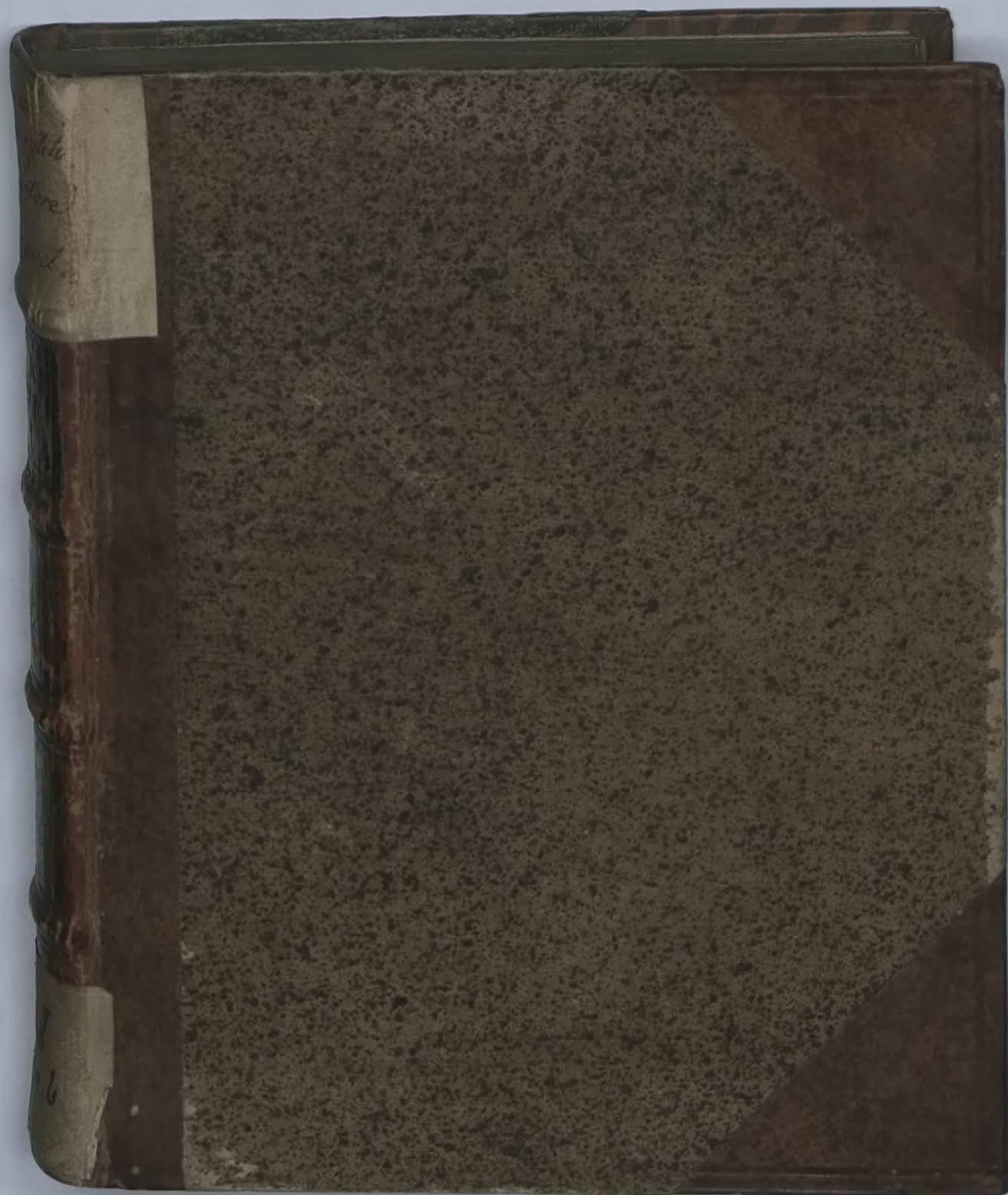

2007-2010

Wsparcie udzielone przez
Islandię, Liechtenstein oraz Norwegię
poprzez dofinansowanie
ze środków Mechanizmu Finansowego
Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Zrealizowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

DD VII 5 a, 6

1.
ENCHIRIDION

PHYSICÆ RESTITUTÆ

in quo

Verus naturæ concentus clarè
exponitur, plurimique antiquæ
Philosophiæ errores per Canones
et certas demonstrationes oculo
eade aperiuntur

Auctore D. Cspagnez;

alias Auctore anonimo, cujus nomen tamén
anagramma præbuit,
nempe:

Spes mea est in agno.

Genevæ

M. DC. LXXIII.

Leop. Scherfner
1802.

in Physicam resti,
Lutam Epigramma.

En Physica jubar exarēns, quā sortē
 sinistra
 barbaries Aegypti merferat atra vadis.
 Sic formae, et docti Physicē sibi damna rependi
 apicant, ut plures haec habere procos.
 O stupor! o miror quem non percellit amore,
 non Venus: ē patria gratior otia manū.
 Nec se restitui putat his haec aurea scriptis;
 sed nasci ē cerebro parturiente Jovis.

+

3.

ENCHIRIDION

PHYSICÆ RESTITUTÆ

seu

Naturæ verus in operando
processus

Canon. I.

Deus est ens æternum unitas infinita, radicale
rerum omnium Principium: cujus essentia est
lux imensa. Potestas Omnipotentia. Voluntas
bonum perfectum. Subus opus absolutum. plura
desideranti occurrunt stupor, silentium, Abyssus
gloriæ profundissima.

II

Mundum ab æterno in Archetypo suo descriptum
fuisse, Sapientum plurimi dixerunt. Archetypus
autem ipse, qui totus lumen est, ante universi
creationem in se complicatus, cœn liber, sibi soli
induxit; in mundi vero productione, quasi puer,
sursum se aperuit, et explicuit; opusq; suum
in mente, velut in matrice, prius occultum

4.
quodam sui extensione manifestum fecit, ac
mundum idealem, quasi duplicata divinitatis
immagine, actualem, et materiale duxit. hoc
annuit Trismegistus, dum Deum formam suam
mutasse, ac universa subito revelata, et in lucem
conversa fuisse refert. est qđ mundus: patens
divinitatis occulta imago. hunc universi ortum
intelligere videntur Antiqui per Balladem suam
ē Jovis cerebro, Vulcani, nempe ignis, sive ore
divini luminis extractam.

III

Aeternus rerum Parens organicam mundi molem
in tam præclarum ordinem digessit, ut summa imis,
et ima sumis citra confusionem intermixta, et
analogia quodam similia sint; unde extrema
totius opificii secreta quodam nexu per media
insensibilia strictissime inter se coherant, ac prout
se omnia in summi et moderantis obsequium, atque
inferioris naturae commodum consentiunt, solo nutu
eius, qui colligavit, solvi esse paratura. recte itaq;
in Tabula Schemaraginata Hermes: id, quod est
inferius, simile est ei, quod est superius &c.

IV

Qui summum jus universi in naturam translatiā
a Divina natura, Deum negat: neque enim
aliud increatum naturae lumen, aut in produendis,
aut conservandis mundi individuis agnoscere fas est,

propter spiritum illum divini Opificis, qui primis
agris incubuit, et confusa in chaos rerum semina
de potentia in actum eduxit, educta per constantem
alterationis rotam versans componendo, et resolvendo
huc inferiora Geometrie tractat.

V

Quia spiritum illum mundi creatorem, rectorem,
hac operibus continuo quasi afflatu infusum, et per
omnia largi diffusum, secreto, et penitus quodam actu
universa, et singula, secundum genus suum, moventem,
animam mundi esse, nescit, universi leges ignorat: is
enim, qui creavit, creata regendi sibi jus vendicat;
eundem spiritum creationi, generationi, et conservati-
oni recte fatendum est.

VI

Naturam tamen causam etiam universalem primam
anallantem, et tanquam instrumentum, ab ea motum
immediate singula in mundo materiali ex ordine moventem,
qui agnoscit, a Philosopher et Theologorum mente
non recedit, qui eam naturantem, hanc naturalem
dixerunt.

VII

Naturam etiam etiam primam ministram, spiritum
esse universi, sive luminis in primo creati, et corpus
solare contracti, virtute vivifica, et secreto fecundi-
tate donato, arcuorum naturae peritus negabit
nunquam; spiritum igneum, ignem invisibilem,
et animam mundi dixit Zoroaster et Heraclitus.

VIII

Ordo naturae nil aliud est, quam series explicata

6
legum aeternarum, quae à primo Principe sanctae
at innumeris suis variis naturae populis, in pagina
multiplici exarata et conscriptae fuere: quarum
austriis moles universi motus suos peragit, extre-
mos novissimi voluminis oros vita, et mors per
vires occupant.

IX

Mundus est quasi opus fabrilis in orbem gyratum,
partes ejus, quasi catenae annuli se mutuis ample-
xibus stringentes: natura tamquam vicaria in medio
sita, rerum vices exercens, opifex ubique praesens, quasi
faber, attritos continuis reparans.

X

Mundi universos ut triplici nāa constat, ita triplici
ratione distinguitur: Supercaelesti, caelesti, et sub-
caelesti. Supercaelestis, quae intelligibilis dicta, omnium
suprema omnino spiritualis, et immortalis est, divinae
majestati proxima. Caelestis, medio loco sita, quae
perfulgissimorum corporum sortem nata, spiritibus
abundat, virtutes innumeras, vitalesque auras, per
rivulos spirituales effundit, corruptionis experta,
mutationis in absoluta. Denique subcaelestis, quae
vulgo elementaris nuncupata infimam mundi
plagam obtinet. haec tota ex se corporea, fini-
talia dona, precario tantum, Celos repensura
possidet. in finem ejus generatio nulla sine corrupti-
one, ortus nullus sine interitu.

XI

Lege creationis cautum est, ut inferiora mediis, media
superioribus, superiora autem supremo Creatori suo
ad nutum obsequantur; hic est universi ordo.

Soli rerum Creatori, ut ex nihilo cūm, quocūqve
placuit, creare, sic eidem soli creata in nihilum
vertendi jus competit; quod nāc lege hominī
prohibitum est. omnia itaqz transire, et immutari
in mundo recte statuit Trismegistus. ex elementis
siquidem componunt mixta, quae iterum per naturā
totam in sua elementa resolvuntur.

Materia quondam primam elementis antiquiorem
credidere Philosophi, sed eam, quia rerum cognō.
verunt, rerum causā et quasi in nube expliciunt;
ut sit qualitatum et accidentium exposit; primum
in eorum subiectum. quantitate vacua; per quam
in omnia quantā sunt. Simples; contrariorum in
sedes. Sensibus incognita; sensibile in basis.
ubiqz extensa; nullibi in percepta. formarum
semper cupida; nullius tenax. corporum deniqz
omnium radix &c. quae in sola mente concipi pot.
deniqz actu nihil, potestate omnia. ita fictitium,
et umbratile naturae fundamentum posuerunt hi.
melius Philosophus materiam primam a contrariorum
ragna vindicasset, cum nec ipsi elementis ulla
in se contrarietas, quae tantum a qualitatum intensioe
resultat, ut ignis, et ea communis experientia docemus,
quibus, quidquid inest oppositi, ab intensioe qualitatum
procedit. at in veris rerum elementis, quae in mixto-
rum generatione coeunt, nequaquam idae qualitates,
quae illis rempse insunt, sibi adversantur, temperata
enim contrarietatem non admittunt.

XIV

Thales de variis Philorum opinionibus. Heraclitus,
 & Hesiodus, aquam primam rerum materiem esse
 putavere: quorum opinioni sacra Genes. C. I. G.
 aperte videtur. illam abyssum, & aquam vocitant;
 per quam, non aquam nostram, sed quasi fumum,
 aut vaporem humidum, & tenebrosam, huc iduc
 errantem, & sine ulla lege incerto motu actum,
 intellexisse sufficit.

XV

De antiquo isto rerum primo quid certi decernere,
 in promptu non est; cum idud in tenebris
 creatum, nondum in lucem ingenii humani emer-
 sit. quamobrem, quorum de isto Philosopherum sum
 Theologos. Turba censuit. Talia sunt, quae solus
 natura Auctor novit. De obscuris dicenti venia
 debetur.

XVI

Antiquissimum, sed obscurum materie principium
 Hylam dictum, materiem primam praecipere, non
 nudi Rationum opinioni aperte crediderunt.
 quod non corpus, sed umbram, non rem, sed rei
 imaginem, aut entis. larvam dicere excedit. hoc
 antiquo principium, oramus idum tenebrosum non
 aliter imaginari nobis. Exhibere potest, quomodo a
 natura caeco solis. lumen aures indicant.

XVII

Ex remotissimo isto principio. abyssum quendam ca-
 liginosam, informem, indigestam, proximam
 elementorum & mundi materiam, Deum eduxisse
 ac creare ipsum visum est. materiem autem hanc

modo terram inanem & vacuum, modo aquam.
Sacra pagina nuncupat, licet actu neutra,
epes, sed utraq; potestates. idam fumo, aut
vapori tenebroso hanc dissimilem spiritus licet
conspicere, cui supersi quidam spiritus frigoris
& tenebrarum inerat.

XVIII

Divisio aquarum superiorum ab inferioribus sacra
in Genesi expressa, facta videt separando subtile
a trispo, & tenuem quasi spiritum a fuliginoso
corpore. id opus fuit spiritus luminosi a divino
Verbo proceduntis; lux enim, quae spiritus est aeneus,
segregando heterogenea, densiores tenebras a viciniori
ac eminentiori plaga deorsum versus profligavit,
maamque homogeneam tenuiorem, & spiritui proximioram
codigendo, in lumen imortale, quasi oleum in cornu,
busibile ante Divina chryseatis Thronum accendit.
Aether hoc Empyreum est, medium inter mundum
intelligibilem, & materialem, quasi utriusq; horizon, &
finitor, a superiori virtualiter dotes suscipiens, &
inferiori proximo loco medio nempe communicans.

XIX

Abyssum tenebrosam, seu maam mundi proximam
aquam, sive humidam esse, ratio exigebat, quo atten-
nuari commodius, & per attenuatam universa Aethorum,
& totius fabricae moles flexu mae diuici & in
corpus continuum extendi posset. fluere enim
humoris proprium est, omniq; corporis continuitas
humoris beneficio debetur. humor enim corporum
& elementorum gluten est, ignis vero in humorem
agens calefaciendo idum rarefacit, calor spiritum

10.
est ignis instrumentum, cuius ope duo opposita
uno eodemque labore operatus, humidam primum
naturam, dum à seorsum separatur, idam rarefaciendo,
hanc condensat, sic per heterogeneorum separationem
fit homogeneorum congregatio. hac arte
protochymica spiritus in creaturis mundi fabrica con-
fusos rerum naturas distinguit.

XX

Omnipotens à duobus principiis universalibus opus
creationis inchoavit; unum formale fuit, materiale
aliud; quid enim verba illa Proph. Cap. I Gen. so-
nant? in principio informationis materiam creavit Deus
celum, & terram; quam, quod Deus in principio eam,
in suo summa distinguit principia, nempe in primum
formale, & materiale, celum videlicet, & terram: terra
autem nomine ipsam tenebrosam, & nondum formam
indutam aquarum et abyssi massam intelligi verba
sequentia indicant: Et autem erat inanis, & vacua,
& tenebrae erant super faciem abyssi &c. quam Creator
celo supremo, Empyreo nempe inclusit ac terminavit;
quod in natura primum primum formale est, remotum
licet.

XI

Spiritus enim Dei, qui Divinitatis Splendor est, in ipso
creationis momento super vas, id est, super humidam
& operam abyssi faciem effuso, lux statim apparuit
quae partem eminentiorem, & sublimiorem materiam in ictu
oculi invasit, lucidas circumferentia, quasi limbo
eam perfudit, velut coruscans, quae ab oriente in Occi-
dentem lumen suum jaculatur, aut flamma, quae alba
rimae fumam proximam accendit, sic prima dies orta est.

gravis autem tenebrarum luce vana, nox remansit,
ita in diem, et noctem divisae sunt tenebrae.

XXII

De aëre illo primo, formali principio, non enunciatum
fuisse inane, et vacuum, et tenebris oblitum, quod satis
indicat aërem illud imprimis expansum, idcirco luce
distinctum fuisse a massa tenebrosa subjacente, ob
vicinitatem glorie, et claritatis divinae, praesentiamque
fuerit luminosi abigisse tenebras.

XIII

Duo itaque rerum principia initio creata fuerunt: unum
luminosum, et spirituale, nunc proximum, alterum omnino
corporeum, et tenebrosum. illud, ut esset primum motus, lu-
minis, et caloris; istud vero primum stuporis, opacitatis
et frigoris; illud activum, et masculinum, hoc passivum
et foemininum. ex parte prioris, motus ad generationem
in mundo elementari, unde vita. ex parte posterioris,
motus ad corruptionem, unde mors initium trahit.

XIV

Divina natura pulchritudinem suam in lumine prae-
creato, tanquam in speculo mirata, in quo extensionem
et similitudini suae multiplicationem exardescens, lumen illud
protendi, propagari jussit: tunc lumen, spiritum
igneo a mente divina progressu, cepit in proximiores
tenebras agere, idcirco debellatis, et seorsum centrum versus
depressis, illuxit secunda dies, et subsistit illa luminis
mansio, sive aërum totum. Totam regionem aetheream
complectens, in cuius plaga superior tot fuit, postea
prope et affixa fuit in inferiori autem septem
errantia sidera ex ordine sita fuisse, quae lumine
motu, et influxu suo, naturae subjacenti tanquam fecer-
tores, et perfecti legem dicerent.

XV

120

Et ne quid operi tanto in mente Divina jam pridem
 exarato deficeret, idem spiritus tenebras condensatas,
 umbram ex adverso subterlabentem profligavit, et
 in centrum abyssi detrusit, sic postremum celum lumini
 proximum factum est, quod alterum, sive celum inferius
 dicitur. Tertia tum dies affuit: tenebrae autem, quae
 totam abyssi faciem in primo obumbrabant a lumine
 superveniente in regionem infimam per triunum depreste
 ita condensatae sunt, ob sparii angustiam, et frigoris
 constrictionem, ut in ea nam migraverint, librato
 in medio vnum, firmatos ex foete et cuspioni abyssi
 moia, in solium, et opadum. Et corpus totius operis
 nucleo et centro, quasi tenebrarum valle, et humulo.
 postmodum spiritu impellente aqua a terra facie ad
 quos latera circumvolubata reaperunt, et apparuit
 arida, pro sensu, ut infinita pene plantarum genera
 in lucem ederet, totum aethum species, hominem potissimum
 ceteris predominantem hospitio exciperet,
 ibique victum homini amplam rerum suppellestem
 exhiberet. Ea itaq. et ea in unum globum desierunt,
 cupis ob densitatem opacitas, sive umbra, abyssi
 tenebrose imago totam aëris viciniam soli oppositam
 continuo obfidebat, ac involvit; persequentem enim lucem
 pari spacio adversa refugit, et labenti similis semper
 fugitiva recedit.

XVI

Lucem autem, quae profligatis tenebris omnia abyssi facie
 spem occupaverat, in lucem nobilissimam Solis
 globum contrahere, hinc spicii visum est. ut pro
 contractis lumen, eo efficacius, et radiis potentius ja-
 cularetur. tum ut lux creata natura Divina glorie
 proxima, ab unitate increata procedens, per unitatem
 in creaturas effunderetur.

Ab idâ fax mundi, luminosa lucem mutuatur
 cetera omnia corpora, quam enim in Luna opacita-
 tem sensu deprehendimus, propter eâ vicinitatem, et
 eius umbra extensionem, similem in ceteris globosis
 corporibus credere verisimilitudo patet, licet propter
 distantia prohibeat: prima huiusmodi ex omnium
 sensibilibus præstantissima natura, lucis fons unitati
 debebatur, à qua miraculum vitæ hâc inferiora
 suscipiunt; unde optimi Philosophus Sol, et homo gene-
 rant hominem.

XXVIII

Non citra probabilitatem Philosophorum nonnulli in
 Sole animam mundi, Solem autem in medio universi
 constituerunt; æquitatis enim, et nâc rão postulare vi-
 detur, ut æquali spacio Solare corpus distet à fonte
 et origine lucis create, cælo Empyreo nempe, et à
 centro tenebroso Terræ, quæ totius opifici sunt extremæ,
 quo fax mundi tamquam nâc media, et utriusque extremo-
 rum conciliatrix in medio sedem hâbet, unde commodius
 à summo cordine imensos virtutum opes suscipiat, et
 in parâ distantia ad imum transmittat.

XXIX

Ante lucis create in Solare corpus contractionem Terræ
 in solitudine abiectus, masculinum expectans, ut ex eius
 copula prægnans facta, omne genus animalium pareret,
 hætenus enim effectus, et quodammodo imperfectos foetus,
 vegetabilia nempe enixa erat debilis, præterea impotens
 frigore lucis calos humida, frigentis mâe prædominiori,
 neque ulterius vires suas extendere poterat.

XXX

Cum igitur mâa prima, cum elementa informem
 suam receperant, et ita per communem luminis nâc

propi jure sanguinis, strichsimum inter se amorem,
non odium, et pugnam, ex vulgari sententia, contraxe-
runt, sed, mutuo necessitudinis vinculo amplexa sunt,
ut in varia mixtorum corpora secundum species suas
coalescant. lux autem Solaris, priori longe potentior,
est forma formarum hoc forma universalis, quae omnes
formas naturales in opere generationis in matrem dispositam
et rerum semina infundit, quod libet enim individuum
naturae lucis partem in se recondit, cuius radii virtu-
tem activam et motricam semini occulte suggerant.

XXI

Totam mater primae portionem, tum etiam elementa,
quae ex ipsa fluxerunt, tenui primae lucis tintura
ab initio imbuti opus fuit, quo majori, potentiori, luci
suscipienda in mixtorum informatione apta essent,
si ignis igni, aqua aquae, lux luci, quia naturae
homogenerae sunt, perfecte uniuntur ac coeunt.

XXII

Ex situ, et efficacia Solis virtute licet inferre, eum
cordis munere in universo fungi, ab eo enim vita
in omnes partes defluit, lux quippe vitae vehimen-
tum est, imò fons, et causa proxima, viventium
animae, sunt radii lucis caelestis, qui vitam rebus
infundunt, sola hominis anima excepta, quae lucis
supercaelestis, et increatae radiis est.

XXIII

Deus triplicem divinitatis imaginem in Sole expressit,
primam in unitate, neque enim Solem multiplicem
naturae, sicut nec Deorum pluralitatem divinitas
naturae, ut si ab uno fluant omnia, secundam in
trinitate, seu triplici munere. Sol enim tanquam
Dei vicarius omnia naturae beneficia distribuit per

4

lucem, motum, et calorem inde vita, quæ supremus¹⁵
et perfectissimus est in mundo nostro naturalis actus, ultra
quem progressus non potest, sed regressus; à luce autem
et motu calor procedit, sunt tertia à prima, et
secunda Trinitatis Persona. postremo Deus, qui
ipsa lux æterna præstantissimam sui ipsius imaginem
cujus ipse sculptor fuit, Solem celestem tantis dotibus
decoravit, in eo enim tabernaculum suum posuit.

XXV

Postremus Opificis labor, tanquam opus corollarium
homo fuit, mundanae fabricæ compendium, et divina
nature imaginacula. in partem sextæ lucis, et totius
opus novissimum, quo orbem distulit Creator, ut dices,
universæ nature simplex, omnia superiorum, atque
inferiorum munera in humanam naturam tanquam
in altam pandoram confluerent; si rebus universis jam
ordinatis, operis complemento, qui solus deficiebat, additus
est homo, quo natura multo lucis robustior facta
mundiora elementa in temperamentum perfectum
contribuere, et limus purior ad vas fuitile tam exquisi-
tum effigendum haberetur, talem globus inferior,
quos incolæ postulabant, ut obsequii jugum non detrecta-
rent.

XXV

Sexto à creatione, tertio ab ortu Solis, tunc è terra
surrexit homo, quo productionis tempore, et dierum
sumum mysterium adumbratum est: quemadmodum
enim quarto die creationis in Solis corpore universum
celi lumen coactum fuit, à tertio autem die nati
Solis, qui sextus est creationis, terra animus vite
spiraculum suscepit, et in hominem viventem Dei
imaginem surrexit; si die quarto seu quarto mil-
lenario ab origine mundi Sol increatus, cuius divina

natura infinita, & nudis terminis ante comprehensa
humani corporis claustro comprehendere & quodammodo
terminari voluit; Tertio autem die, sive millenario,
mille scilicet annis coram Deo, post dies unus, sunt,
post primum Solis illius ortum sive adventum,
circa finem sextae diei, sive millenarii a tempore
creationis, fuit gloriosa humanae naturae resurrectio,
in secundo supremi Iudicii adventu, quod etiam
per beatam illius in Tertio die resurrectionem nobis
inducatum fuit. hic arcanam mundi aetatem, & facta
sub eius Genesi occultavit Prophetia.

XXVI

Sicut Omnipotens in momento mundum e tenebris
in lucem educere potuisset, dixit enim, & facta sunt
omnia; In ordo creationis, principiorum, & naturae
successiva secundum prius & posterius, antequam
natura creata esset in mente divina descriptus erat,
quem ordinem potius, quam ipsum creationis genus
in sua Genesi exposuisse videtur Sacer Philosophus.

XXVII

Informationis materiae primae ratio generalis tripliciter
in primo fuisse videtur, in qua portione enim materiae
licet forma irrationalis fuit, & etiam ubi iam propositi
onem longe superaret, ut in Aethere Empyreo, ubi primum
lux materiae debebat, tum forma virtute, pene
infinita, propolleret, materiam suam absorberet, ac in
matrem suam spirituales, ab omni accidente liberam
transfudit.

XXVIII

Ubi vero ad iustam materiam, & agilitatem formae & materiae
vires concurrerunt, qua ratione calum Aethereum, &
caelestia corpora informata sunt, tum lucis actio
in agendo potentissima, materiam suam, mirum in modum
illuminando, & attenuando, ab omni labe originali

et virulentia corruptionis redemit, eaz freiformatio¹¹
perfecta habenda est.

XXX

Informata in tertia rāe maa dienda est, in qua im-
potentior forma remansit, ut in regione nostra elemen-
tari, huius diversimode, contingit, in qua appetitus maa
qui defectus, et imperfectionis argumentum est, in
basi radices suas luxuriantis, propter remotiorem et
distantiam a foali pio sufficienter explei non possunt,
nec eius infirmitas sanari, unde maa non plene ad
votum informata, novae formae desiderio languet, inde
corruptionis ratio.

XL

Ex tribus alterationis, et corruptionis, mortis ratio,
non a qualitatum repugnantia, sed venerato statum
tenebroso mensuro tum elementis, tum mixtis con-
tingit, quia in regione nostrae debilis, et insufficientis
forma seu lucis actio in prima radicali utriusque
unione maa ab imperfectione sanare non potuit,
eandem sufficienter informare, et a corruptione praecave-
re, in naturam spirituales convertere, eius rei sacra
pagina videm angel in qua observatur, primum
Parentem non imortalem, secundum maa corruptibili-
tem, creatum fuisse, sed ut a corruptione et labem maa
originali servans, fuit, arbor fructu vite abundantem
in paradiso statuta est, quo contra maa labilitatem
mortis servitutem uteretur, a cuius usu, et praesentia
post corpus, latam mortis sententiam remotus fuit.

XLI

Duo itaqz initio simplicia nāe pia, quibus cetera omnia
posterora, nulla anteriora fuisse, creata sunt, materia
prima, et sua forma universalis, ex quorum coniunctura
elementa orta, hanc secundam principia, si nō aliud
sunt, qm maa prima diversimode, informata, ex quorum

missione, maa secunda conflatur, quae proximè
accidentibus subest generationis, et corruptionis vicē
patitur. hi sunt gradus huius ordo principiorum nāe.

XLII

Qui maa et forma tertium addit rerum primam
formam videlicet nāam calumniatur, privas enim
est forma absentia, seu p̄i activi, ludig capen-
tia, cuius desiderio maa non flagrat, quo denique
spectatus ad nil non fertur. et tenebris superferam
abyssi, maa saluti informis, et tenebrosae, corruptis
principio generis. Longè proximior est, cum p̄motus
per incipit alterationis gradus, ad generationem dis-
ponens, causaeque instrumentalis, et necessaria ad novam
generationem.

XLIII

Universi harmonia in diversa, et gradualis matris
informatione consistit, a ponderata enim maa prima
et forma sua mixtione, fluxit elementorum, tum
mundi disparum differentia, q̄d paucis, verisimiliter
verbis indicavit Hermes: Sum id, q̄d est superius, ei
simile, et q̄d est inferius, & dixit. Superiora enim et
inferiora ex eadem maa, et forma condita sunt,
sed rāe mixtionis, p̄i, et p̄fationis differunt.

XLIV

Nāam primam post usaptam a luce informationem
et rerum distinctionem totam extra se migrāpe, in
elementa ex illis conflata non missam totamque
in opere universi perscrutando exhaustam fuisse ita
ut in eam editis, quae prius in ea occultabatur,
capit tota in istis occultari, nec ab istis amplius
separatam dari posse, credendum est.

XLV

Antiqua illius maa confusa, seu maa prima, fuit
men aliud nobis nāa reliquit in ea p̄i non maa,

laciante; quæ ex hæ vomico. & lacubus. saturens. multu.
pluræ rerum semine. pregnans. effluit. tota calore. etiam
livipimo. volatilis; ex qua cum suo masculo copulata
qui intrinsicæ elementa querit, & ingentiose separare, ac
iterum conjungere noverit, præcipitimum nãd, &
artis arcanum, imo celestis opentia compendium
adeptum se jactitet. **XLV**

Simplicia corporum elementa ab omni mixtione sepa-
rata, qui quærit, vano torquetur labore, ingenio
porro humano incognita sunt; quæ enim elementa
vulgo habentur, nequam simplicia, imò inter se inse-
parabiliter mixta sunt. Hæ. Hæ. Hæ. partes integran-
tes universi sunt verius, quam elementa, sed recte
eorum matres dici convenit.

XLV

Terræ, aquæ, & aëris corpora, quæ phæris suis sensibilibus
distinguntur, alia sunt ab elementis, quibus in opere
generationis utitur natura, quæ mixtorum corpora
constituunt. Hæc enim in mixtione, pro tenuitate im-
perceptibilia sunt, sensibus occulta, donec in materiam
densam, et corpus coierint. idæ autem quæ globum
inferiorem universi constituunt, tamquam nimis dense,
cruda, impura, & indigesta, a perfecta generatione
legè arcantur, magis enim elementorum idola, atque
simulacra sunt, quam vera elementa. et licet
elementa, quibus in fingendis corporibus natura utitur,
ante mixtionem deprehendi nequeant, tamen in opere
et mixto perfecto et absoluto, quia partes eius mundi
portibus proportionè suam am respondent, eodem no-
minibus idæ nuncupare licet, ut. solidiores partes
tam. humidiores. tam. spirituales. Hæc. calorem

20.
innatum. Dem nāc. occultas vero, & essentialiter
virtutes non male caelestes, & astrales naturas, sive
quintam epeam quis dixerit. & ita quodlibet
mixtum analogiē Microscopi nomine gloriabitur.

XLVII

Qui prima rebus generandis elementa constituit, idem
Solus ex iis rerum individua componere, & composita
in ea novit resolvere. quare frustra ars quāvis mix-
tum in prima elementa resolvere, & corpus ex elementis
componere. resolvitur arte mixtum in elementata, non
prima elementa, quae insensibilia sunt.

XLIX

Elementum natura dicitur, ut simplicissima mater prima
portio, per propriam differentiam, & qualitates, disti-
cta, partem essentialē in materiali mixtorum compo-
sitione constituens. L

Per elementa nāc principia materialia intelliguntur,
quorum alia aliis puriora, & perfectiora sunt, pro
majori & potentiori virtute, forma, & efficientia. quae
plurimum raritate, & densitate distinguuntur, quae
enim rariora, & subtiliora nāc proximiora, ea
puriora, & leviora, motui & actioni aptiora sunt.

LI

Univrsū Orbis imperium intotus Frater Saturni Filius
coheredes propterea divisum fuisse, veneranda fuit.
Antiquitas, quia tria tantum elementa, utique uni-
versi partes agnovit. per Jovem enim trisulco
fulmine armatum ceteris fratribus superiorem
Aetheream caelestium corporum regionem in hac
inferiora per imperii sui vindictam intellexit
illi arcuatorum & Nysae. infima autem cali plagae
sive alii nostro Junonem Jovis conjugem, & Jovis

quia haec regio vaporibus inguinata, humida et frigida
ac quodammodo impura est, foemineos temperamento
proxima, tam etiam, quia superiorum decretis subiectus,
comm. affectiones suscipit, easque nobis communicat, natu-
ris crassioribus se coniungens, ac ad eas coelestium vota
inflexitens: quia autem mas et foemina sexu tantum,
non specie differunt, propterea aërem sive calum in-
ferius aliud omnino elementum a calo. superiori
euentia et specie distinctum noluerunt, sed loco, atque
accidentibus tantum diversum. Septuano maris
humini per in vas tribuerunt. per Plutonium in-
feriorem Tyrannum opibus affluentem, et globum
significarent divitis, referunt. Tres itaq. statum
universi partes, seu tria, scilicet, elementa sapientes
illi admiserunt, quia deo elementum sub aetherea
naa comprehendere voluere, Jovem fulmine armatum
propterea pinxerunt. **LII**

Omnia mixtorum corpora, in siccum et humidum per
analyfin resolvere, experientia docemus, quare liquoris
nater, mixta ex duobus tantum elementis sensibilibus
de et de respondentibus conflata esse, quibus in cetera
virtute insunt, ut Aer quo cali inferioris elementum
qui in sensus fugit, quia ratione nostri de genere spiritus
lium quodammodo est. deo etiam nata, quia primum
est formale nulla analytica destructione, atque
ingenio deprehendi et separari potest, forma enim naa
sensuum censura non subijcitur, quia realis est. **LIII**

Terra est corporum universi densissimum, ideo gra-
visimum et centrum habitum, eiusdem naturam

22

per se frigidam, et per accidens sicam esse, contra
vulgarem opinionem statuitur, quia plus retinet
de naturae opaca, et tenebrosa prima materia, umbra
autem, et tenebra frigoris latibulum existunt, unde
lucem fugiunt, et ex diametro ei opposuntur, ad
ea propter summam densitatem umbra, et tenebrarum
mater est, luci et calori difficulter pervia, ideo summo
frigore rigescit. atra bilis. Et dominis ideo subiecta
Et autem hinc, qui frigidi, et melancholici temperamen-
ti auctor habetur. propterea, quod in terra visceribus
ex terra substantia generantur ut marmos, lapides,
frigida sunt natura, quamvis de metallis aliter sit
sentendum, quia terra naturae magis sunt, habentes
in se. Si plurimum, propter infusas caliditas, ignis
naturae, sanctillas, et spiritum terrae inferorum
naturae humidam, et frigidam congelantem. Quia
in humiditate, et frigidityte ceteris prepotens,
Et frigidum, et de humidum suum acceptum
refert. aliter se res habet in eis, quae in mari pro-
ducuntur, ut corallia, conchylorum varia genera,
X. quae calido temperamento gaudent. ratio itaque
et experientia docemus frigiditatem maximam terrae
non de debere.

LIV

siccitas autem per accidens, et remissa terra compellit
in medio enim aquarum creata sunt, et rerum ordo
proptulabat, ut pro gravitate, praeter visum immersa ab hu-
mido nunquam recideret, verum creator visum remotis
liberam eorum faciem exhibuit ut mixtorum generati-
oni tum habitationi locus daretur. Et itaque non
secundum naturae legem, sed per gratiam ab hamore
tyrannide liberata est, ut gratum mundi lumen
perciperet.

Omne frigidum & sicum a generatione aliterum est,
propterea Creator frigidum & uterum de celesti
incallescere voluit, & sic & globo humidum & ce-
nāam ad iunxit, ut per calidum, & humidum, utpote
causas generativas & similitudini succurreretur, ac medi-
ante omnium elementorum concursu, & mixtione tra-
hyficum uberrime generationis vas. LXXX. & itaq;
omnes qualitates, & omnia elementa insunt.

LVI

Spongiosa tra creata est, ut aeri, imbribus, ac celestibus
influentiis aditus pateretur, ut etiam vi caloris interni
vapores humidi a centro ad superficiem per & meatus
expulsi rerum semina movita putrefactione corumpant,
& ad generationem preparent: quae ita disposita calore
celestem vivificum excipiunt. nāa siquidem amorem
magneticum in rerum profundo demersit, cuius vi
superiorem virtutem evocant, & sequunt, quae robur
informaōis augent, & vitalis auro dulcedinem acci-
terant.

LVII

Calor est & sine emergens humidus & impurus propter
& & & admista habem corumpit, purissimus autē
celestis generat, excitando, dilatando, & ad vitam uti-
gerendo calorem visum in rerum seminibus abstru-
tum, & tanq̃m nāa arcanum in eorum centro oculu-
tatum, quia verō homogenei sunt ambo calores, illi
blandē in opere generationis cōeunt, & inseparabiliter
uniuntur, donec in vitam, & vegetatiōem exeant.

LVIII

Aqua est nāa medium inter densum & tenue, inter
terram & Arem, menstruum nāa, corpus volatile,

24
fugax, ignis impatiens, calore etiam mediocri in
vaporem exhalans, multiplicem induens figuram,
Prothao deniq; instabilis.

LIX

Humidum elementum prius est, qui modo corporis
modo spiritus nam induens superiorum et inferiorum
virtutes suis revolutionibus in se trahit et quasi eorum
mandata suscipiens inter remotas universi naturas,
velut eorum actor, et sponsor negotiatus, nec a
comercio suo temperabit, donec omnia natura corrup-
tibilis elementa ab ea purgata, et fixata sint,
fiatq; Sabbathum universale.

LX

aqua, via naturae, mater prima proxima est, facili
eius similitudinem induit. Chaos enim, antiqua rerum
mater, vapor quidam subtilis, et tenebrosus fuit, sum-
ma quidam tenebrarum, fumo tenui similis,
substantia, ex cuius subtilissima portione celi ex-
ordineeducti, expansi sunt, quorum triplex diffe-
rentia, tres etiam eius provincias constituit, nempe
supremam, quae nobilissima est, mediam, quae secun-
dum praesentiam et dignitatis gradum occupat. Sed
postrema, situ et nobilitate ceteris est inferior.
Densior mater substantia in vacam molem, quae media
quidam natura est, capit. densissima pars, quasi locus
totius mase in fundo subsistit, et in compitum.
Haec globum firmata est. Externa totius operis
calum videlicet et haec magis a principio mater sub-
stantia, et antiqua figura repperunt. Calum ob
sumam raritatem, et levitatem, haec propter
sumam densitatem, et gravitatem. Haec vero, quae

medium inter utrumque fortita est, informi abyss²⁵
proximior nãa remanet; unde facile per rarefacti-
onem in fumum seu vaporem, qui Chyle antiquæ
imago est, se convertat.

LXI

humiditas magis propria est va, qm̃ frigiditas, quia
magis rara, et luminosa est va qm̃ va. ab qua ma-
jorem cum lumine similitudinem habet, magis in
frigido recedunt. rariora vero corpora luminari sunt
viciniora. Va humiditas symbolum a maa prima
et abyssu retinuit, sunt vras frigiditatem. densiores
enim maa primæ partes in duas illas affines maa
spiritus mundi architectonicus divisit.

LXII

Frigiditas licitatem amat, cam induit, ubi strenue
dominatur humida, constringendo ac deficcando, ut ex
nive, glacie, et grandine docemus; Vm enim qua
nũt humidius, frigore tanq̃m proprio instrumento constri-
gi ac ficcari natura optus est. imò proprium et
comane caloris ac frigoris subiectum est humor, qui ab
utroq̃ fortiter oppugnatus, donec expugnetur. unde
autumni frigore picea cadunt folia, debiliu plan-
tarum caules urgente hyeme ad sumam picitatem
humore destituentur, et arcescunt. hi penetrabile frigus
aduersus vitales rerum humores. hostiliter invadit, et
mortificat. p̃modo igitur frigus humido elemento
tanq̃m maxime propinquum in se quis profiteatur?
cum nãa elementa in se ipsa agere non patiantur, ne
vis suas destuant, aut opprimant. ab frigiditate in-
ferior remissa imbellem humiditatem statim sine
dubio debellare, et fortiter eius constrictionem deficcando
totam exhaustire, aut invalidam prosterne. hi

26
uno ex elementis ruinam rapto reliquorum opusum
imperfectam rerum generat omnino perveritas vel
plane deficientem. Va igitur fumam frigiditatem
tribuit, nãc legi repugnat.

LXIII

Ex duabus idis densioribus. nãc. Va et Va elementa
sua haurit nãc qbus vasa sua, et organa corpora
fungit; ex utriusq; enim mixture fit limus; qui
proxima est mater generatorum est enim veluti Chaos
cui omnia virtute insunt elementa. ex limo sunt
creatus Adam, omnis deinceps generas ex limo prodit.
In aaliu generas ex spermate et menstruo fit limus;
inde aal. in vegetabilium ortu semina per putre.
factionem in limum subtiliorem primò transferat, dein
in corpus vegetabile firmantur. in generas metallo;
rum ex Aere et Sero perfecte mixtis, et in Um prin-
cipem resolutis exit limus; ex quo corpora metalla
per longam decoctionem indurantur. in Philosophia
metallorum decoctione, ac solutioe et ardori Philo-
sophorum creatione primo educitur limus, ex quo
gato et mixto utriusq; parentis semine.

LXIV

apra est radix, et basis omnis humidi, imò humor ipse
a quo omne humidum denominatur, recte itaq; elementi
humidi et humoris fons et prinum Va definiti potest, cuius
proprium est liquore suo modescere. humida autem
dicuntur, quod humorem sive Um plus minus in se con-
tinent. humor omnium qualitatuum susceptibilis est. sic
sanguis, flava bilis humores sunt calido suo imbuti aut
in Va basin habent, Vã fortes et causiva et ignea
virtute possent. Va ardens et plurima rerum desentit

27.
quæ sub 0° v. v. d. frigore extrahuntur calido abundant, lues
va eorum radix sit frigida; quia nãa in elemento fri-
gido, humido vana: nichilum suum signaturas primum
imprimis, illis principes qualitates radicibus infundit. humos
est primum nãa subiectum in quo prima eius cura, elabor
impenditur: cuius liqore multiplices suos colores et hinc
duras indelebiles diducit ac misce; ibi spiritualia dona
primo sese communicant in isto primum hospitantur, et
agere incipiunt.

LXV

Agræ inferiores bisariam diuise distinctas regiones occu-
pant: pars enim eorum v. d. contigua, ei tamq. basi inspi-
cet, et cum ea unicum globum constituit. altera pars
superius volans per ætherem vicinum vago motu peregrinat,
ibiq. leuatas corporum imagines multipliciter phantasma-
tibus figuras sibi fingens, retinula huc illucerrat.

LXVI

Omni tempore magna pars v. d. in Arc habitat, variop
eius tractus lucidus ventorum flatu impulsus percurrit,
fons Sapientie Divina decreto à die creationis sortum est,
ut patens liberæ v. d. facies rebus generandis exurgeret
sive tota laxata. celi repagulis effunderetur mundum
oprimere. tale profluvium Cataclysmo causam olim
dedisse licet coniectare.

LXVII

Non solo calore va in vaporem sublimatur, nec solo frige-
re in nubem concrevit, ad utrumq. Solis siderumq. virtutes
plurimum conferunt, non solum vires elementorum mul-
tiplicando, sed etiam in quodam magnetica humorem plu-
minus attrahendo, et retinendo, pro diversa eorum positione
celiq. figura: unde dissimilis annorum, temporum consti-
tutio: proles hinc em aquarum ideo non solo frigore, aut
aëris solitudine, sed potenti superiorum corporum impe-
tus librata collibetur.

Divina Iustitia, ne sua supplicia in vindictam decedant,
Oceanum, qui capiti nostro imminere, volatilem fecit,
et ignita fulminis tela superinduxit; ut quæ amore flecti
non possent hominum audacia, terrore fisteretur.

LXIX

Aëri, qui summam humiditatem trahunt, eo, quod difficile
suo termino contineatur, facili autem alieno, plurimum
errant, hoc enim terminum et liquidorum corporum non
humidum proprium est; atque ita igni et aëri, quorum natura
rariora sunt, magis convenit, quam ut aut Aëri: quia corpora
rara, quia undique fronte fluunt, proprio termino consistere
non possunt, ob id alieno egent. Sola corpora densa, et
firma suo ambitu et sua superficie cohibentur, quod non
possunt subtilia, quia pro tenuitate liquecunt, et se se
effundunt, et quæ rariora sunt, magis effluunt, ad minus
consistunt. inde sequitur. Aëre esse corpus rariius, sed non
humidius.

LXX

Aër nullam extensam esse qualitatem habet, aliunde
quondam mutatur. quæ natura media est inter superiora
et inferiora corpora, ideo viciniorum qualitates et affectus
omnes facile induit; unde fit ut regio ipsa inferior pro
temperamentorum varietate diversimode temperata sentiat;
cujus inconstantia à propinquiorum, et crassiorum cor-
porum, ut salient et per mutationem procuratur, potum
statum calor, et frigus facile immutat.

LXXI

Aër universus calum est, area universi, naturæ cribrum,
per quod virtutes et influentiae aliorum corporum trans-
mittuntur. media natura horum, omnes universi naturæ
conjugens: fumus subtilissimus ab Deo celesti in lumen
transiit, flammam immortalem accensus, lucis et umbrae, diem

29
nostisq; subtilum, vacui impatientis; diaphanorum primum
qualitatem fere omnium & affectionum facillime susceptor,
undine tenacissimus custos; spirituali nãe vicinus; ob id
in arcanis Philosophorum tractandis spiritus nomine
designatur.

LXXII

Regio Δ ris inferior codo, et superiori parti alembri similis
est, per eam enim vapores scandentes ad cacumen delati
à frigore condensantur, mox in Δ m resoluti pondere suo
relabuntur. Sic nãa per pedulas despidat. Δ m Δ do
et cohobando eam rectifica, et exuberat; in huiusmodi
nãa operationibus. Δ ra est cucurbita, et vas recipiens,
vicinior itaq; hac nobis aërib. plaga nubium regio, ne
longquam conglomerato suo testō terminata, densior, et
impurior est ceteris sublimioribus.

LXXIII

Media Δ ris regio ea non est, in qua coeuntur nubes
sunt cornucae, et tonitrua, quae inferioris Plagae
 Δ ris parti superior est, et terminatur; sed quae supra nubes
est, ad quam Δ a ab pondus attolli prohibetur, ea est
media Δ ris regio dicenda, quam in Δ rea exhalabes
vaporum gravitate liberata, scandunt, et pererrant,
et ibi motu sive proprio sive alieno incallescunt. Scint.
Talibus sunt Δ ta diversi generis meteora, quae media in
regione conspiciuntur, unde calido et humido, non Δ quo
sed pingui, quale est Δ is pabulum, idam abundare con-
jicere licet. in idā temperies, et tranquillitas multa,
quia tumultuosi non urgetur flatibus, et leviora tan-
tum inferioris nãa excrementa, exhalationesq; in eam
vehuntur.

LXXIV

Superior regio Una vicina tota Δ rea est non Δ nea,
ut falsi in Scholis dudum invaluit; idē tranquillum
purissimum Δ ris domicilium, et ut aetherea plaga situ,

Ita nāa propinquum; nulla enim inferioris abyssi
 fuligine inquinatur, temperies ibi summa, puritas a
 Cali vicini aetherei nempe puritate, porum remota.
 eo loci speram Δis cominisci Philosophum iudeat,
 qui violatis nāa legibus universi fabricam jam diu
 vastaret.

LXXV

Ignem tanquam proctum nāa elementum in suprema
 aeris regione velut in sphaera propria principis, antipra
 philosophia statuerunt, quod idis ordinis causa et suffi
 cione magis, qm veritatis lumine visum est. Δnem
 enim nāa alium a luce caelesti, nemo sibi fingat;
 propterea Sacer Philosophus in sua Genesi Δis mentionem
 non facit, quia lucem quae verus nāa Δis est, primo
 die creatam dixerat; neq. Δem nāa principium
 omisisset, cum &c, &c, & Cali volatiliū memineat.

LXXVI

Δis ardentis regionem Lunari contiguam nemo sibi, nisi
 per somnium fingat; tanta enim Δis interstipsum co
 pia sustentenda totus Aer non sufficeret, quin universa
 orbis molem dudum deproderetur. Quippe, quidquid enim
 attingit praedo idē, statim depasitur mundi et nāa
 exitio destinatus. Talem nāa vastatorem pronāa
 elemento, neq. sublimis Aer, neq. tra hostia recipit.
 Tyrannidem enim exeret plerumq. in regno nāa, sive
 in Δis sublimitate, sive tra profundo, sive eius su
 perficie accendatur; sive itaq. Ludis inter gigantes,
 et mundi Tyrannos numeratur; contra nāam etiam
 dicitur, quia quidquid nāam destruit, nāa ad vastatur.

LXXVII

Δis noster communis utrim nāalis est, utrim etiam arti
 ficialis. idum a caelesti ad vitales com odum et necessitas
 sem forson mutatus est homo, eius radios uniendo
 ac vires multiplicando; v. etiam ut attritionem, aut

duorum corporum collisionem. spiritu divino ingeni-
um ad id suggerente.

LXXVIII

Omnipotens Deus benigni caloris spiritum in globo
Solis posuit, ut lumen et calorem vivifium ceteris
universi corporibus inspiraret unde cor totius fabrica
mundana idum plures credidit, ab eo spiritum
omnis generationis et vite principium defluit. qui
aliud vis elementum in rerum naturam quirit, caecum
quia Solem ignorat. natura enim vis, Saturnus
in Sole residet, cuius calor semper agilis, et sempe-
ratissimus in se est, licet nobis intensior et remissior
pro accessu et recessu, quorum radiorum directione et
obliquitate et etiam locorum situ et natura sentitur.
idum tanquam animam mundi, naturam motum, gene-
randi facultatem inspirantem plerique admirati sunt.

LXXIX

Sol non est universi oculus, ut veterum nonnullis
placuit, sed Creatoris universi est oculus, quo suas
sensibiles creaturas sensibiliter inluetur, quo blandien-
tes amoris sui radios in eas effundit, quo se conspicu-
um idis exhibet. vix enim insensibilem Authorem
naturam sensibilis agnovisset. propterea corpus tam nobile
gloria sua indulum sibi nobis fingere voluit, cuius
radii divinitati proximi sunt spiritus, et vita.

LXXX

Ab idem universali natura pro calor omnis infusus tam in
elementa quam mixta defluit, qui vis nomen meruit,
ubique enim calor spontaneus, motus naturalis, et vita
hospitatur, ibi suum Deum tanquam eorum primum et primum
elementorum motorem occultavit naturam, a quo elementa
etiam sensibilia sui mundi nostri provinciae elementa
sunt, et velut animantur, ardent, in fructu confidunt.

32
propter eius densitatem et frigiditatem, antiperista.
sin exaltantem inhabet.

LXXI

Δ is idē nāc mixtis infusus, humidum radicale
tanqm sedem propriam elegit, huius autem domici-
lium precipuum est in corde, tanqm microcosmi cen-
tro, qui tanqm ex aere totū massae elementati imperat
motum, calorem, et vitam inspirat, et quia solis filius,
et vicarius est, omnia agit in quolibet mundo minori
quod Sol ubique pater in maiori. Qui sunt medius
inter reliquos lumine suo idos irradiat, virtute implet
spiritu vivifico in vitam convenientem conciliat. Ita finis
suis solaris in medio nāc elementari illi lumen
influit, ac in opere generatiois elementa congregat,
unū, ac vivificat.

LXXII

Primum agens in mundo est Δ is nāc, qui in globo
solarī sedem hāns, calorem vivificum per eius radios
in universam nāc imperium diffundit, scilicet artus
potentiam feminibus insinuat, priūm motus, actiois
in idis statuens, quo remoto cessat omnis motus, et
vitae facultas.

Calor nāc, et lumen nāc re ipsa
idem sunt, ab eodem enim fonte, Sole nempe, fluunt,
sed officio differunt. Calor quippe interiora nāc pene-
trat, lumen exteriora calefacit. calor occultas rerum
nāas movet, lumen accidentia sensibilia tantum occu-
tis subicit. utrumq; solis radii operantur. Sol itaq;
est primum nāc organum, cuius accepu et recepta
omēs nāc operatio per lumen, et calorem variē regun-
tur, intenduntur, ac remittuntur.

LXXIII

Secundum agens universale est idus ipsū lumen
non in immediatē a fonte suo fluens, sed a cor-
poribus densis ab ipso illuminatis, qualia sunt

23.

Celestia corpora, imò et ipsa Terra reflexum. nam
lumen solare corpora idè percutiendo, eorum disposi-
tiones, et facultates movet, contactus iborum altera-
tus, ac dissimiles eorum virtutes per reflexionem
radiorum in universam Celi, & nostri arcem
diffundit, radiis enim idè tanquam vehiculis varie
tam multiplicium corporum affectiones in totius
nāe salutem, et concordiam undequaque franguntur,
quæ influentia dicuntur. hæc vero sunt primæ
nāe elementa, quæ spiritualia cum suis, se nobis
sub Arcæ nāe & ethæi vœa communicant, quorum
beneficiis omnis foetus ac vite munus tanquam
elementorum radiabus debetur.

LXXXV

Primum amoris in rebus nāe vinculum profuit
nāe. Creator inter mām primam et spām utrem,
Cælum et Terram, lucem et tenebras, pulchrum ac
deforme. secundus amoris gradus ex prima idè
copula quasi parentum amplexu in elementa
fluxit, quæ fraterno inter se amore universum
nāe per optima ratione dividunt. Tertius, et quæ
tertius gradus in mixtis absolvitur, quæ infit et
a nāe congenitis amoris igniculis in sui similitudinem
propagationem feruntur. Triplicem hunc amoris
nexus tanquam nodum maximam in rebus creatis
divinus. Amor constituit, ut se quasi per traducet, in
universos, et singulas, opifici sui partes extendere.
amor siquidem basis est universi, nāe cubus, et
firmissimum superiorum et inferiorum vinculum. qua-
re, qui nām discordia auferant, errant, tota enim in
agendo pacifica est, imò in generando pruriens, ipsa rerum
elementa, dum cœunt, tota in libidinem solvantur, ut

mutuis amplexibus coalescant, et ex pluribus unum
fiant, quapropter elementa n̄ possunt sibi contraria in
mixto, neq; prima m̄a contrariorum subiectum esse
possunt.

LXXV

Qui cupidinem in se m̄am et formam, odium vero, et
repugnā in m̄a et elementis statuunt, errant, quis
quies, ex contrariis, homogeneum esse sperabit? deinde
philosophus corruptionis mixtorum causam in repugnā
tiam elementorum et contrarietate querere, seu culpa
in m̄a prima imbecillitatem rejiciat; neque enim
in antiquo chaos

Frigida pugnabant calidis humentia Siccis.

ut vulgò creditur, cum duo tantum quatuor illarum
qualitatum minime aduersa, frigiditas nempe, et humi-
ditas foeminea, et m̄a convenientes ineperent. duo vero
religuae, caliditas et siccitas masculae, et formales, ex
iste lucis informantis processerint, nec nisi post unum
recupum et lucis adventum terra arrida dicta est,
q̄a prius humida et vis manipata erat.

LXXVI

quatuor igitur illae qualitates contrariae, vulgò credite,
in m̄a prima non nisi post eius informāem, ex-
stiterunt, nec illa contrarietatem patiebatur; alii
fuisse ejus morbi, nempe: opacitas, confusio, deformi-
tas, frigiditas, humiditas, corruptionis itaq; labes
a creatione sua infecta fuit, qm̄ ad natos in hac
infima, et infirma elementorum plaga hospitantes
introduxit, quia ad votum a luce debiliore informata non
est. propterea n̄ dicitur in genesi de abyso illa tene-
brosa, quod esset valde bona; ceterisq; postea crea-
tis elogium illud merito reservatum fuit.

Rixam et litigium inter formam et materiam post
ignitionem quatuor idarum qualitatuum in materia
informata, quia sana mentis sufficiat, cum sit
ex essentia forma, materiam perficere, eamque in
temperamentum pro viribus perfectum producere.
Primo quidem contraria fuerunt lux et tenebrae,
luci binae qualitates: caliditas et siccitas; tenebris totidem
frigiditas et humiditas, penitus inter se oppositae, quia
intense inierant, at postquam amicissima illa natura prin-
cipia, lux et tenebrae coierunt, tenebrasque materiam
ac facinorosa, a lucido formali, et masculino pro-
informatum, ac lumine impregnatum fuit, tota
universi materia, omnesque eius plagae gratiam luminis
suis in gradibus distinctam susceperunt, spiritus enim
lucis nil imperetratum reliquit, qualitates etiam
intense optime coalescentes amicitiam contraxerunt
ac in temperamentum ceperunt; concordem jam facta
in homogeneam elementorum familiam transferant;
ut deinceps in mixtorum generatione nil inimicum
subesse, quo tranquillitas natura motus perturbaretur.

LXXVII

Hec in natura qualiter illa principales inter se contrariae
sunt, sed tantum dissimiles, et diverse, res multo se
expugnant, sed uniuntur et coeunt, sic in remissione gra-
du calorem et frigus amicitiam conveniunt in sublimi, ut
temperatam qualitatem teporem producant, si in gra-
du intenso in fine pugnae concurrant, id abriterit.
Sic in remissione procedit qualitates autem intensas
tanquam furias et extraneas reppulsi natura, intensas
igitur qualitates in rerum elementis nemo quodam
secundum plus minus inveniet. natura enim
demum intensum in elementorum familiam non admittit,

36.
Talis enim destitutus esse non generans, non sciendum,
sed contra naturam, quæ violenta refugit, et tempe-
ratis gaudet à quibus abest omnis contrarietas: neque
caloris urentis, aut frigoris vastantis, rabiem, humidum
sicque intemperiem natura patitur, quæ in temperie
quiescit.

LXXX

Calidum itaque, humidum, frigidum, siccum contraria
simpliciter quæ dicitur errat. Terra enim, quæ maxime
sicca ab Aristotele statuitur, Aer, qui maxime humi-
dus ab eodem habetur, repugnaret. Va poriter in-
tense frigida, si intense calido, ex eisdem senten-
tiis versaretur. hoc repugnare quodlibet elementum in-
tra sphaeram suam cohiberet. Va, ~~Terra~~ excluderet
Aerem, ~~Terra~~ Aerem &c. Sed experientia, constat, quod
abyssus subterranei imò ipsi Terra pori ~~Aere~~ repleantur,
tunc, imò intrinsecus. ~~Terra~~ humor, quo omnia vegetabilia
tangunt proprio matris suæ lacte nutriuntur, nil est
aliud, quàm Aer calidus et humidus, terre strictissime
adherens, ei vim altricem propinans; Terra pori sunt
ipsius ubera, et humor Aeris ipsorum lac, quo ipsa
rerum parens foetus suos alit, eisque dat incrementum.

XC

si ulla esset in natura qualitatibus, et elementis contra-
rietas, inter calidum et frigidum, deinde inter ~~Terra~~ et
Aerem maxima intercederet, ad Aerem et ~~Terra~~ sibi non
adversari, multiplex sub ~~Terra~~ generatio convincitur,
ubi enim generatio, et vita, ubi Aerem esse
necesse est, tangunt causam proximam, intrinsecam,
efficientem, moventem ad generalem. inde homi-
num plerumque genus, vitæ volantium. et quæ
marmoreo fers monstris sub ægore portus; Aus-
pidis vigor, et celestis origo. seminibus.

Quatuor idæ primæ qualitates rebus ipsis, et rerum
elementis innatæ, et essentielles, ad naturæ nutum permis-
cibiles; et ideo non aduersæ, sunt. quæ se habent per modum
quatuor organorum seu instrumentorum quibus naturæ
in alterationibus et generationibus suis peragendis utitur.

XCII

Natura figurinam artem exercet, tota enim in mæa
sua circulariter fingenda occupatur; quatuor idæ
qualitates sunt quasi rote, quarum ope illa circu-
lari et lento motu opera sua gradatim, et sapienter
informatur.

XCIII

Ex idis quatuor rotis, duæ, humidi saluæ et sicci,
mæa magis conveniunt, quia inter hos duos terminos
naturæ mæam versat, et vires suas peragit. binæ idæ
qualitates mæa proximiores sunt, quia passioni, et
mutationi magis subiacent. cæteræ autem duæ,
calidi et frigidi, magis sunt activæ, quia per vires
suas priores idas alterant, et immutant; patiuntur
idæ, istæ magis agunt, et sunt velut activa naturæ
instrumenta præparabilem mæam tractantia.

XCIV

Expilodamus quod idam contrariorum doctrinam,
tanquam concordiam naturæ contrariam. Qui tamen
protervæ civis, ^{ut}elementa sibi mutuo adversantia
statuunt, quintum, tanquam nodum et concordiam
vinculum, caduceatorem, et pacis conciliatorem,
admittant, necesse est; sicut, profecto mixtionis nec
ulius temperamentum in opere generandi suscipibilis
forent, sed errabunda sine rectore per vestrum naturæ
relagus, nec portum, nec portum inventura vagarentur,
et illæ naturam sine suo frangerent.

1 38 XCIV

Quatuor enim idā contraria, cum inter se oīa
 exerceat credantur, in mixtorum generatōe aduna-
 ri, nec placari possunt, quin mutuo conflictu nāā
 abortum magis, qm partum procurarent, nisi nāā
 causā qvinta, celestis, et temperantis beneficio,
 in pacem et amorem flecterentur, qd calidi, frigidi,
 siccī, humidi exerts, temperamentum inducat.

XCVI

Qvintum idū, qvōd vocant, elementum, est spiritus
 æthereus, incorruptibilis, à lumine, motu, et virtute
 celestium corporum in hæc inferiora defluens, ele-
 menta ad mixtionem et vitam preparans, nam
 individua, qntū patibut isorū constantia,
 à ruina prohibens, qvare O nāā, nexus elemen-
 torum, et spiritus universi ab occulta philosophia
 mystis nunciari meruit.

XCVII

Si qvā inter rerū principia contrarietas fuit, ea
 certē inter lucem et tenebras existit ob qualitates
 oppositas, verū hæc utrinqz prii cōitu temperamen-
 tum recipiunt, et ab extremis media et temperata
 proviēunt, talesqz à primis in secunda principia,
 nempe elementa transiēunt, qvā qvā media sunt,
 et à duorum extremorum, lucis nempe et tenebrarū
 unione, et temperamento exorta, nunqz inter se
 contraria sunt, nam extrema tantū, ob qvāli-
 tatem oppositarū intensiōem, inter se contraria
 sunt, ut in creatione lux et tenebræ, ex quorū
 mixtiōe non contraria, sed temperata producta
 sunt elementa, inter se nunqz contraria, ut. hæc

Propheta satis annuit: inclinavit celos, & descendit, et
caligo erat sub pedibus eius; posuit tenebras latibulum
suum, in circuitu eius tabernaculum eius &c. ipse lucis
increata Fons, ut gloria sua infinita splendorem ho-
rum oculis exhibere, illum nebula, & tenebrosa
caligine, quasi indumento velavit, et luci tenebras
admovit, ut ex utraq; extremo aetheri temperatam
produceret, ac immensi luminis supra vires humanas
conspirationem temperaret.

XC VII

Qui Σm , Σm , Δm , Δm , Sphaeris suis distincta mun-
di elementa esse, eaq; mutua inter se reciprocatione
converti tradiderunt, neprimè naturae arcana perscrutati
sunt; partes siquidem mundi integrantes, aut elemen-
torum officinas dicere, tutius est; neque enim mundi
elementa per proprias regiones separata sensibus se
exhibent, sed in matricibus suis occulta latent, do-
nec in mixtorum generatione coeant et corpus consti-
tuant. converti autem inter se mundi illae partes
non possunt, quia nimium differunt, nec communis
una qualitas, quae illae naturae inter se bevinciantur,
tantam mutationem operari potest, ut ex heterogeneis
substantiis, homogeneae, imò eadem penitus fiant.

XC IX

Si quatuor illa elementa proprias naturas et domici-
lia mutua reciprocatione commutare possent, totus
mundus casui, motuiq; fortuito mancipatus, perpetua
fluctuatione versaretur, qui tamen certa constantis
legis et sedis, partibus distinctis a Deo firmatus est.
Haec enim mox va quid, ex va Aer, ex Aer Aether, et
e converso, hoc pacto centrum in circumferentiam,

et circumferentia in centrum migrabit. extreme,
et medietas mundi partes locis suis ultro submove-
buntur, ita ut post longam semelorum seriem ordo
nasc penitus inversus inveniretur, dum fumus imis
et ima fumis perpetua confusione miscebuntur.
Qui sic ordinatum mundum sibi fingit, quicquid
transiens non mundum, sed chaos et abyssum
dicat jubet, quod ordinis amica abhorret nati.

CExtrema illa mundi inferioris corpora, Ψ m, et Δ m,
posita et non concepta Δ is sphaera, qui vices inter
se obire tradunt, sibi veritatis illudunt, nimium
enim distant, repugnantes eorum nate ab huiusmo-
di viasitudine dissentiunt. fumus quippe Ψ m
frigiditas, crassities, et gravitas, fumus Δ is caliditas
subtilitas, et levitatis ad versatur ita, ut multum
inter se converti non possit. Ψ m est gravissima, et
fixissima, quomodo ad Δ is sphaeram evehetur?
quomodo volatilis fiet et calida per se & ut in Δ m
mutari possit? Δ is quomodo Δ is levissimus, calidissi-
mus. Ψ m fiet gravis, frigida? naturarum hec
est mutatio, amica nate horrida. Vnde Δ is
facilior est commutatio, quia uno gradu pro-
ximiores sunt, quam Ψ m et Δ is.

CI

Qui exhalationes in Ψ m plaga in Δ m Ψ las, quia
libi Δ scunt, ideo Ψ reas et in Δ m conversas credere
longe fabulantur, neque enim Ψ reas nate sunt, sed potius
 Δ reas: Aer enim noster ob va contagione humi-
dus in Ψ m Ψ reas finem diu torrens pinguedinem
contrahit, et terre confortio humidum siccum temperat,

47.

ubi autem per Bre poros calore urgente exhalat,
aut etiam maiore copia vires multiplicante non sine
trepidatu et fragore concussio et effracto carcere erumpit,
unde Bre motus, et hiatus sepe cum strage sentiuntur,
exhalatio illa libertatem nata in corporum levium
regionem evolat, et ibi vago motu et calore in Aream
maior plenius digesta accenditur. maiore itaq. illa
vere Aerea non est, quia a pondere et frigida abhorrere
sed quia ex calidi fieri, et humidi concussu pingvis fac-
ta est, et combustibilis, Δis accidentaliter fomes citius
qm Δis naturae et elementaris censei debet. furia est
illa generatio, quae inter elementa referri non meruit.
propterea recte ab Aristotele huiusmodi ignitiones im-
perfecte mixta dicuntur. idem de fumo combustorum
dicendum, fumus enim, quia pingvis est, facile flam-
mam concipit, quae nihil est aliud, qm fumus accensus.

CH

Ignis pingvi vesitur, eius praeibulum est pinguedo, pin-
que autem est humidum Aereum siccis contempeatum.
quare maiore Aerea ut: Aut vulgare, Δis tormentarius.
& extrinsecus siccata sunt, interioribus in pingve humida
occultant, et in idud Δe admodum resolvuntur.

CH

Lupino errore labuntur, qui lapides, et corpora quaedam
gravia in Aere generata, et per fulgurationes, fulmi-
na dejecta conspicati, Δm lapides fieri, et in Fram-
convergi, aut Δm eo deferri sibi persuadent. ubi
tamen maiore illa indurata nunquam Δis aut Fra fuit nec
a sphaera Aerea, si quidem talis est, aut Fra corpore egres-
sa, verum pingvis et viscosus humor, quasi latens, in

nube, tanq^m in fornace inclusus; velut opus fictile
per ardorem igniscentium exhalacum ita decopi-
tus, ut lapidescat. huiusmodi meteora sunt humo-
res; gravedines morbi deniq^m nāe, non elementa;
simili modo calculi humani generantur; sua enim
meteora etiam microcosmus habet.

CIV

Δις nāe ab Δe nostro artificiali aut accidentali
longe alius est, plurimumq^m inter se dissentiunt. et
Δις nāe duplex est: universalis; et particularis;
sive individuum. universalis per omnes universales partes
undiq^m diffunditur, corporum caelestium virtutes sua
vires exhalat, et movet, globum hunc nostrum rerum
generationi destinatum prolifico semine impregnat,
et fovet, seminibus vires infundit, implicatas nāe
vires explicat, elementa miscet, mām informat,
arcuum deniq^m nāe aperit; fons autem eius est
in Sole, qui, tanq^m cor universi, calorem vivifi-
cum, quasi amorem suum in omnes plagas effundit.
Particularis autem nāe est, cuilibet mixto ac indi-
viduo infusus et innatus; qui ab idō universalis
tanquam rivulus emanat, omniaq^m in suo microcosmo
analogiē, q^m Sol pater eius in macrocosmo operatur.
Δm autem nostrum communem omni generi adve-
rsantem, non nisi ex praeda viventem, et aliena ruina
subsistentem, vite destructorem, quis non potius
nāe hostem, q^m hostilem diceret? qui autem in
Area plaga generantur Δe; casui magis, q^m
consilio nāe debentur.

43.
 Aer & Fra & Va inter se convertuntur, sed propter vicini-
 tatem consistunt tantum, ita ut Va & Fra diducantur,
 Fra. Vm iniquitatem inde fit limus, neutrum corpus, sed medi-
 um inter utrumque, cuius si vi caloris fiat resolutio, fit et
 integra nāe utriusque separatio, Va evolvit. Fra subsidet,
 neq. multo inter se convertuntur; Fra enim siccat & gra-
 vis, humiditati & volatilitati Va adversatur.

CVI

Univ. Fra globus n. minus constantis est nāe, quam Ce-
 lum, luna, Stella; Fra enim eadem nunc est quoad
 suam essentiam, quae initio fuit, talis ad finem semel
 permanebat. Deniq. celum, Va, Fra quoad essentiam
 suam persistunt usq. ad constitutam aetatis suae perio-
 dum, & licet accidentaliter Fra, V, Aer & afficiantur,
 in accidentia rei essentiam non mutant, sicut es-
 sentia n. imutatur per siccitatem & humiditatem, frigis
 v. calorem.

CVII

Si multas quatuor elementorum conversio daretur, medi-
 orum longe validior esset: Va enim & Aer majori in-
 ter se affinitate, qm cum ceteris, aut cetera inter se con-
 junguntur. Siq. idem non tam qualitatibus qm qualitati-
 bus inter se, & remissione neq. Vm secundum nāam qm
 accidentia discrepare videntur. nam cum Va frigida,
 & humida, a nāa fit, alteri hoc modo afficit. Aer
 autem nāam pene propriam qualitatem, praesumptam
 humiditatem obtinet, caloris. In p. frigida, humida
 te, siccitate, calore, imbuere capax, ideo nāe celestis
 est qd. ex se temperatissima, nūq. propria qualitati
 dicitur, cum fit, alicuius, nempe corporum celestium dis-
 positiones, influxus, & virtutes facile suscipit, & com-
 nicat. densitas & raritas, quae remissa confines suas,
 recipiam inter Vm & Aerem nostrum differentiam

44
Natura videntur; ea de causa in sacra Genesi Deum
Vas ab vis separasse legimus; quasi unius naturae
ratione. fitis. divisio verius; qm ratione essentia mu-
tatio facta fuerit.

CVIII

Vicina in id. dua naa, Vap² Aer, essentialem inter
se mutalem non patiuntur, sed secundum quid, et quodam
modo, in inferiori tantum Aëris regione, non media,
multo minus superiori, commutantur. Vaporem, quia
rarefactionis ope fit vapor, evolat, et magis in Aërem
exaltatur, qm convertitur, qui denuo condensatus, et
in Vm resolutus relabitur. Haec est unius tantum naa
nempe Va circulus, et in se reversio. vapor qo etiam
tenuissimus falso Aer dicitur, cum vapor sit corpus
quoddam medium et imperfectum, inter duplices Vas;
superiores, et inferiores, Vm nostram, et Aërem, neutrum
in quod spontumvis rarefat, nunqm ad sublimem Aërem
nobilitatis gradum exaltabitur, purius aër fiet, non
naalis; neque Aer unqm in vaporem, nubem et Vm
mutabitur. primam spem separationem
qm revera fecit spiritus trinitatis, statutoque
partium mundi terminos, quos indelebili suo sigillo
signavit Dominus, nova confusione imitandi naa
quis non obtinuit. CIX

Vra est tanqm mundi lux; uterque, et vas generatio;
innumeras proles mater, quae in prio creationis a
supernatantibus. Vis liberata, suisque jura facta, piam
et amica remansit, eius corpus densius partem, in
opere centrum, et fundamentum cepit, ac patentem
vegetabilibus; animantibus; arcem exhibuit, ut in
generationi apta fieret haec more iniebat, cupit
indigentia ab providetur, Va ab initio volentis

facta est, ut in vapores evaheretur, qui frigore in nubem
concreti, tepore iterum in vim solverentur; hoc divi-
na mentis artificio Deo ubertati consultum est;
sic ut, quod sterilitatem minabatur, largo humore est
temperata, matrisque uterum fovundatus. Sola itaque
vix ad irrigandam terram circulator, aut verius in
inferiori Aëris regione, tanquam in alembico destillatur,
ut per cohobationes, iteratam destillationem superiorum,
et inferiorum vires conservatur, celestis imbuta nectare,
re Deo potius efficacius, et modis, ac prolificis vir-
tute impregnet. Sumus rerum Opifex, qui naturam
pro arte utilis, opificio suo nil superfluum addi-
dit, nihil desiderandum reliquit.

CX

Cum autem vas mundi menstruum, rerum semina,
et elementa in se continet, ac fovet, dum itaque illa cir-
culatur, vera etiam nascuntur elementa, quae Deo ut
matrici, et vasi generationis, vixit ut mensura
infusa, rotantur; vapores itaque Deo, vixit, et Aëris ele-
menta infusa, cum ipso rotantur et exuberantur. In
quidem Deo, vixit, et Aëris corpora, quae sphaeras suas
habent, et mundi plagas constituunt, sed ipsa naturae
elementa spiritus, quae in illis habitant atque
delitescunt, ex quibus lapides, et alia corpora in
Deo, Aëre excoquente generari possunt; ubi enim
omnia elementa optime mixta, qualia sunt in
vapore, concurrunt, corpora generari possunt; sed
si extra matricem convenientem fuerit huiusmodi
generatio, velut in Aëre mixta producantur im-
perfecta, non tam ex defectu mixtionis, quam
matricis.

Vas mediam inter Terram & Aërem naturam sedem
obtinens: utrumque sua mobilitate, & inconstantia
perturbat: Aërem fuligine infectis vaporibus in-
quinando; Terram profluvio plerumque immergendo.
Vires minas, Ari turbines, in utroque corruptionem
procurat. Superioris hospitium Aëritate, inferioris
gravitate hospititer inoadit, sui copiam inopia anni
tempora, naturae ordinem invertit. Totiusque naturae, cum
sit foemina, idem quasi foeminam, ac malum ne-
cessarium mundo decipere videtur sumus Creator. Sic
ida omnia pro imperio sibi arrogat, & quae in natura
commodum sunt ei concepta, vires in pernitiem plerumque
vertit; denique divinae justitiae flagellum est, quod
scelebris generis humani vindicandis destinata in
poenam ierunt; semper, opere superbia, rodies variis
inducta figuris celi ludibrium facit.

CXII

Universales naturae, quo crassiores, eo impuriore; quo
deniores, eo mundiores. Terra, quia densior est, va-
co ignobilior. Sic va Aëre, Aer celi ignobilior;
regio autem celi sublimior, quia subtilior, ideo
nobilior sane habenda est. indubitata enim ve-
ritatis est, naturas spirituales, corporeas conge-
stantiores, & spiritualibus viciniore perfati-
oni proximiores esse.

CXIII

Generationis, & corruptionis fundamentum est in hu-
mundo, in utroque enim naturae labore, humor ex elemento
his primum deservat, primum forma figulum

49.

Susceptus; illi facile spiritus naturales uniuntur, quia
ex eo manant, facile in idud redeunt, quia in forum
radix est. in idud et per idud cetera elementa mis-
centur, nec minus in mixtis, et individuis, quam
in mundo humidum elementum tñ in opere ge-
nerationis circulatur; opus enim utrumque, idem
rarefactionis et condensationis instrumentis, iisdem
mediis, spiritibus nempe fieri nāc placuit.

CXV

Vra est vos generatio, Va est menstruum nāc virtu-
tes feminales, etiam formaliter in se complectens, quia
a Sole tanqm masculo, et formali, universalis prius
instruitur. ab eo enim Δis nāc formales spiritus
rerum feminibus influunt; de calido innato in
humido latente ind. Hippocrat. lib. I de diet. qui huc
duo elementa, Δem et Vm omnia prope, omnia libi
inēc affirmavit. a primo siquidem, nempe Δe nāc,
binæ qualitates masculinæ, calidi et sicc. ab altero
Va nempe, totidem foemininæ, frigidi et humidif.
fluentes in mixtorum generatōe concurrunt, et
comiscentur. duobus illis tanqm præcipuis elemen-
tis duo majora luminaria præsent: Sol, Δis
naturæ auctor; et Luna humorum domina.

CXV

Circularem volatilis elementi triplici actione, et velut
instrumento adimplet nāc: Sublimatione. Demissione,
sive refluxione, et Decoctione. quæ diverso indigent temperamen-
to. hinc bene ordinata nāc opera sua intersuspta ad finem
propositum dirigat, quæ vias oppositas ad eundem iterum
tenet.

⁴⁸
 Sublimatio est humida, gravis, nãa in leuem conver-
 fio, five va in vaporem exhalatio; cujus ubilitas qd
 triplex; I^{mo} ut per attenuatẽ corpus crassum, impu-
 ruz mundetur, et foecibus suis sensim exuatur. II^{do}
 ut per conum superiorum virtutes, qe continuo
 defluunt largius aspergatur. III° ut qd huiusmodi
 evacuatiẽ Fra superfluo, et prægavanti humore exo-
 neretur, qui ejus meatus occupans caloris actionem
 et spirituum nãlium transiitum impedit, imo vis,
 enter iras suffocat. hac humidi supervacui subtrahio
 obstructionum causam amovet, et fastidientem Fra
 stomachum sublevat, digestioniz cythorem reddit.

CXX

Calore autem humor et huius, Æne quippe suo tanquam
 proprio instrumento ubitur nãa, ut corpora humida
 rarefaciat, ideo vapores ex qbus nubes et pluvia
 generantur, brumali et verno tempore frequentiores
 astolluntur, quia Fra ultior hum calido et humido
 magis abundat, humor autem est cãa mãatis, calor
 efficiens vaporum, et exhalationum.

CXXI

Demissio secunda nãa rota in opere circulari, est
 spirituosus vaporis in corpus densum, et venum reductio,
 five rarefacti et et huiusmodi humoris, iterum condensati refluxio,
 ac in Fra descensio, ut eam exuberato liquore dil-
 luat, et quasi nectaris celestis potu imbibat.

CXXII

Fra intendit nãa irrigando: Imò ut non effundat,
 sed sensim humorem filum exuberatum destillet,

ne gurgis fiat, et de copia spiritui vivifico in ^{49.} ~~de~~
visceribus permeanti aditus precludat, ac intus
de calore extinguat; omnia enim sua beneficia in
pondere, numero, et mensura largitur nra. Ido ut per
diversa subsidia humorem distribuat, pluviam saluē,
modò densiorem, modò rariorem, modò rorem, modò
ruinam, modò largius, modò parcius, ut ~~de~~ plus
minus phœnomena pro necessitate potum exhibeat. III°
ut non continuò, sed Soles imbris, et imbris solibus
dies noctibus, et noctes diebus alternatim succedant.

CX

Frigus tenuissimum, siue potius calor deficiens, et
expirans elatos in mediam regionem ibi coarctos
vapores laxat, et adueos facit; calor frigidem minus
disipiat, eorum condensationem impedit; frigus etiam
intus eos ita restringit, ut congeles, et ita humo-
rem deciduum exhibere non possunt.

CXI

Decoctio postrema est circuli nrae rota, siue actio, ² ~~que~~
est humoris crudi in ~~de~~ premium infidati digestio,
dilatatio, et in alimentum conversio, nec est aliorum
operationum finis; quia est laboris remissio, et ab ipso
antece dentes labores quasi, perceptio, superfluum enim
humorem crudum vi caloris interni contemnit, coquit,
digest, fere imota, et somno quasi correpta, et in sevelu,
veluti proprium nra instrumentum, infuso silentio,
et quiete movens; ut crudum idam humorem cum
siccis semperatum in rabulum convertat; integer
hic est natura circulus, quem per diversos labores,
et caloris gradus ita resolvit.

58.
Tres idē nāc operationes itā connexae et correlatae inter
se sunt, ut finis unius sit alterius initium, et ex
ordine necessario per vias succedant secundum naturae
intentionem. sic intellectus et concatenata sunt vias
firmitudinis leges, ut in universi commodum conspirantes
mutuas sibi praestent operas. sed tū quādo maxime
in derivatione elementi humidi nāc invicta trahitur,
tum propter varolabilitatem inconstantiam, tum superioris
dispositionem, quae inferiora humorem praefertim a suis
legibus deflatur facit, inde inconstans nostri mundi
temperies, diversae anni tempora, sic tūc uterius
variae affatus, plus minus generosus, aut effectus foetus
nobis parit. sic Aer vicinus, plus minus furor et
impiorum, ariditas aut morbi causa est.

CXXIII

Quoniam inferiora a superioribus diriguntur, ideo
inconstans est mundi nostri temperies, naturae tūc
intentionem magis, quā actionem ob oculos sibi ponat
philosophus.

CXXIV

Humidae nāc volubilitas non solum in generali mun-
do, verum etiam particulari mixtorum harmonia
observatur. per revolutionem enim humidi idā gene-
rantur, nutriuntur, augentur, deficiendo, humectando,
et digerendo, quapropter tres idē nāc operationes cibo,
potui, et somno comparantur, quia cibo fit, potui
humido, somnus decorationi respondet. Et sibi soli
homo longum proprium microscopum microscopi nomen ven-
dit, quod libet enim animal, vermiculus etiam, plantae
qualibet mundus est exiguus, maioris imaginem referens;

extra se go mundum general Lomo, Subig invenies;
creaturarum siquidem omnium idem Archetypus fuit,
à quo infiniti mundi ex eadem maa forma, damen
dissimiles procreati sunt. Homini itaq; abjectio, et
humilitas, Soti Deo gloria tribuatur.

CXV

Natura inferior à Superiori dirigitur. Va autem
more impatiens celestium muneribus occurrat. Aer
prope vapori ad volanti pervius, cum hospitio in
nubium regione exipit, quo prorsus perveniat, cot.
pore quodammodo in spiritum vaso humida natura
in pondere suo exultat, ut addita celestitate votum
citius expleat, et ambigua nãa privilegio fruatur.
Sol iterum Aprom princeps, et superiores nature
ad vota nãa inferioris spiritus vivificos tanquam
rivulos à purissimis suis fontibus manantes infundant;
vapores vero sive nãantes in Aer sive in nubem con-
cocti, quasi in fontem nectas illud spirituale avi-
disimè sugunt, et vi quodam magnetica adstrahunt,
quo superbo intumescunt, et pulchris illo semine improp.
nati, quasi reddito pondere in rorem, graminam, fluidi-
am aut aliam nam humidam soluti in Terram
relabuntur, quæ ut elementorum mater rediit humo-
rem utero exipit, ex celestis semine gravida vario-
suo tempore, plus minus generosior, pro seminis virtute,
parit foetus, et pro matris dispositione. Va etiam
inferiores huius celestium muneris participes sunt,
poniam unum cum Terra globum constituunt, comu-
nias sunt ipsis superiorum beneficia, per Va autem
nãam cetera elementa fermentantur.

fermentum autem illud est spiritus vivificans
 a superioribus in hac inferiora defluens sine quo
 terra iterum inanis, et vacua fieret. est enim vitale
 semen, sine quo nec homo, nec animal, nec vegetabile
 generari aut vivere posset; nec enim solo pane vivit
 homo, sed maxime cibo illo caelesti, Are scilicet
 spiritui huiusmodi gravido.

CXXVII

Tria elementa materialia, quia in rerum composi-
 -one remota sunt, nec artis, v. ingenii humani leges
 patiuntur, soli Deo et naturae obediunt. Tria autem
 alia ex priorum copula nascuntur, quae per viam
 resolutionis extracta in mixtorum compositione
 et proxima esse satis arguitur. Et nempe, Aer, Ignis,
 et Aqua. et ita trinitatem elementorum, et unitate
 naturae sigillum esse sit manifestum.

CXXVIII

Hae tria posteriora elementa ex triplici priorum
 matrimonio generantur. Ignis siquidem ex Aeris et
 mixtione. Aer ex Aeris et Aquae amplexu. Et vero
 ex Aeris et Aquae condensatione produciuntur, nec plures
 dari quam eorum combinationes. Aer namque omnibus
 bonum formale principium inest, caelestem virtutem
 influentem, et cooperantem. nec ex quolibet priorum
 matrimonio posteriora generantur; ex terra enim
 pingui, et aqua ampulsa optimi siccitatis et mixtis
 exit Ignis. ex aqua autem subtilissima et siccissima
 et Aeris humidi consortio. Aer generatur. Et denique
 ex aqua crassa, pontica, salina, et Aeris intercepto con-
 crevit.

Triples in rebus existentia gradus, tria summa
mixtorum genera exhibet, nempe: mineralium,
Vegetabilium, et Animalium. mineralibus in
Tria generari. Vegetabilibus in Fa et Va radices
agere. animalibus in Fa, Va, et Ae nascentur et
desi. nam lege concessum est, omnibus. In Ae
radicibus est vita fomes, et pabulum.

CXX

Mineralia simpliciter existere, nec vivere creduntur;
licet metalla ex mineralibus potius vita quodam
modo praedita dici possint, tum, quia in istorum gene-
ratione fit quasi coitus, et duplex seminis, masculi
et foeminei. Quia salinis et Sui mixtio, quae duo
per longam et multiplicem circulationem rotata,
per longam et multiplicem circulationem rotata,
purgata, sole natura condita, et fermentata, ac
in vapore subtilissimo perfecte mixta in limum, et
modicam massam, spiritum Quia paulatim con-
gelante formantur, mox tandem illa tandem
concrevisse, et in corpus metallicum firmatas. Tum
etiam, quia metalla perfecta potissimum, vita prius
in se recondunt, dum videlicet infidum calibus in
suis, qui sub duro metallici cortice hebes factus, et
morus expro, velut thesauris incantatus lateb. donec
soluzione philosophica, et subtili artificis ingenio
liber factus spiritum subtilem, et caelestem animam,
per vegetationis motum potenter explicet, tandem
in summa artis et naturae perfectionem exad-
tetur, et penitus caelestem constituat.

f

CXXI

54
Vegetabilia etiam animā seu spiritum vegetante
gaudent, motus generationis crescunt, et multipli-
cantur, sensu vero et motu animali carent. eorum
semina hermaphroditica sunt natura. quodlibet
enim granum singulare continet semen prolifi-
cum absq; coeula aut duplicis seminis mixtio-
ne; licet in omni feri vegetabilium specie utrumq;
sexum reperiri experientia doceat.

CXXII

Etiam in vegetabilium seminibus spiritum Deus
occultavit, generationis auctorem, specifico caracte-
re insignitum, qui penitus caelestis est, ac etherei
luminis radius corruptionis expertus, in quo specifica
forma conservatur sub corpore cujuslibet individui,
quo per corruptionem emolito, et resoluta, spiritus
ille immortalis à vivifico et homogeneo Solis calo-
re evocatus in formam novam confurgit, ac in
eam antiquae speciei formam traducit.

CXXIII

Animalia propter existentiam et vegetationem animas
sensitiva praecedunt, quod in ipsis est principium motus,
et vitae. animal itaq; in summo gradu positum rerum
omnium inferiorum, opus naturae in regno etiam
dari compleret, proprie vivit, proprie gignit, in
eo sexum utrumq; diffinxit nam, ut ex duobus
seminibus producaturs. hic in perfectionibus perfectiss.
cluesat trinitatis Symbolum.

Homo animalium & inferioris mundi princeps unus,
 verse nature compendium, habetur, anima quippe
 ipsius divini luminis radius est immortalis, corpus
 est elegans elementorum congeries. interiores sensuum
 facultates, quibus quæcumque obvia deprehendit homo, re-
 nitus sunt celestes, et velut astras in rerum cognitio-
 nes influentias. animi perturbationes sunt veluti
 venti, fulgurationes, tonitrua, et meteoza, quæ in
 studium in Ærea regione. mentis itaq; microcosmus.
 homo dicitur est, et absoluta universi imaginacula. non
 solum homo, sed quodlibet animal, quolibet planta
 microcosmus est, quare unumquodque, granum aut pomen
 est chaos, cui totius mundi semina compendiose
 insunt, ex quo exiguum suo tempore mundus produci-
 tur est.

Quæcumque perfecta nunc mixta ista prædita sunt,
 corpore, spiritu et anima constant. Corpus ex
 limo fit, cui omnia materialia ad generationem neces-
 saria insunt, ex duobus enim maxime, corporeis
 elementis. Terra scilicet, et aqua corpora fieri rationi
 congruit. Spiritus est, utriusque Æris, et etiam
 ætheris portinnacula, inter animam, et corpus me-
 dia natura, utriusque nodus, et vinculum, anima
 capsula, et vehiculum, subtilioribus, et spiritualibus
 huius corporis partibus adherens. Anima sive
 forma mixta, est Æris nunc scintilla, lucis et celestis
 huius radius implevibilis, et potentia seminis,

2
 seu mae per motum generationis in actum
 productus; corpori elementari mediante spiritu
 adigatus; mixto dano et suum speciale; proxi-
 mum vite principium, et causa efficiens: agit
 autem secundum mae dispositionem, et organo-
 rum vires.

CXXVI

Animae, five formae naa, quia tota lauda est, in
 animalibus praesertim tantum ab opaca, et terrestri
 mae distat, ut ei penitus sit irrationalis; et ideo
 Archetypico nexu, qd in operibus suis utitur naa,
 corpori adigari nequaquam propter ob disconveniam,
 nisi proprii et potentis: cujusdam medii virtute
 propterea subtile medium inter utrumq, statuit
 providus rerum Creator, spiritum filius etherum,
 qui nascentis formae susceptor ac retinaculum est,
 quos cum suo corpore vinculum utriusq naturam
 participans. hoc de caelesti rerum naturalium,
 non de supercaelesti ac divina hominis anima
 dicta sunt, qm tn etiam per media naturalia
 cum corpore humano consortium inire condito-
 ri eius placuit.

CXXVII

Formae specifice idealis Archetypi caractere a die
 creationis in primis individuis signate sunt, divi-
 num idus et indelebile signaculum ad prosteros ope
 generationis traduci jussit Creator, ut per successivam
 individuum surogationem immortalitati benefici-
 cium fructibus largiretur.

Formae in materia alias sibi similes non generant, gene-
 rare enim corporum proprium est, sed organa sua
 harmonice movendo, per ipsam materiam seminalem ad
 generationem disponere, quod lucis radium, sive
 arcanam vitam spiritalem, quasi thesaurum inclu-
 dere, formae officium est, characteremque suum pec-
 cunae spiritui ibi vivifico in semine occultato
 imprimere, qui in opere generationis calore pullifi-
 co, et statotempore in animam se explicet, sive
 vegetabilem sive animalem, ita, ut qui spiritus
 secretus et formalis fuerat in semine, forma fiat
 in mixto. hoc occultum in materia prout sit mani-
 festum, et de potentia in actum educitur. Forma
 tamen a sola seminis aut materiae potentia non existit,
 quia rerum generis caelestes virtutes influunt, quae
 materiae vires augent, multiplicant, et materiam quasi
 parturienti operam ferunt. Spiritui quoque formali
 et seminali materiae infuso, cuius etiam caelestis est
 origo, se infundunt, et vires auxiliatrices conferunt.

CXXIX

Non solum corporea elementa, verum etiam omnes
 universae materiae virtutes in cujuslibet mixti gene-
 ratione concurrunt, et de suo non nihil largiuntur.
 ita partes universi devinciuntur, ut in vitam
 unanimem confuere, et mutuo coeant amore.
 naturales rerum formae licet potentia seminibus
 infusa de inferiorum elementorum substantia
 neque sunt, neque ab illis generate, sed nobiliori

enim fonte derivantur, origo ipsarum celestis
est; Pater quippe earum est Sol, naturalis et he-
rea est vinculum, quo illae madae adligantur.

CXL

Specifica mixtorum forma obscuram quondam ori-
ginis suae notitiam in se recondunt, proprias vi, et
oculto motu ad suae scaturiginis altitudinem
vtrum more evolvuntur. quare anima humana
quia a divino luminis increati fonte derivata
est, in eundem mentis acumine, et contemplatione
reflectitur. ceterorum animalium forma, quia
ex arcanis celi, Solisq; thesauris egresse sunt, et
confusae in infinitu et veluti reminiscantia qua-
dam imperfecta, regrediuntur, unde frequentia
animantium circa Solis motum, et celi muta-
tiones, variationes observare licet. vegetabilium
autem forma, quia Aëre plurimum sunt, et
ab infima Aëris nostri regione inspirata ideo
ultra eam vires suas extendere eis non licet;
caput sursum et in Aërem quasi in patriam
reversura pro viribus attollunt, sensu motusq;
animali carent, quia virtutis Solaris tantillum
illis inest, ut supra vegetationis motum non suffi-
ciat; Adhuc enim creationis vegetabilia Solem
praecipuum propter eas ei suae natalis, et antiquae
vitalis primordia ex ovo, ac animalia non debent
sed Aëre luminoso tantum proximiori agenti accepta
referunt, idcirco quippe madae dispositio sublimiori

59.

forma sustinenda impar natura secreto judi-
cata fuit.

CXLI

Saxa vero et lapides, quia non tm̄ ex vera elemen-
torum mixtione generantur, qm̄ ex ~~fra~~ et Va
concurſu in exteriorem caloris et frigoris vim, quasi
opus sum et fictile, decipiuntur, propterea omni-
no non ſuſcipiunt, a tenebroſa frigentiſſa ~~fra~~ et Va
natura formam invalidam habentia. De præci-
piſ in lapidib; et gemis aliter ſentiendum, formas
enim ſuas à limpidiſſimis cali et Solis fontibus
hauriunt; iſorum corpora ſunt, puriſſima roſis
exuberantiſſis guttula celeſtibus influentiſ in
pregnata, ac veluti concreta cali lacrima,
quæ plurimos, ſublimeſſ, in ſe virtutes poſident.

CXLII

Et metallorum natura, quia vera et ſtriſ eſt, omnium
maxime compacta propter optimam et ſubtiliſſimam
graviorum elementorum mixtionem, imò ſtupida, et ſumme
ponderoſa, nudiusq; metus ex ſe capax, cumq; in ~~fra~~
aut Saxeis matricibus, q; vaſi alembicis miro nãd. modo
et tur, et mundatur, ejuſ mixtio in vapore tenuiſſimo
per reiteratas deſpilationes ita complectatur, ut illi ob
inmenſam ſubtilitatem Solis, corporum celeſtium opes
ſe admisceant, maxime in perfectorum metallorum ge-
neratione; quapropter metalla, licet ſua corpora
et ~~fra~~ et Va traxerint, natura in ea ita elaborat,
ut præſtantiſſima forma digna, ea celeſtibus An-
geliſ informanda exhibeat. Conſiderari labor
opus eſt, ſed abſolutum, ad ſupremas naturæ vires.

6
exaltum; in quo Caelum & Terra magis coire,
q^m consentire videntur. ad formalis metallorum
spiritus; quia praedictis coarctis, quasi carcere
constringuntur, imoti laeant, donec de Philoso.
phorum vinculis soluti, caelesti suo semine, in
ma^a sua degentem solis filium, ac tandem
virtutem mirabilis virtutis, essentiam, Caelo
apud nos peregrinante, producant.

CXLIII

Superioris Conditionis decreto cautem est, ne nobilior na^a
in ignobiliorem, aut praestantior in deteriore degeneret.
conulantur quidem sup^{er}iora cum inferioribus, & poten.
tiora imbecillioribus. se communicant, ut ea perficiant
per virtutes suas emissarior, quo in na^a sua nihil
derogant, sed rerum seminibus, & mixtis se insinuant;
e contra novam dignitatem, & imperijus assequuntur.
quodlibet enim mixtum imperium est, in^o mundus
integer, cui spiritualis sua forma praeficitur, cuius
mundus est, na^a organis, & facultatibus, toti deniq^e
mundo suo dominari.

CXLIV

Actus formalis ma^a prima, tum etiam elementorum
nil aliud per ipsa na^a principia informat; forma
itaq^e specifica mixtum perfectum constituit, neque
plures forma in eo putande sunt, cum ipsa elementa
sua mixtione corporis effigendi tantum non informandi
que habeant.

CXLV

Virtus multiplicativa, q^o seminibus inest, non a ma^a
elementari, sed a forma caelesti, tanq^m ea efficiente
dependet; multiplicatio enim est lucis, alio maxime

ab uno quippe lucis radio pene infiniti effunduntur,
aut in infinitum multiplicantes, quare Sol, qui fons
immortalis luminis est, sit in nostra prima causa efficiens
generationis, et multiplicationis, quolibet ita forma naturalis
multiplicandi vim à luce celesti, cuius radius est, possi-
det; quia luminosa est, quod multiplicans; luminosa quoque
sensitivam et imaginativam facultatem in animalibus
splendore suo irradiat, ita, ut ex duplici ista facultate
duplex fiat rerum apprehensio, et cognitio, exterior per
sensum, interior per imaginationem. Omnis autem cog-
nitio lumen est, sicut ignorantia, tenebrae. Homini
sensum lumen est, sicut ignorantia, intellectum videlicet
tertium lumen. Sensu adhibet, intellectum videlicet
cujus ope rerum cognitiones per causas longe perscrutatur
adipiscitur, haec omnia opera lucis ab anima
cuncta produciuntur. propterea haec luminis actio
soli homini convenit, quae anteriores cum brutis
communes sunt, quorum anima lucis etiam celestis
sunt participes. Vim quoque multiplicationem in
animantibus immo vegetabilibus ab anima lumen
multiplicante providere, ratio convincit, et quoddam
eius radios cum spiritu aethereo semini inclusi ac
occultari, donec tandem oriente vitae soli manifesti
fiantur.

CXLI

Lux et tenebrae, vitae et mortis sunt principia, mixto
cum enim forma lucis radii sunt, corpora autem tene-
brae abysus, per lucem omnia vivunt, immo omnis
vita lux est; quae autem vivere desinunt, lumine
privantur, in orum et tenebras antiquas rapiuntur,
in quibus calebant et occultabantur antequam à
Satali Divina praedestinationis rota in lucem
traherentur.

Specificae animalium, tum etiam vegetabilium
formae rationales sunt, non quidem humano more,
sed sibi proprio, & secundum naturae suae vires; habent
enim illae suadone vitalia, suas cognitiones, efficien-
tias, & suas praedestinationes. Dotes vegetabilium
vitales, sunt, studium sibi simile generandi, virtutes
multiplicationis, nutritivae, augmentativae, motivae
&c. Cuiusmodi formas scientia praeditas, patet manifeste,
tantum eorum status temporibus, mutationibus, co-
pulationibus, generationibus, totum animarum motus;
sequens sensuum facultates, erga dominos ob-
sequium, instinctus futurae praesentis, in periculis
vitandis, prudentia & quae ipsae naturae corrigunt;
natura autem in quolibet individuo nihil aliud
est, quam ipsa forma, quae principium est motus.

CXLVIII

Praedestinata rebus naturae tempora, nudus in-
ficialibus, qui naturam universi optimè ordinatam
noscent, nullatenus confusam; illa enim est sui
ex ordine certo & statuto, rariis, ordinis enim lex
& productionum tempora, ei ab Authore naturae
praescripta, sunt, cuius decretum inestum est
nudum. vita, mors & statuta tempora habet.

CXLIX

Quemadmodum Chaos singula universi partes secundum
maiori potentia incedit, quae actu postea separatae
& productae sunt; ita singula rerum individua
universo mundo materiali potentia insunt, antequam
in lucem exeant, inde, tempore, & ordine suo flu-
xura. ubi autem deficiunt, in universam molem,
a qua prodierant, relabuntur, quolibet nempe naturae

63.
regionem suam repetente iterum in nā officium
regredienda. et sub eius incidemat opus novum repe-
tenda. forsan ea dudum fuit explosa, quia non
intellata Pythagoreorum chetempyhoris.

CL

Soluto mixto, et vitio corruptibilium elementorum in
minam lapsō, in patriam reuertit nā æthereas, sicut
in cadavere, perturbat elementorum suo rectore amisso,
tunc dominatur corruptio, mors, et tenebra in mā
desolata, donec ipsa per corruptionem ad novam
generationem apta fiat, et secundum eius dispositionem
virtus celestis denuo influat, ac errantia condigens,
et miscens, elementa novae formae lumen debile
accendat, quod tandem roboratis sensim viribus ele-
mentorum elucescat et reens mixtum absolvit.

CLII

In corruptione autem generativa, quae mediocris est, et
sicut cum conservatione. formae specificae, semini seu
mae potentialiter inherens, non reuertit sublimis.
idei spiritibus innatus, qui cum debilis sit, ac adhuc
impotens, calore externo excitatus, moveri, simulque
maam movere incipit, donec tandem vires potentius
exerat, et perfecti mixtum informet. Natura
elementa, tum etiam alimenta, generationem et
nutritionem, quarum fieri eodem processu, a putre-
factione inchoant, utraque enim putrefactio, et per
putrefactionem, in humidam, quasi in primam maam
resolvi, necesse est; tunc fit Chaos, cui omnia generati-
oni et nutritioni necessaria insunt. sic cuiusvis microcosmi
generatio, et reproductio, macrocosmi creationi et conservationi
analogice respondet.

Sensibilia rerum semina, quae ex illis nascuntur
 mixta, triplici nam constant, Caeli, elementari,
 et à celo illis radius lucis Solaris inest, omni athe-
 rea virtute indutus, actionis, motus, generationis,
 et vitae principium, potestate forma, cuius benefi-
 cio semina constantiam astorum redire virtute
 sua imitantur, et veluti immortales caelestium
 plantarum furcili, nam corruptibili, quasi truncis
 extraneis, infusi, aeterna quadam suffusione idam
 à morte vindicant. portio elementaris corporalis,
 et sensibilis, quod in animalibus forma dicitur, est
 seminis custos, et capsula, quae putrescit, et corruptitur,
 semen autem invisibile generat. humor radicalis,
 siue fermentum nam, cui spiritus inheret, est media
 substantia, caelestem et elementarem copulans, ex
 parte materiali elementis, ex parte spirituali forma
 respondens, aurore similis, quae tenebrosa luce
 perfusa extrema lucis et umbræ connectit, neutram
 utriusque mixturam exhibens. Vita, quod est actus
 harmonicus ex copula materiae et formae procedens,
 esse profutum individui constituens, mors autem
 est terminus siue finis illius actus, materiae et formae
 separatio, et mixti solutio.

CLIII

Mixta generationis, et vitae suae radices à celo habent,
 unde etiam alimentum trahunt. intellectus, qui ex
 sensu longe promigatur, illis non subjacet, quia nil
 nisi sensibilia iudicant. corpora sunt veluti cortices
 elementorum, sub quibus efficax essentia, quae sensu

um censuram non agnoscent occultantes, quos
quasi nube induti opus fuit, ut a caelesti in
hanc corpoream provinciam migrarent, idud spiritum
aliud cum corporis matrimonium sumus naturae
Creator sanxit, quo spiritus quoque increatus, spirituali
bus, et simplicioribus naturis primo se comunicans, per
illas, longinqua per media, in corporeas descendit, et
sic gradatim ex ordine per omnes mundi plagas
se effundens integrum opus Divinitatis presentia
sustinens, tum etiam ut a sensibili creatura per
corporeas, et sensibiles imagines insensibilis Creator
deprehenderetur. **CLN**

Quamvis vivunt sive vegetabilia sive animalia, cibo
suo indigent, ut naturales, per potior continuo effluentes
spiritus sustententur, ex succulentiori cibi substantia
sed pecus nutriendi, quo corporis humores sustentantur,
ex puriori autem sanguinis parte, aethere influxu ubi
se per respirationem admiscens humidum radicale refici-
tur. Quod dupliciter viventia nutriantur alimento, nempe:
corporeo, et spirituali. Vegetabilia accrementi sui, et
nutritionis beneficium non minus. An a Caelo, quam
aere acceptum debent, imo a ipsa Terra, nisi aethereo
lacte potarentur, quo ubera flaccescent, quod Sacer
arcanorum noster Myses Josepho benedicens, satis
expressit cap. 33 Deut. de benedictione Domini Terra
eius, De pomis celi et rore, atque abyso subiacente, de
pomis fructuum Solis et lunae, de vegetis antiquorum
montium de pomis codium eternorum &c. quo sermone
mystico Terra ubi ubi a Solis, lunae, et largo caelestium influxu
prodestur Propheta.

CLV

66
 Pabulum idud spirituale, quantum ad animalium
 vitam conducit, frequens respiratio sive Absorptio
 docet. neq. folles suos ad cordis viciniam ad eys
 refrigerium tantum, nãa extrahit, ut quibusdam
 placet; verum etiam ut auram ætheream inspirent,
 æthereos spiritus ibi propinent, quorum receptione
 vitales spiritus reparentur, multiplicentur.

CLVI

Spirituales nãa Philosophis non solum capiunt, q̃e
 citra mãm creaturæ solo intellectu comprehenduntur;
 glis creduntur intelligentiæ, Angeli, Demones; verum
 etiam, q̃e, licet ex mãm originem trahant, tñ tra-
 sum a puritate, et nobilitate, sensuum examen su-
 giunt, et more spiritualium sola ratione percipi-
 untur. ut aër purus sive æther; influentia corpo-
 rum celestium; ignis ignis, et spiritus seminales;
 spiritus vegetabiles, animales, et vitales. & in q̃bus
 ipsa rerum nãa verius, q̃m in crassis corporibus con-
 sistit. huiusmodi nãa a Cælo spiritum trahunt, et
 ratione sensibilium, nomen, et spiritum spirituum sibi ven-
 dicant.

CLVII

Ignem nãa inter spiritualia referre convenit, nullo
 signum sensu ex se percipi p̃t, sed per calorem aliq̃
 effectus in corporibus se prodit, ut p̃t in animalibus.
 q̃bus dicitur nãa imperceptibilis calorem sensibilem infun-
 dit ab igne idu, vitas quædamlibet corpus elementare,
 sive cadaver integrum et idatum mixto tñ soluto, rema-
 net. in vegetabilibus q̃via dicitur idu debilis est, sentit
 per calorem se non patitur.

Ignis communis nostri etiam plus est de genere spiritualium,
quam corporeorum; si enim corporeus esset, proprium
inseparabile à se corpus haberet non minus quam tra-
va, aer, ethereas nra sensibiles, quae propriis suis corpo-
ribus consistunt et terminantur, in idis, ipsi illi existunt,
vires suas exercent, et sensibus se exhibent. Si vero proprio
corpore sensibili careat, alieno tantum infidat, carbo siquidem
Δis non est, sed lignum ignitum neque flamma Δis est,
sed fumus accensus; denique aliena semper praeda ille
deperditur, ex praeda vivit, quae deficiente extinguitur,
unde alatur, ex se non habens. praeterea corpus cor-
pori additum, quantitatē augeat, ad Δis ligno ve-
rum additum, id non operatur, non enim augeat inter
lignum accensum. unde et Δis totus spiritum
lignum accensum. unde et Δis totus spiritum
quod corpus. quod in instar vagina coadunescens,
opae confusae carne illasque igneo vibrati fulminis
felo, spirituales Δis: etiam fulminis namque esse,
satis arguunt. Δem tamen non omnino imaterialem esse,
sacandum est, materia enim tenuissima constat, per
quam circumstanti aeri adheret, unde à creatori per
detineri, spiritus ita magis nomen, quam corporis
meruit, quia sensibilis quantitas ex ipso est, neque ipsi
deprehendi, nisi corpus alienum invadat.

CLIX

Cuem spirituales esse, quos origo convincit. ante
mae primae informem, et mundi ortum extra Deum
nulla lux erat, nascente autem nra ab Δis diu-
nitatis spiritu, lux spiritualis in matrem seorsum
quasi ellychnio inherere cepit. ea fuit lucis origo.

illo fuit primus Divinitatis albus in massa, primum
matrimonium Creatoris cum creatura, spiritus cum
corpore; lux itaq; primaria, et informans mater
spiritus fuit, qui ignea sua virtute, quasi calore,
proximam materiam intensissime rarefactam lumine
suo spirituali accendit, et ita tenebras in lucem
convertit. Caelum primo lumine distinctum, licet
materiale sit, et densum, nihilominus est invisibile, quia
ex parte materiae summum tenuitatis gradum attingit,
ex parte formae spirituale est; in Caelo autem
medio lux, quae haec fuerat, compendio terminata,
in globum Solarem migravit, quem quodammodo densu,
veluti fumum accensibilem, sed incombustibilem fieri
opus fuit, quo luce immortalis accensus eam sustineret,
ac universae naturae quasi faciem, seu matrem flammam
se exhiberet. Lux itaq; Solaris nihil aliud est, quam
spiritus luminosus, à prima luminis aeternae origine
trahens; corpori suo tanquam forma agglutinatus;
et inseparabiliter inherens; propter densitatem sui
corporei factus sensibilis; lumen et plurimam partem
virtutem omnibus universi naturis communicans;
per sui fluxum spiritum universi constituens; in
comodum, et salutem corporis naturae corpori additus.

CLX

Radii vñ Solares oculis nostris obvi per spiritus
non sunt, nam per spiritus à Sole exeuntes circumstanti
aethere id est consentaneo induti progrediuntur: nil
itaque aliud sunt, quam fluxus continuus spirituum
luminis; qui à fonte suo perenni quasi rivuli per
effluentes, ac aethere naturae non aliter, quam flamma
tenuissimo fumo se insinuantes in universum mundum
lumen peragunt.

Lucis nãa est, ut à fonte suo indefinenter fluat. idos
spiritus emparios æthereos, quæ quæ nãa se admittunt,
radios vocamus, suntque primi lucis actus, et luminis
vehiculum; corporis enim lucidi primum est, ut per
radios agit, calorem, et splendorem emittat, lucemque
effundet longe lateque. per lucem simplicitate primorum
corporis luminosi actum; per lumen autem secundarium,
quod à primo manat, licet exprime.

CLXII

Cereò assumpto, aut vento uogante, extincto, spiritibus
igneis et luminosis, ethyrium, et fumum accendens;
non perit aut exstinguitur, ut vulgò videtur, sed suo
rabilis desinitus; aut ab eo avulsum, in ærem per
fidur, et evanescit, qui abyssus est, et receptaculum
universali luminum, et spiritualium naturarum
mundi mælis. unde docemus spirituales luminis
nãam esse, et à fonte spirituali manare; non sicut
ac nãales formas à matrice sua, quæ est spiritus
universi, à Sole, tanquam à fonte suo immortali jugiter
fluens. Sicut enim mixta à mæa prima, et ele-
mentis fluant, deficientia in eadem principia per in-
relebutus, sic forme nãales individuorum à forme
universali accedentes, quæ longè formæ formarum
seminibus virtutem formalem inspirat, effluunt, receden-
tes in eam refluant. forme autem idæ spiritus eff-
luminis universi, ad quem longè ad principium suum
et nãam homogeneam omnes à corporeo nexu emoripit
de forme, et lucis fontibiles etiam regrediuntur. hi
omnes mixta in principia sua resolvuntur, ipsa autem
principia ad perennem nãam suam, quæsi centrum, aut
patnam redeunt.

Spiritus autem idē universi Solaris quidem est,
non tñ lux ipsa Solis nobis per corporis sui presen-
tiam confirmata, sed spiritus idē invisibilis, qui
à radiis Solaribus per universum ætherem continuo
procurrit, et per communicationem in Cælum nostrum,
imò usq. ad Terræ centrum, etiam absente à nobis
Sole, et nocte quavis percipimus, se pugiter extendit,
omnes ad generationem et vitam doles necessarias
conferens, ac per omnia universi corpora se effundens.

CLXIV

Lux, quasi divine charitatis symbolum, in loca
etiam remotissima se effundit, nisi à denso corpore
intercipiatur. infinitam Dei naturam nobis exhibet,
neq. per continuam radiorum communicationem, quatenus
radii, tot rivuli ab ipsa manant, exhausti, aut mi-
nui, sponte pabulo, potest. quod soli spirituali naturæ
proprium est, à naturæ corporeæ alienum. hic dona
intellectualia, quæ sunt scientiæ, et rerum cognitio-
nes, sic lumina spiritualia merito dicuntur, quæ
generis sunt, ut frequentissime communicata, semper tñ
apud recipientem suam integram manent, hic aliquid
divini luminis. intē latendum est. Radii tñ
corporis lucidi, licet spiritualis naturæ sint, nihilominus
à corpore denso situantur, quia tñ pro vehiculo utuntur,
tñ, sine quo à nobis percipi non possunt, cuius cognita
ipsi etiam corporei quodammodo sunt, quare, nisi possent
corpora, non penetrant. hic spiritualia apud nos
per medium aliquod possibile agunt, ut agere deprehē-
dantur, absente corpore luminoso radii etiam recedunt,
nec quæ presentiam deferunt, quia ab ipso immediate
fluunt.

Non tantum per corporis luadi, et radiorum pro-
 sentiam, sed etiam absente corpore, et radiis subtrahis;
 à spiritu luminoso ab ipsis exeunte. *Aut* eminus
 lumine inficitur, ut patet in maxima Solis Eclipsi.
 si aut celo densissimis nubibus, et noctis tenebris
 obducto, nec non Sole sub Horizonte interposito, neque
 enim aëris ille luminis præsentis, corpore luado,
 radiisq; absentibus, aliunde proficiscitur, quam à
 spiritualis luminis accipit et præsentis.

CLVI

Corpus diaphanum, ut vitrum, radiis Solaribus, penetrat.
 cum ipsis cogit, ad imaginem Solis in se suscipit, fit
 lucidum, et quasi Solis compendium, quod radiis
 etiam suos in partem ulteriorem Soli oppositam
 emittit; unde fit ut radii Solares vitri concursu
 refracti, ipsum vitrum tingant, et penetrent inde eam
 quod in se vera non fit, nam radii ob ærem eam
 adhaerentem circa vitrum sistuntur, solo spiritu
 lucis transmissio, radii autem, qui in aliam partem
 effunduntur, radii sunt Solis vitrei, sive vitri à
 radiis Solaribus in corpus luminosum accensi.

CLVII

Omne corpus diaphanum, maxime vitrum, est medium
 luminis, quia suscipit in se lumen, et susceptum *Aut*
 ulterius communicat, non per *Aut* luminosum huius
 inde transmissioem, quod nunc repugnat, sed primo:
 quia diaphanum spiritui luminis, primum est,
 ipsum in se conceptum transmittit, qui transmissus
Aut se infertur, unde lumen uberrimum. secundum:

quia corpus diaphanum beneficio luminis accepti
 fit non modo illuminatum, sed etiam luminosum
 et a spiritu lucis, diaphanis amicus, quasi clypeum
 lumine accensum: At omne corpus luminosum
 luminis effundendi jus habet, quod densis, et opacis
 corporibus non licet, nisi per reflexionem.

CLXIII

Sublimis illa naturae spiritalis, more ipsius infusum
 transfectares, et in hoc abyssi centro hysteron non
 sapient, nisi corporis elementis abigant, longam
 corvile munita, eorum pondere sustentantur. illa
 per corpora sentiuntur, corpora per illas moventur,
 et agunt, sic mutuas sibi prestant operas. Homine
 Junonis arcemum idem est, quam incudis pondere
 pedibus adjecto Iupiter demisit.

CLXIX

Cum universae machinae unicum sit corpus, unia
 natura universalis, pluribus naturis, ac corporibus
 tanquam partibus, per sua media, et vincula cohe-
 rentibus constans, mirum videri non debet, quod
 huiusmodi membra, forti, licet arcano inter se nexu
 devinciuntur, et mutua sibi conferant auxilia;
 neque enim relationem tantum, sed etiam communicati-
 onem habent, et commercium quoddam multylus
 illa naturae exercent, extrema nempe per media,
 media vero per proximam, per spiritus, autem omni-
 potios, fit illa communicatio, omnes enim mundi
 plagas omnes naturae, etiam individuae spiritibus
 abundant, quorum plurimi jugiter effluentes

Mineral Geist.

1 1/2 lb. Gallas.	54 x 2
2 lb. Copervas	6
2 lb. Salmiac	8
10 lb. Gumj	15
4 lb. Blau	3
Blau	3

Suma 179 x 2

Auf eine Essig und Essigwein zuge-
 macht gebottelt 11 1/2 lb. — 31 —
 Essigwein 179 — 179 —

in Vermes

agunt. Scabritie Stomachum purum
Flum, leniat. P. Coradina.

Odore penetranti quod aduim,
asa foetida, radix Valeriana
Sylvestris, caput mortuum C.C.
per Corbo solidum, friabile, foetidum,
o^o casso, tenaci inquinatum, post
magno igne expulsa volatiliora
ex C.C. relictur. ¶ Cordum quod
olivis primas foetis facit. nec
odore, nec scabritie. ut: infusum
flo. et tuncorum foliorum arboris
Persica adversum eos vermes, et
lente purgat. rad. Filicis, quae
ad 3/4 de die ex melle sumpta
Tanciam interficere dicitur.

Syr. Nicotian.

℞ h. Nicotian. elab. v. j. Brasil. ℥ij
cop. exarbi. continuo ebull. ad in ℥ijj & ad
remanent. ℥ij ss. fact. q. s. f. syrup.
oxymel Nicotian.

℞ h. Nicotian. ℥ij
cop. in & A Xto aa ℥ij remanent. adde
mel. defum. q. s.
extra. Nicotian.

℞ h. mistion. ℥ij
cop. in vase & o aperto in Tura, donec
omne nectarium evaporaverit, nulloq. odor
amplius percipiatur, cola per sydonem &
cop. ad consist. med. adde V confusor
graa. dy ad ℥ss. Sulfur.
Acetum Scilliticum.

℞ Scilla recent. ℥ij
infund. in x vini dep. ℥ij lenitate per
24 horas. Sulfur, colat, exprime.
oxymel Syrid.
adde hinc acet. med. defum. ℥ij / cop.
quantif. ad consist.
Vinum Scilliticum

℞ Scilla recent. ℥ij
infund. in Vini boni ℥ij p. 24 horas. medium
i coctilem q. mane.

Liquor anodinus, quod optimè ep̄a extra

℞ Oli. virid. purissimi ℥i. Menij
℥i. coccini, q. v. de q. d. ℥.

3. p̄tis. aus. Vin. rectificatis. &
2. p̄tis. Xti. Vin. destill. simul
misceant. Liquor hūc affundat
lente. Ol. ad palmum utrum
cuius p̄tis Ol. includat. Vixat
fuge agite, in tepido loco
conseruat. q. 24 horas & ultra,
dein destillet simul, prodit
liquor qui Xti. nedum bonus
est sed acutus, coloris, seu Ol.
precedenti. denuo affundat & Syph
secunda vie, qui p̄ nedum
bonus, ep̄a. novis Ol. p̄p̄a
de q. d. dictum, & destillet. hūc
habebit liquor, liq. anodin.
min. similis qui ep̄a. breui
tempore in tepido loco
optime extrahit, infra horas
aliquot.

Syntaxis puerili.

Anno

1782

Finanzbuch

$\frac{1}{2}$ Maß Regenwasser

$\frac{2}{4}$ Maß Wein Essig

6 Loth Gallapfeln zerstoßen

$\frac{1}{4}$ Loth Vitriol oder Rinfur Wasser

93.

adfluentibus deunt, et ita per continuos spirituum
auefus, et recessus. fit quodam pactum mundi, et
naturarum renovatio. hoc est nãd universi scale
Iacobo patriarcha in visione revelata. id est sunt
8^{mi} penne, quorum ope ipse. Deorum huncius
antiquis missus dictus. superiorum, insonum limina
frequenter adire credebatur.

CLX

Sive vegetabilium, sive animalium principia acti-
va spiritualia sunt, corpora sunt spirituum orga-
na passiva, quibus illi sensuum facultates exercent,
et vires suas multifariam agendo, longum actionum
auctores, explicant, ita, ut illa in genere, recte dicat,
conventus actionum, sive actus continuus actionum
multiplicitate vorus, à fonte spirituali emanans,
organis suis corporis explicatus.

CLXI

Spiritualis nãd proprium est agere, corpora verò
pati, ubi ergo utriusque sit conuersus, ubi mixtis,
ita, longum nobilior, agit ac dominatur, hoc patien-
do obtemperat, agendi enim vis est insigne dominii
patiendi vero onus servitutis nota. Sic dicitur in
a semine est principium generationis, et vite, natura
archeus, et æconomus in mea preparanda, et fini-
genda, in elementorum mixtione, et distributione.
Sic forma in mixto vires suas pro imperio exercet,
longum fons omnium eius actionum, sic celestium
virtutis elementa, inferiora, corpoream materiam
disponunt, ac regunt.

Corpora naturalia quae activam vim, occultamque
 agendi causam obtinent, non per solas qualitates.
 ut vulgo placet, sed spiritibus secretis agunt, neque
 enim Deus per simplicem caliditatis qualitatem
 calefacit, aut comburit, sed per continuum spirituum
 et radiorum fluxum; neque Frigus, aut Vapores simplici-
 tem frigiditatis, humiditatis qualitatem refrige-
 rat, aut humectat, sed per tenuis vapores, et spiritus
 innatos, et emissores, qui etiam emittunt sensum feri-
 unt; neque venena per qualitates, sed spiritus malefi-
 cos mortem causant. de plantis et idem iudicium
 esto, quoniam virtutes in qualitatibus non latent, sed
 in earum essentia, quam spiritibus divitem fecit
 natura, cuius basis, et vires praecipue sunt circa fini-
 tualia, corpora enim sunt tantum umbra, et rerum
 indumenta, sub quibus insensibilis natura occultatur.
 qualitates vero, utroque accidentia, earum essentiam
 constituere non valent, neque mirabilis earum virtutes
 agendo explicare, sed sunt tantum instrumenta acti-
 onum, passionumque materia insensibilis, quibus utuntur
 etiam spiritus mechanici, huc actionum artifices,
 in agendo, verum illas esse actionum principia, et
 causas efficientes natura non patitur.

CLXIII

Naturalis rerum virtutes, odores, et saporis, specialia,
 et spiritualia sunt natura dona, quibus res suas converti-
 entes dilavit, quae non tantum ad ornatum confundi-
 unt, aut tantum extrinsecas accidentia illis inherere, sed
 causam insitam, et radicalem habent, nec tamen accidentia,

quam demonstrativa virtutum inferiorum signa sunt
dicenda, quibus occulta, & formales rerum signaturae
se produnt.

CLXV

Transformatio & condensatio huius sunt naturae instrumenta,
quibus corpora in spiritibus, & spiritus rursus in cor-
poras vertuntur, seu quibus elementa corporalia in spi-
ritualia, & hoc vicem in corporalia convertuntur, huius
enim vires in mixtis patiuntur elementa. Sic
terra pabulum spirituale, vegetabilibus ministrat,
quod deorsum in caulem, cortices, ramos, flores, &
migrat, ubi deinde in substantiam corpoream, idem naturae
in animalibus exerceat cibum & potum corporeum,
in subtilissimos spirituosos humores mutando, atque
naturae amula in suis resolutionibus, & compositionibus
nibus simile experitur.

CLXV

Individuorum vita in rationali, & sensibili natura, & form
mae unione consistit, utriusque autem naturae nodus,
copula, & basis in forti caliditate, & in innata humiditate
radicali amplexu latet. Dicitur enim ille formalis
est celestis radius, qui humido radicali unitus, hoc
autem est materia portio purissima, & maxime digesta,
ac veluti oleum per organa naturae, quasi per alembicum
conmaxime defaecatum, exuberatum, & in naturam
spiritualis quodammodo conversum.

CLXVI

Rerum seminibus plurimum humidi radicalis inest,
in quo seminata quodam dicitur celestis, tanquam
in pabulo suo detineatur, quod huiusmodi convenienti

matrice omnia ad generationem necessaria peragis;
ubi autem constans caloris principium est, ibi Δ vis
subee creditur, quia gremium caloris principium
est ejus, in quo est. Aliquid immortale in humido
radicali licet observare, quod neq. morte evanescit,
neq. ullo de violentissimo etiam consumitur, sed in
cada venibus, et combustorum cineribus invictum
remanet.

CLXXVI

Duplex humor in qualibet mixto latet: elementaris,
et radicalis. primus, qui partem ved, partem Δ res
nōd est, Δ gni cedat, in fumum, seu vaporem eva-
lat, quo exhausto in cineres corpus resolvitur, ibi
enim, ut glutine, elementa in mixtione divinciuntur;
radicalis autem humor ignis comunis tyrannidem
pernit, et mixto superstit, ejus cineribus pertinaciter
inheret, quod perfectae puritatis argumentum est.

CLXXVII

Humidi radicalis in cineribus occulti existentiam, ap-
probatores, nōd impetitos; donit, ex cineribus enim
de fusoris vitrum eliciendo, occultum faciunt mani-
festum, ultra quod, neq. arctis, neq. Δ is vires manū
proferre aut eliminare possunt. cineres autem fluxe
opacū est, ut sit quantitas continua, et solida, fluxio
autem hinc humore fieri nūq. pōt. humidam
q. idē a mēa sua inseparabile, tandem in cor-
pus diaphanum, seu vitrum, quasi æthereum
terminatur. agrum uberos cineribus confusorum
sestatur humidum radicale ab se idēitatem ejus,
illud radicale generationis principium, et nōd basim;

47.
lucis virtus illa solitaria, et inefficax in cineribus la-
teat, donec à tra comuni principiorum nãe mate-
suscepta occultam generationis vim excludat, ut etiam
in seminibus fit. **CLXX**

Balsamum illud radicale est nãe sementium, totum
corporis massam inficiens, penetrans est indelebilis, et
multiplicans, per idem penetrat, et tergit etiam fo-
diora excrementa, quae frequenter ex ipsis fit generatio,
licet imperfecta argumento est; tum etiam agrorum
perioratio imperitis agricolis satis nota, ut horpentes
agri ad eandem cum foenore domino exsolvendum
rogeantur. **CLXX**

Radicem idam nãe, mixto suo in ruinam usso, super-
statem, nãe primae informate, ac divino lucis
caractere signata, quoddam vestigium, ac portum
purissimam et immortalem esse, sufficiens est, indispo-
nibile, quippe est antiquum illud nãe primae
et formae natiuitatem, à quo cetera elementa,
originem traxerunt. quoniam etiam incorruptibilem cor-
ruptibilem basin, et radicem quandam cubicam
scilicet statem, et mortalem in profundo corporum
occultari necepe fuit, ut sit confers, et perpetuum
nãe principium vite potentiam, et aptitudinem
habens, una quod, hanc axem immotam sua
elementorum, et rerum vicissitudo, et filius in ob-
scuro aliquid conjicere. substantia illa immortalis
lux mundi nãe fundamentum et immortalitatis
eius fermentum, quod in die conflagrationis univ-
surgatis per dei examen elementis superfoet, deus.

preordinavit, ut ex pura, et consenti mea opus-
sum à peccato originali, et corruptionis labe
vindictam in gloriam æternam renovar, ac in-
staurer.

CLXXI

Basin idam radicalem de genere formarum specialium
manifestum est, quia quodlibet individuum singularem,
et individuum suam formam habet, quæ soluta mixto
à corpore recedit, stante, nec exstincto radicali idō
principio, licet propter absentiam formæ admodum
debilitato et parum efficaci; ubi tñ ignicali quidam
vitales restant virtutibus, et imperfectis foetibus pro-
ducendis aptis, quæ productio non tñ nã, qm
mã partus, nilentis, sed sine compari generare non
valentis, propter virtutis formalis, et specificæ absen-
tiam. ac cadaver hominis, et ejus defectu seminis
non hominem, et ejusdem, sed foetibus vermes, et
insuta quoddam generandi capax est. unde licet
sufficari imbecilla idus vitæ principium, ex inopla
mã prima inopia proficisci, et magis ex familia
elementorum inferiorum, quàm superiorum p̄calypsi
epe, ubi tñ nonnihil hincitara lucis inel.

CLXXII

Ciguas siquidem idæ priori lucis scintilla, quæ tene-
bras inferioris abyssi mãm ab initio informavit,
infectorum generationi sufficere potest; confuso enim et
inordinato motu mãm agitat, et eam de potentia
in actum debilem perducit, verum illa hoc igniculo
deperiens, ac languenti similis, masculi majori imagine,
quod copula corrupta in libidinem promit, ad æq̃l
prima natura, foetus concipiendo impas, simulacra

29.
quodam animalium, et vermes, fucos, Scarabaeos &c.
in excrementis sibi fingit. humoritas illa radicalis
est proximum, et indeficiens generationis, et ita subje-
ctum, in quo primum accenditur &c. natus et actus.
formalis in materia bene disposita, et ordinata, in
materia autem confusa, et inordinata, ubi humor illa
nascendi vires agit, humores, id est limos, natus foetus
procurat. nam quod per se semine specifice generat
hinc, magis esse ex errore, quam consilio natus facta vide-
tur, etiam in illa, quodam obscura, et indistincta acti-
vorum cum passivis copulatio intercedat, quod ad
causam mixti etiam imperfecti productionem recessa,
illa est.

CLXXXIII

Fermentum illud radicale in mixtorum profundo con-
stantes permanens videtur contracti matrimonii inter
lucem, et tenebras, materiam primam, et formam univer-
salem, inter contraria denique vinculum, et hinc
cum formarum in mixtis, sensus materia et forma
ab adversas eorum naturas, et coalescent utram
tenebrosam illa materia prima feritas, et in lumine
aversio, et omnia sunt, et ex odio in amorem
conversum beneficio prima illius. hinc hinc hinc
per adversa conciliat.

CLXXXIV

Calidum innatum, et humidum radicale, diversi
generis sunt. illud enim totum Solare, et spirituale
est. istud vero media natura, spirituale inter, et
corpoream, utraque aetheream nempe, et elementarem
participans. istud ex ordine superiorum, illud magis

inferiorum, in quo primum Celi, et Terra coniugium celebratum est, per quod Caelum etiam in Terra centro habitat. quare humidum radicale, et calidum innatum non confundatur, non minus enim inter se bifurcant, sicut fumus, et flamma, lux Solis, et aer, quae et Spiritus in mixtis, sicutidem humor radicalis, est sedes, et pabulum Divi innati, et celestis, vinculum quo cum elementi corpore, at vis illa ignis est forma, et anima mixtorum. in primis humor ille est immediate custos, et capsula spiritus idem ignis in semine incarcerati, donec calore adventitio in matre apta ad generationem promoveatur. Denique postea ita radicalis in quolibet mixto est officina Vulcani, focus, in quo custoditur ignis ille immortalis, qui primus motor est, omnium individui faculta huius.

CLXXV

Humidum ita radicale est balsamum catholicum, elixir naturae potiosissimum, Spiritus vitae a natura perfectus. ¶ Tunc, cupit deus cupitque individus ad perfectam vitam ducere propinavit. Quia tunc vitam in corde obsoletum, naturae receptu absterge, elementorum involucri obumbrationem apte explicare meruit, primum vitam humanam sublimem, ac potiosissimam panaceam se adeptum esse gloriatur.

CLXXVI

Prima rerum exemplaria in celestibus naturis primis celata, porro ad inferiores transmissa fuisse, rationis et creationis ordo postulat, idem autem longe perfectiora existunt, tum ob maiorem maiestatem,

88.

I praestantiam, tum etiam ob vicinioris claritatis
fides; apud nos autem multo ignobiliora quae
in crepior et viliori materia sculpta et ab aethero
suo principio remotiora sunt, nihil itaque in hoc
mundo descriptam esse, quod prius in celestibus
mundi descriptum non fuit, neque ubi inferiorum
naturarum species est, quae confusio. Eiusdem
superioris dominium non agnoscat, occultumque
quod spirituum, et signaturam scriptam non habeat.
Haec inferiora a superioribus dependent.

CLXXVI

Quidam ambigua natura quasi animalis est, utragenim
sexu gaudet, pars superior celestis, nempe Rethiva,
et masculina, haec inferior elementaris passiva et
foemina est. Haec globus uterque est, quo proleptum
celi semen excipitur, et fovetur, a parte masculi
vitali, et robur effluunt, a parte foeminae corruptio,
et mors ingenerata praeoccupant.

CLXXVII

tum superiora et inferiora corrupta ex utroque
origines, longum parentibus originem traxerint, nec in
agilem naturam, et sortem naturam sunt, quum ipsae
quae nobilioris substantiae, et dignitatis sunt, fratribus
inferioris sortis egenis, et penuriae laborantibus, opum
suarum aliquid largiri, et sortem vitam, et conservant
oni consulere. mundum enim cum eis indigere
libris naturis conpleri neque possit, potentioribus
imbecillioribus opem ferre, viros congruentibus
suggerere a divina Providentia, certum est. Si
amor partium universi vinculum est indispensabile.

In hac regione subluari ex defectu proportionis aut
 temperamenti elementorum sive ratione quantitatis, sive
 qualitatum, ex nimia scilicet intensione, aut remissi-
 one morbos laborat nra; sublata itaq; elemen-
 torum consonantia, et proportionis, qd temperamen-
 tum constituit, nra est forma totius mixti
 mali coherens, perturbatus nra, unde morbi, et
 tandem mors invadent. Quodvis illa principis,
 cum aut intrinsecam, et radicalem causam habet,
 ut a semine vitioso, prava generatione, aut spurgo
 extrinsecam, et accidentalem, ut a nimia repletione
 v inanitione, unde morat exasper, v defectus in
 humoribus, et spiritibus, aut etiam a putrefactio-
 ne alkali veneno, tace, macore, calore v frigore
 diverso aliquo vitio organo illato cum spiritibus,
 qd nra vni inferret.

CXC.

Quatuor radiales elementorum qualitates sunt
 veluti harmonia nra atoni, n pth inuicem con-
 trarii, sed diversi, et certis intervallis inter se distan-
 tes, ex quorum rationali differentia, intensione,
 et remissione fit perfectus nra concordans intel-
 lectus perceptibilis, vocali musice analogus, nra
 sonus gravis, et acutus, tunc extremi sunt in
 musica, contrarii tñ non sunt, sed termini me-
 diorum, qui intercedunt. hi caliditas, et frigida-
 tas, siccitas, et humiditas, extrema qualitates
 sunt in nra, verum propterea non contrarii,
 sed mediorum, et intercedentium qualitatum
 termini, ex quorum mixtione, et temperamen-
 to medio procedunt.

Nature motus continuus ac indefessus est, non mi-
nus in partibus, qm in toto, agit enim ibi semper
otio impatiens, ita ut si momento quiesceret, in tota
fabrica universi, neq enim Fra stans, mare pac-
catum, Aer tranquillus, quia moveri non potest
autur, propterea quiescant non semper ac homodo-
mies; quia ibi actionis sempro est, non am-
sio. et patio, nam interiorum agit, omni tempore
organa sua movet, nec unum ab actione desistit.
Ipsa etiam cadavera motum corruptionis pat-
untur, vivencia autem, licet non localij organico
in motu moventur.

CXCII

Natura uniformis, et ordinate, machinam universi
movet, ita tñ, ut iniqua, et dissimilis, iniqua
et dissimili motu verset hanc iniquitatis legem
aequalitas geometrica postulat, ita enim corpori
celestium motus aequalis, sic postulat ratione geo-
metrica habita nempe ratione differentia, ma-
gnitudinis, distantia, et nae eorum.

CXCIII

Natura in operibus suis, in formendis, et regendis, non
minus ingeniosa qm potens, per vias obvias, et
et operationes, etiam car ceterum suum fideri con-
sequitur, quod in Fra factibus, produendis maxime
patet, iniqua enim tempe, elementa, tractant,
facundo semine Fra utrum hyemali potissimum
tempe, regit, vere partem faciliem procurat,
estate fructus, maturat, autumno vso caducos fa-
cit.

Diversitas autem idā præstatur à Solis accipere et
 recipere ab universi Creatore ad eum finem insti-
 tuta procedit. Solem enim elementorum mo-
 deratorem solum constituit, ut ex varia et inde-
 "quali quæ distantia, inflexione, et reflexione di-
 "versum, et inæquale temperamentum exprimeretur,
 et ita per diversa tempora naturæ dissimilia
 agenti subveniretur ac per temporum vires, ipsæ
 vicissitudinis suas adimpleret. hæc nam varietas
 Sagens Philosophi serium opus tractantis con-
 sideratione digna est.

CXV

Altera corpora, licet alterationis labem non
 patiuntur, dissimiles tamen eorum properio et vari-
 erentium motus, qui eorum situm et distantiam
 inter se, et celi figuram mutant, multiplices in
 hanc elementarem plagam mutationes inducunt,
 et affectiones inspirant, ita ut ceteras elementorum
 naturas varie lingant, et inclinent, et continuo suo
 influxu fermentare non desistant.

CXVI

Universa celorum substantia postea habet continua-
 as, non contiguas; mundus quoque opus naturæ est, non
 artis, quia naturæ perfectior, et circuitorum perfectionem
 non patitur; qui enim in circuituum, et orbium
 pluralitatem ætheriam regionem divisunt, plus
 docendi facultatem quam unitatem sibi propinquam
 unitatis, quidem studiose divina naturæ, quæ unitatis
 est, multipliciorem refugit, nec plures calos

maā separatos, et superficie distinctos idcirco condi-
dite existimandum est, ut unum maā conti-
nuitate corpus, partem in dignitate, et ordine
diversum virtute, sufficere poterit. neq. obstant
leges motuum Rerum, quas, quia ignoramus,
cervicem Astrologiam nobis fingimus, quomus
cali continuitas astrorum motui non adversetur.
leges suas humane rationi congruas supponere
possit.

CXCVI

Primum aliquid mobile supra celos esse, cujus motu
rapidissimo cali inferiores quotidie moveantur, non in
divina Sapientia inventum, qm humane ignorantia
subsidiū est. si enim primo illi motori motum
assignemus, cur idem globo calesti sergemus, cur
calo externam motus causam frustra fingimus,
qā intrinseca esse potest.

CXCVII

Quemadmodum infra, hęc universi regio media
impero subjeta est, sic media, æthereæ nempe,
a suprema, et supercallesti jura, et vicarium mu-
nus auguit. calum quoque Empyreum, atq.
chorus intelligibilium calesti ordini susceptas
succesive ab Archetypo virtutes infundant, et
nāas idas sibi proximi subjacentes, tanquam
prima mundi materialis organa, non sibi con-
centra movent, quo motu inferiora etiam
comotā vici suas, quasi choros, ad numerum
extolunt, et quidquid optime labent, a superioribus
mutuantur.

Intelligentia autem à Divina mente longam
 luminis fonte eterno, proxime secundum ordines
 suos illuminantur, quo lumine velat rabula
 immortali vescuntur, ac in eo, quasi in fœculo
 Divina Majestatis natus, et mandata legunt,
 suscipiunt, ac in obsequium gloriam accenduntur.
 hoc est triplicis nati, universi ratio ac unio,
 cupis, vinulum, et natus Hæmelen; est amor
 Divinus, hinc tenens absoluitur universa hæc
 resumpta, cupis, Creator nequam potest non
 genus, ac unitas, neq. numerus, est, neq. potest numeri,
 hinc omnem numerum constituit, sed numeri prin-
 cipium est, ac mensura, neq. mensura concordat
 potest, sed auctor.

CC.

Quia innumeram pene celestium corporum mul-
 titudinem, ad globi terrestres, quos civium unitate
 longam ad finem suum creatam fuisse existimant,
 haudcitantur. Longi enim nobiliores, augustiores
 nati, nobiliores, et deterioribus, maxime naturam
 nobilibus, annos viciis, est, quemlibet globum,
 mundum singularem constituit. Potest mundos
 in vasto æthere facio diffusus, qui adhibet se
 plurimum nati, et loco diffusi sunt, mutuo in amore
 consensu, et in univ. in univ. in univ. in univ.
 efficiant. Cælum in communis est omnium area,
 circa perfectiora in corpora longe purius, adeo
 purabili, tenuissimum, et corpus, utitur, spirituale
 integritas, ac integritas facia, impleta, ad variis

+

FINIS.

Physica.

ARCANVM

HERMETICÆ PHILO

SOPHIÆ OPVS.

in quo

Occulta Naturæ et Artis circa
Secreti Philosophorum mate-
riam, et operandi modum
canonicè, et ordinatè
sunt manifesta.

Opus ejusdem Auctoris Anonymi
cujus nomen anagramma
prodidit,
nempe:

Penes Nos Vnda Tagi.

J. Espagnet.

Genevæ,
a^o

M. DC. LXXIII.

Simplicitas veritatis Rigidum.

Sensio. prof. sed. 11.

Fili, extrahere à radio umbram suam.

Hermes.

Umqvè ingrepsus es thesauros nivis, and
thesauros grandinis affreastis? lib. Job.
Cap. XXXVIII.

Divina hujus scientia principium est timor
Domini: finis autem charitas et amor proximi.
Volendis igitur curare delictis liberandis, tem-
plis, xenodochiis erigendis, mepis hanc aurea debe-
tur, ut quod a Deo concessum, Deo etiam acceptum
reparatur. Cumen scientia hujus, donum Dei est,
quod quibus placet, per gratiam largitur; nemo
itaque ad studium hoc innumbat, nisi mundato
prius corde, rerum mundanarum amore vacuus,
Deo se totum venerit.

II

Cupidis philosophorum consuevit scientia, est
perfecta universae naturae, atqueque, circa reg-
num metallorum cognitio, cupis, praxis in
metallorum principis per analysin investigandi,
itaque longe perfectioribus factis, quoniam antea fuerant,
iterum copulandis, versatus, ut inde resiliet me-
diuna catholica imperfectis metallis perficien-
dis, agris, cupis, generis sint, restaurandis po-
tentissima.

III

Qui aliis necessariis operibus occupantur, ad cultum
hujus philosophiae ne contendant, sed totum hoc
munus despicant, inventum, et possum ab omni
serio, et longo labore vendicant, cetera omnia alie-
na reputant, et flocci faciunt. Studiosus hujus
doctrinae omnibus gravibus moribus, animum etiam,

Superbia potissimum, quæ celi abominatio est,
 & inferi gamma, solibus vocis claritatis opera
 exerceat. nisi enim divini luminis radio mens
 aucta fuerit, veritatis arcana non penetrabit.

IV

Alchemiste, qui suis in nubes, desolationibus;
 solutionibus; congelationibus & apertis sunt, ad
 simplicium naturam viam, & veritatis lucem nun-
 quam proprio genio reflectentur; unica eis spes
 restat, in ductu, & fido præceptore inveniendu,
 qui vindictis à tenebris ipsorum oculis, solem
 novum conspiciunt eis exhibeat. Sicut vero,
 vitæ probe Siro, licet chemia Proxenos ignorat;
 regiam naturam viam confidentes ingrediatur, condi-
 torum philosophorum libros legat, fidem sibi
 locum querat, et voto potiri non desinet. et
 caveat à pseudophilosophorum latione, et con-
 fortio, quo falsa pro veris principia inculcantur.

V

Veritatis amator paucos, sed optima nota autho-
 res meritis terat, facilius intellectu, suprema
 habeat, maxime in mysticis nominibus, & arca-
 nis operationibus se exerceat, in obscuris enim
 veritas delitescit, nec unquam dolosius, quam quum
 aperte, nec verius, quam quum obscure scribunt,
 philosophi.

VI

Inter prime notæ authores, qui fide discernit,
 ex antiquis est Hermes, & Monenus romanus;

98.

ex neotericis. comes Trevisanus, & secundus
Cullius mihi pro omnibus venerandus, quod enim
ide omisit, nemo scire dixit; prore relegatus, seque
antiquius eius Testamentum, necnon lobium
quibus addat utraque eundem prothiam, ex quibus
omnia excipere possunt, modo proferunt veritas, ignis
gradus, & totius operis regimen. abditum rerum
causas, & secreti naturae motus, nudati clarius, et
fidelius demonstrantur. de prima, et mystica
losophorum haec pauca ille, sed maxime significan-
tia interseruit. De ea vero ita limpidè, et mul-
tis quæstis, à paucis inventa, omnibus in obvia,
et inserviente, quod operis Philosophici basis est,
nobis Polonus in novo suo lumine, chemico, per
bola, et enigmata, tum in tractatu de sulphure
fusi, satis, et ingeniosè dixit, imò omnia circa eam
ita dilucidè aperuit, ut plura desideranti nichil
satis esse possit.

VII

Tygnis, et figuris liberius exprimitur Philosophi,
in verbis, exemplo sit, Tabula Senioris, Rosarii
picturae allegoriae, Abracha, Iudei, quid flammeum,
tum flammæ. Schemata. ex recentioribus, insignia
diversissimi Michaelis Maier emblemata, quibus
veterum mysteria tum abundè recluduntur, ut
quasi nova respiciantur nobis subiciantur.

VIII

Quicquid arianum Philosophicum supra naturae, et
vires esse apparet, penitus eadem, solam enim et lunam
ignorat.

De oculi sui arani maa idem diverso sermone
 scripserunt philosophi, ita ut plurimi verbis dis-
 sentientes, circa in optime consentiant, neq[ue]
 dispona eorum loquutio scientiam falsitatis
 arguit, cum res eadem pluribus linguis, variis
 enunciationibus exprimi valeat.

X

A multiplii verborum significatio studiosus lector
 caveat, dolosi enim, id plerumq[ue] contrarius ver-
 bis, ut videtur, philosophi mysteria sua explicandi
 occultanda, non destruenda veritatis studio. ideo
 ipsorum singula verbis ambiguis, et homonymis
 abundant. in multis autem in acriter contendunt,
 quam in alando ramo ipsorum auro,

quem Regis dominis Aeneid. 6.

Lucus, locus, et obscuris claudunt conval-
 libus lumbas:
 nec udis cedit viribus, sed facili, volens sequetur
 eum, qui,
 maternas agros ait aves, et gemina cui forte
 columbae ipsa sibi era viri talo venere
 volantes.

XI

Quicunq[ue] extra metallorum naturam, imperfecta
 opera perficiendi, et multiplicandi artem pergit,
 in via erroris est, a metallis enim metallica,
 sunt ab homine humana, et a bove bovina
 species petenda est.

Metalla salvis nāa inſtrachi & labore non
poſſe multiplicari ſatendum eſt, virtutem tñ
multiplicandi in profundo eorum occultari, &
eam artis ope manifeſtari, licet affirmare: in
hoc opere nāa artis indiget auxilio, utraque
totum abſolvit.

XIII

Corpora perfectæ ſemine perfectioni prædita ſunt,
ſub ſuro itaq; perfectorum metalloꝝ corticula,
ſed perfectum ſemen, quod, per novæ reſolutione
Philosophica, eruere, regiam viam ingreſſus eſt,
nam in auro
ſemina ſunt auri, quævis abſtrusa
reſcitant
longius.

Aguell.
Chryſoſt.
lib. I.

XIV

Ex Sole, & luna omnino componi regium quæ
ſuum pleriq; Philoſophorum aperuerunt: alii
Soli & lunæ addi placuit: quidam aut, & & &
elegunt: nonnulli ſi nāa duobus illis ad
mixto non exiguam partem in tanto opere
tribuerunt. iidem iſi, ex una re tantum modo
ex duobus, modo ex tribus; modo ex quatuor tum
ſtram ex quinque arcuum creati profeſſi ſunt.
ſi tñ variis de re eadẽ ſemore ſcribentes, intentione
tñ conſentiant.

XV

94

Nos sublatis infidijs bona fide ut agamus, atq;
candidè, Solis duobus corporibus, Solenempe,
et Luna, itè preparatis, integrum opus perfici
contendimus, hæc enim mera generatio est, quæ
per nâam sit arte ministrante in qua maris
et foemina copula intercedit, unde proles longe
nobilior parentibus educitur.

XVI

Corporas autem idæ virginitate, intemeratas, et
incorruptas, vivas, et animatas, non extinctas,
glia sunt, quæ à vulgo tractantur, sumi opus
est, quis enim à mortuis vitam expectet?
Corrupta autem diantur, quæ copulam passas
sunt, mortua vero, quæ urgente sumo mundi
Tyranno, maritio animam cum sanguine effu-
derunt, fuge, Fratricidam, à quo in toto opere
sumum itine periculum.

XVII

Sol masculus est, actionum quippe, et informans
semen emittit. Luna est foemina, quæ matrix
et vas nâæ dicitur, quia utero suo masculi semen
excipit, ac menstruo suo fovet: hæc in activa
virtute non omnino caret, prior enim amore
suscipit masculinum, scandit, donec ab eo extremas
ventris delicias, et foecundum semen extorserit,
nec ab amplexu desistit, quousq; pragnans partu-
lentam fugam experiamur.

Cum nomine lunam vulgarem philosophi²
intelligunt, quæ etiam in opere suo masculus est,
et in copulatione masculi potest agere, duorum
itaque masculorum nefariam, et contra naturam
conjunctionem tentare. nemo presumat, ne ex
tali copula ullam prolem sperem concipiat, sed
Gabritium Beja, fratrem Sorori
conjugio iungat tali, propriamque dicat;
ut generosum inde Solis filium suscipiat.

XIX

Qui Δ et Ξ lapidis magiam sciunt, Φ is
nomine Solem, et lunam communem; Ξ vero
lunam Philosophorum intelligunt. sic remoto
lucis pueri Lullius amico consulit ep. 63 prior
Septim. ne quærat operari nisi cum Ξ io et luna
pro argento; et Ξ io, et Sole pro auro.

XX

Nemo itaque decipiatur, duobus tertium addendo;
tertium enim amor non admittit, et binario
numero terminatur conjugium, amor ultraque
ritus adulterium est, non matrimonium. sed
in spiritualis amor virginem non potuit.
potuit itaque Beja citra crimen, ante fidem
datam Gabritio, amorem contraxisse spirituales,
quo alacrior, condidior, et rebus conjugii optior fieret.

Liberorum procreatio legitimi conjugii finis est,
ut autem robustior, et generosior infans nascatur,
omni scabie, et macula mundaetur. Neque
conjugum, anteqm̃ horum nuptialem ambo
conspiciant, et nichil extranei, aut superflui
ibis inhaereat, quia ex puro semine munda
procedit generatio, et ita castum consumabitur
Solis et Lunae conjugium, quum salamum
amoris intraverint, et conjuncti fuerint, idq;
a conjugē animam adulando recipiet: ex
hac copula nascetur Rex potentissimus,
cujus Pater erit Sol, Mater verò Luna.

XXII

Qui tincturam Physicam extra Solem, et
Lunam gredit, oleum, et liquorem perdit; Sol
enim uberrimam rubedinis tincturam, Luna
verò albedinis suppeditat; hoc enim duo
tantum perfecta dicuntur, quia purissimi
¶i. substantiā ingenio nāc perfecte munda.
ita perfecta sunt: Hinc igitur tuum Gum cum
alterutro horum luminarium; hinc enim est
necepe, anteqm̃ tingat.

XXIII

Ino in se continent perfecta metada, qd̃ im-
perfectis communicare possunt; tincturam et
Lixationem: id enim, qd̃ puro ¶re, albo

Solius, et rubes tincta sunt, et fixa; ideo perfecte
tingunt, et figunt, si cum proprio suo Δ re, et
arsenico apte preparata fuerint, sens. sumuntur.
" hanc multiplicandi vim non habent.

XIV

¶ Nos ex imperfectis metallis, solus tinctura Solis
et hanc suscipiende in opere lapidis Philoso-
phici aptus est, ut in se tincturam plene tribu-
tus: cetera uberimè tingat. Δ re tñ invisibi-
li prorsus impregnari debet, ut visibili per-
fectionum corporum tincturam largitus inficiatur,
camq; multo cum foenore rependat.

XV

Circa artem extrahende ab auro tinctura. tota
Philosophorum plebs infudat; credunt enim
id. tincturam à Sole separari, et separatam vir-
tute augeri posse; verum:

Ses. tandem agricolas. vanis eludit aris.
Seque enim fieri potest, ut tinctura Solaris à
corpore suo naturali omnino separetur; nudum
quippe à nra conflatum corpus elementare,
auro perfatius dari potest, uxor perfectio à
forti, et inseparabili. Δ ris puri, et stringentis unione
cum Δ ris procedit, utroq; ad id per hanc optimè
preparato, quoniam veram separationem arti natura
denegat, quod si quid liquoris permanentis per vis-
centiam Δ ris, aut vtrum à Sole extrahatur,

liquefacti, aut per vim soluti corporis portio, non
tinctura separatio habenda est, tinctura enim
corpus suum perit, et ab eo neutrum separatur.
ea est artis illatio ipsi artificibus incognita.

XVI

Verum tincturam à corpore suo separabilem esse
concedatur, non tamen intra corpus, et tinctura
corruptionem separari posse, sciendum est; cum
per ignem fusionis nunc destructorem, aut per
vermes rodentes, magis quam soluentes, vim artis ibi
inferant, corpus itaque tincturam, et aureo suo vellere
foliatum penitus vilesceat, et tandem pondus
inutile in damnum artificis suo verti, corruptum
tamen tincturam minus operari necesse est.

XVII

Tincturam tandem illi suam in gum, aut in
aliud corpus imperfectum inficiant, et archissimi
pro artis viribus utrumque devinciant, se tamen
sua dupliciter cadent, primo; quod supra nunc
vires, et pondus tincturae nec penetrabit, nec
tinget, quapropter nil tunc inde cedit, quo
resuscitantur impense, et corporis foliatum, et
abjecti gustura, sic

Cum labor in damno est, crescit mortalis egestas.
Denique ex totis illa tinctura corpori extraneo
applicata, perfusam fixationem, et perma-
nentiam non dabit, ita, ut examen forte
patiatur, et hinc exploratori resistat.

Quare temporis, sumptibus, parcant, qui hactenus
 huius impostorum fidem secuti, et ad opus
 verum philosophicum animum convertant, ne
 sero sapiant Thyges, et tandem cum Dropho
 ita exclamare cogantur: comederunt alieni
 robur meum. Opera Cap. 9.

XXIX

In opere philosophico plus laboris, et temporis, quam
 sumptuum impenditur, nam convenientem maiorem
 habenti, parvae superfluae expensae sustinendae, quae
 re, qui magnam numerorum copiam praesumpunt,
 et arduam operis metam in sumptibus ponant,
 plus alienis opibus, quam apti fidei confidunt, ca-
 veat itaque, a prodonibus huius Tyro, nam dum
 aureos montes roduntur, aurum infidiantur.

XXX

ut inter Syllam et Charybdis navigantes. hinc
 inde periclitantur; non minori utrinque subji-
 untur periculo, qui velleris aurei praeda inhi-
 antes inter aucupites, et Græci philosophorum
 scopulos feruntur. perspicaciores apud nos, graviores
 et bona fidei authorum lectione, ac sole irra-
 diante, Græci notitiam adepti sunt, verum in
 Græci philosophorum limine haerent, totum enim
 Græci, ac macedonum iterum deflexerunt scriptores,
 et a vivorum nominibus involvantur, ut perperam
 menti impetu citius occurrat, quam
 ratione, aut fudore inveniat.

ut &um Philosophi alius immergerent, cum
multiplicem fecerant, & in qualibet operis parte
ac regimine suum &um, diversum tamen, sta-
buerant; neq; perfectam ipsius notitiam consequeretur,
qui aliorum operis partem ignorabil.

XXII

Triplitem &um suam præstatim agnoverunt Philo-
sophi, nempe post absolutam primi gradus
preparationem, & æonem Philosophicam, hunc
enim &um suum, &um ætum vocant.

XXIII

Deinde in preparatione secunda, quæ ab authori-
bus prima nuncupatur, quia primam omittunt.
Sole jam reincrudato, & in primam suam materiam
resoluto, huiusmodi &us corporum, sive Philoso-
phorum propriè dicitur: hunc materiam vocitatur
Rebis, Chaos, totus mundus, cui omnia operi
necessaria insunt, quia illa unica lapidi præ-
sentienda sufficit. XXXIV

Deniq; elixir perfectum & medicinam tingentem
sem &um suum, quidam Philosophi, licet
impropriè, nuncupant. &ri enim nomen
non nisi rei volatili propriè convenit, prop-
terea, & huc in qualibet operis regimine,
diunt. at elixir, quia fixissimum est
simplex &ri nomen refugit, idcirco suum &um
dixit, ad differentiam volatilis. recta

101.

ut Φ ios philosophorum investigandi, et Φ ies,
"nendi via idis tantum periturus
eneid. 6. quos Φ ios amavit
Jupiter, aut ardens evenit ad ethera victus.

XXXV

Elixir dictus Φ ios philosophorum, propter
similitudinem, et magnam, quam cum Φ io
celesti habet, conformitatem; hic enim elemen-
tarium qualitatum expertus, ad idas influendas
maximè pronus creditur, aliorum planetarum
naam, ac genium versatilis idc. Φ roterus
induit, et auges, ratione oppositionis, conjunc-
tionis, et aspectus. Simile operatur alius
elixir, nudi signum proprie qualitati
addictum, rei, cui commiscetur, qualitatem
et ingenium amplectitur, euss, virtutes, et
qualitates mirum in modum multiplicat.

XXXVI

philos. In Philosophia Φ ios none sive preparatio.
philos. ne prima, Herculeus labor operanti incumbit.
philos. nam sine Atide expeditionem Colchicam frustra
philos. tentaret Jason;
alter inauratam noto de vertice pedem Augui.
principium velut ostendit, quod sumere popi; lib. 2.
alter onus; quoniam subeat.
Cimen enim à corruptelis belluis custoditur, qd
temere accedentes non sine dispendio capient; eorum
ferocitatem sola Diand. insignia, et Venalis co.,
"lumbæ mulcebant, si de fatis vocant.

Naturalem Fra Philosophiæ qualitatem,
 cyss cultum attingere videtur Pœta:
 pingue solum primis exemplò à mensibus
 anni

Georg.
 I.

Forbes invertant Tauri:

Hunc Zephyro putris se gleba resolvit.

XXXVIII

Unam philosophorum, sive eorum Φ um, qui
 Φ um vulgarem dixerit, aut scire facit, aut ipse
 facit; Φ um enim philosophorum argentum
 vivum esse, non in vulgare, sed ab eo extrahi,
 tum ingenio philosophico Geber. Scripta nos
 docent. cap. 4. part. i. lib. 2. perfect. magist.

XXXIX

Φ um idum philosophorum non esse argen-
 tum vivum in natura sua, nec in tota sua
 substantia, sed mediam, et puram eius essentiam
 esse ab illo originem sumptis, et ab illo creatam
 est, graviorum philosophorum sententia, affi-
 rmatum experientia.

XL

Variis nominibus Φ us, idem philosophorum
 enunciatum; modo Fra, modo Va, disce-
 ratione dicitur, tum etiam, quia ex utraque
 naturaliter conflatur: ea est Fra subtilis,
 alba, Φ rea, in qua elementa fiunt, et
 aurum philosophicum seminatur: illa est

Va vitæ, siue ardens, Va permanens, Va limpi-
 "dissima; Va auri, et argenti nuncupata.
 hic vero Suius, quia suum in se habet Δ us,
 quod artificis multiplicatus, Δ us argenti vivi
 vocari meruit. denique substantia illa, preciosissi-
 "ma est Verus priscorum Hermaphroditea
 utroque sexu rodens.

XL I

Argentum vivum partim naturale est, partim
 innatale: intrinsecum et occultum in natura
 radicem habet, quod, nisi per præcedentem mun-
 "dationem, et ingeniosam Δ onem, evocari non
 potest. extrinsecum extra naturam, et accidentale
 est: separa, ergo purum ab impuro, substantiam
 ab accidentibus, et fac occultum manifestum
 per viam naturæ, secus hunc gradum, hoc enim
 est totius artis, et operis fundamentum.

XL II

Liquor iste picus, et preciosissimus, humidum
 radicale metallorum constituit; vitrum
 propterea ab antiquorum nonnullis dictum
 est. vitrum enim ex humido radicali cineribus
 pertinaciter inherente elicitur, quod non nisi
 extrema flamma cedit. Suius tamen noster
 centralis benignissimo, licet longiori Δ ne
 natura se producit.

Alii per calcinationem; alii per Tronem; alii
inter vasa vitreantia; quidam inter Olum,
et Ol, tanquam inter vasa nautica latentem
Formam suam philosophicam quodsi fuerunt:
alii à calce et vitro Trere produperunt &.
nos autem à Prophetis Genes. cap. i. didi-
cimus: quod in principio creaverit Deus
calum, et terram, terras autem erat inanis,
et vacua, et tenebrae erant super faciem
abyssi, et spiritus Dei ferebatur super aquas,
et dixit Deus, fiat lux, et facta est lux,
et vidit Deus lucem, quod esset bona, et
divisit lucem à tenebris &. benedictio Iosepho
ab eodem Propheta enunciata, sat esse debet
Sapienti: Deuter. cap. 33. vid. Ezechys. Phys. rephel.
con. CLIV. De benedictione domini Tra eius;
de pomis cæli, et rore, atque abysso subiacente;
de pomis fructuum solis, et lune; de vertice
antiquorum montium; de pomis columin Tres,
norum &. Deum ex integro corde rogas, fili,
ut benedicte huius Tra portionem tibi largias.

XLIV

Frogentium vinum à peccato originali. Ita iniqui-
tatum est, ut Duplini labe scatcat; primam
à Tra imunda contraxit, quæ in eius gene-
ratione ei se imismit, et per congelationem
adhæsit. altera hydropis consummata. Va

se se undiq; effundit; in quo ter septeno magico
numero draconem nota, bibat, donec ebrius.
Squalidam vestem exuat: Lucifera Veneris
ex corniculata Diane tibi propitia lumina
sunt.

XLVI

Tria pulcherrimorum florum in orto sapientum
genera perquirenda, imò invenienda sunt; imò:
punicea viola, idò: candens liliū, et 3tio:
purpureus, immortalisq; amaranthus. non longe
à fonte ido luminari vernantes viola tibi primū
occurrent, q̃a à largo flumine aureo per rivulos
irrigata nidiſſimum. Saphiri subobscuri colorē
induent, Sol hōi signa dabit. tam preciosos
flores à radice sua non separabis, quousq; lapide
componas; recentes enim excerpta plus poci,
et hincusa habent: tunc sedulus carpe manu
subtili, et ingeniosa; nam, ni fata obstant,
faciles sequentur, et flore uno avulso, non
deficiet aether aureus. longiori cura, et labore
lilium, et amaranthus succedent.

XLVII

Mare suum etiam habent philosophi, in
quo pingues, scampis, argenteis. imicantes
generantur pisciculi, quos, qui subtili rete
involvere, et extrahere noverit, piscator
peritissimus habendus erit.

Lapis philosophorum in montibus antiquissimis
reperitur, et à rivulis perennibus defluit; ibi
montes sunt argentei, et rivuli aurei; inde
aurum, et argentum, omnemque regum thesauri
producuntur. Quivis ergo lapidem philo-
sophorum consequi voluerit, longinquam peregrin-
ationem instituat, utramque enim Indiam lei-
visse necesse est, ut inde gemas candidissimas,
et aurum purissimum referat.

L

Lapidem suum ex septem lapidibus extrahunt
Philosophi, quorum duo precipui diverse nati-
vitate, et virtute: unus ignis invisibile, alter
spiritum spiritualem infundit: ille calorem, et
siccitatem, hic vero frigiditatem et humidita-
tem inducit; sic eorum ope elementorum vires
in lapide multiplicantur: prior in orientali
plaga: posterior in occidentali reperitur; ubique
tingendi, et multiplicandi vim habet, et nisi
ab illis primam virtutem lapis hausserit, neque
tinget, neque multiplicabit.

LI

Praxis. Pu: virginem albam optimè lotam, et mun-
datam semine spirituali primi masculi im-
pregnatam, intemerata virginitatis gloriā

remanente gravidam, hinc, puriceo colore
 gens prodest: illam secundo mafculo, absp
 adulteri suspitione, copula, ex cuius corpore
 semine iterum concipit, ac venerandam utrius
 sexus prolem tandem parit, unde immortalis
 potentissimorum regum prosapia exurgit.

LII

Aquilam et Leonem, utrumque optimè purgatum
 in claustris suis pelluendo recondit, et copula; vestigi-
 " bulo. Præcipuè clauso, et custodito, ne ipsorum
 habitus exeat, aut dèr extraneus se infinuet;
 aquila in congressu disperget, et vorabit Leonem,
 longo deinde somno correpta, et stomacho tur-
 " gente, hydrops facta in corvum corvum
 nigerimum mirabili quodam metamorphosi
 transibit, qui pennis sensim explicatis volare
 incipit, et volatu e nubibus. Vm decutit,
 donec plures madefactus fronte pennas exu-
 " at, deorsum relapsus in cignum migret
 candidissimum. attoniti mirantur, qui rerum
 causas ignorant, considerantes mundum nihil
 aliud esse, qm continuam metamorphosin:
 mirantur profusi digesta rerum semina
 in sumum deprimere candorem. philoso-
 " phus in opere suo nam imitatur.

LIII

109.

Capitulum
De
media
extrema
Natura in operibus suis informandis, & praelegendis
ita progreditur, ut ab inchoata generatione per
diversa media, quasi gradus, rem ad ultimum
perfectionis terminum perducatur: sensim itaque
et gradatim, non per saltum, intentionis suae
finem assequitur, opus suum inter duo extrema
pluribus mediis, quasi intervallis, distincta et
separata definiens, et includens. praeceptis philo-
sophica, quae naturae similia est, in opere suo tra-
ctando, et benedicti sui lapidis investigatione
dirigenda, a naturae via, et exemplo deflectere
non debet: quidquid enim extra naturam conat
locus sit, aut error est, aut errori proximum.

LIV

Lapis extrema sunt, argentum vivum naturale
et elixir perfectum; media autem, quae interjacent,
quorum ope fit progressus operis, triplicis sunt generis;
et enim ad materiam, et ad operationes, et etiam
ad signa demonstrativa fiunt: extremis,
et mediis ipsis totum opus absolvitur.

LV

Media
maxima
natura
Media lapidis materiae diversi sunt gradus; alia
enim ex aliis successively eliciuntur: prima
sunt 8. philosophiae aeternae, et perfecta metallorum
quae licet extrema sint in opere naturae, in opere
philosophico, mediocrium loco habentur. ex ipsis
proportionibus fluenta educuntur, nempe quatuor

elementa, quæ vicissim circulantur, et signi-
ficantur: ex secundis tertia producantur, quæ
utrumque videlicet, cuius multiplicatio primum
opus terminat: quarta, et postrema media
sunt fermenta, sive unguenta, ex ponderata
supra dictorum mixtione, in opere elixiris
successive producta: ex recto prefatorum
omnium regimine, creatur tandem elixir
perfectum, quod summus est totius operis
terminus, in quo quiescit, tanquam in centro suo,
lapis philosophorum, cuius multiplicatio
nil aliud est, quam brevis promissarum ope-
rationum repetitio.

LV

Media operativa, sive regimina, quæ etiam claves
operis dicuntur, sunt quatuor: primum est solutio,
sive liquefactio; secundum ablutio, tertium reductio,
quartum fixatio. per liquefactionem corpora in
antiquam suam materiam reducuntur, et resurgunt,
corde recondantur, fitque coitus maris, et solmi-
nis, ex quo generatur corpus: denique separatur
lapis in quatuor elementa confusus, quod contra-
git per retrogradationem luminarium. ablutio
docet corpus dealbare, et ex hinc et inde
creare, quod fit per corporis in spiritum con-
versionem. reductio, manus est lapidi exa-
nimato animam restituere, et torido ac furi-
bus calce eum nutrire, quousque perfectum

117

robore attingit. in ambabus his posterioribus
operationibus. sicut in seipsum itaco, et tandem
suam devorando totum se exhaust, ac tandem
in lapidem convertitur. postremo fixationis
operatio. sicut utrumque quod super corpus suum
fixum, mediante spiritu hinciturarum media-
tore; fermenta per gradus suos decipit, cruda
maturat, amara dulcorat; elixir denique fluens,
penetrans; et tingens generat, perficit, et ad summum
sublimitatis apicem extollit.

LVI

media
demon-
strati-
va. Media hinc signa demonstrativa sunt colores
successive, et ex ordine naturam afficientes;
et ipsae affectiones, et passionis demonstrantes;
quorum tres praecipui, velut critici, notandi
sunt, nonnulli quartum addunt: primus est
niger, qui caput corvi a summa nigredine
emergente dicitur, cuius crepusculum initium
albionis. Dies nata, et solutionis; nox autem
nigerima, perfectionem liquefactionis, et
confusionis elementorum indicat. Tunc gradum
putrescentiae, et corruptionis, quo generationi fiat
aptius. nigro colori succedit albus, in quo
datus primi gradus, et spiritus albi perfectio.
hic spiritus vocatur benedictus: haec terra est
alba foliata, in qua philosophi aurum suum
seminant. Tertius color est citrinus, qui produ-
citur in transitu albi ad rubrum, quasi

medius, et ex utroque mixtus; est, veluti croceus,
 aurora, capitis Solis prænunciator. quætur
 color rubens, suis sanguineus ab albo solo
 igne extrahitur: albedo autem, quia
 facili à quovis alio colore alteratur, ante
 lucano oriente statim à candore suo deficiat:
 rubedo autem fusca Solaris. Δ ris opus com-
 plet, quod forma masculinum, Δ is lapidis,
 corona regia, et filius Solis nuncupatur,
 in quo quiescit primus operantis labor.

L.VIII

Propter signa illa decretoria, quæ mæd radiatibus
 insident, et mutationes essentialis indicant, ali-
 penè infiniti colores illudunt, et in vaporibus,
 velut iris in nubibus, se exhibent, qui brevi
 effluunt, et per succedentes delentur. Aerem ma-
 gis, quoniam Aerem afficientes: eorum levis operanti-
 cura, esse debet, quia permanentes non sunt, nec
 ab intrinseca mæd dispositione proficiunt, sed
 ab igne quolibet ad nutum, etiam casu
 in tenui humido per colorem pingente, di-
 singente.

L.IX

Ex peregrinis hæc coloribus quidam extra. Leon-
 quis acuti operi male ominantur, ut nigredo
 repetita; corvorum enim pullos nido relicto,
 nusquam ad eam regredi patiendum est. præcox
 rubedo; hæc alitum semel, et in fine tantum

114

Corpora spiritualia sunt: corvorum pulli
in columbas mutatis pennis migrare inci-
piunt; aquila, et leo eterno nexu se amplecti
suntur, haec autem mundi regeneratio fit a
spiritu Dneo in ea forma descendente, et
originale peccatum detergente: Ea enim
philosophorum Dns est, quae calore balnei
exstante movetur. sed vide, ut separatio
vnum fiat in pondere, et mensura, ne quae
sub caelo manent, terram immergant, aut
quae super caelum rapiuntur, aridam nimis
desituant.

Georg. hic perilem exiguis, ne deserat humor arenam.

LXIII

Scitia digestio Fra recens nata lac
rosidum, ac omnes spirituales quinta essentia
virtutes propinat, animam vivificam spiritum
mediante corpori abigit: Tunc Fra magnam
in se thesaurum recondit; fitque coruscanti
luna primum, deinde Soli rubicundo simi-
lis: prior dicitur Fra luna; posterior vero
Fra Solis, utriusque enim conjugio utrague nata
est. neutra poenas Dns amplius timeat, quia
ambae omni labe carent, nec Dem enim
a peccato suo pluris mundata fuerunt, et
grave martyrium passae, donec omnia clemen-
tia versa sint deorsum.

Quarta digestio omnia mundi mysteria confu-
 trahit, et per eam terra in praestantissimum fer-
 mentum conversa omnia imperfecta corpora
 fermentat, quia in celestem quintae essentiae
 naturam prius transfusa, illius virtus ab univer-
 sa spiritus effluxa omnibus omnium creaturarum
 morbis est praesens panacea, et catholica medi-
 cina. hoc nam est artis miraculum furnus
 secretus philosophorum repositus, primi operis
 digestionibus tibi pandet, rectus si in operi-
 bus huius, ut Deum propitium habeas, sans
 vana terra tua fiet viduatio, neque enim
 illa seges demum volis respondet avari agricolae.
 Georg. I.

LXV

Totus operis philosophici proceps nihil aliud
 est, quam solutio, et congelatio; solutio corporis,
 et congelatio spiritus, utriusque in una est opera-
 tio; secundum dictum: solve, et coagula. fixum
 autem, et volatile in spiritum res facti miscetur,
 et uniuertur, quod fieri non potest, nisi prius
 corpus fixum solutum fuerit, et volatile factum;
 per reductionem corpus volatile, fixatur in
 corpus permanens, et natura volatile in volatilem
 migrat in fixam, sicut fixa prius in volatilem
 transierat. quod autem errant confusa in spiri-
 tu natura, spiritus, id est mixtus, mediam sustinet
 naturam inter corpus, et spiritum, fixum, et volatile.

Lapidis generatio fit ad exemplum creationis mundi; sum enim chaos; et materiam pri-
mam habent, necesse est in qua confusa sunt
tunc elementa, donec spiritus ignis separen-
tur, separata autem levia sursum, et pon-
derosa deorsum feruntur: luce exorta te-
nebre recedunt, congregantur et in unum,
et apparet atrida. Tandem duo luminaria
magna succipere emergunt, producanturque
in tria philosophica virtutes: minerales,
vegetabiles, et animales.

LXVI

Creavit Deus Adamum ex Ere limo, cui
infusa erant omium elementorum virtutes;
Ere praesertim, et Vasque sensibilem et corpus.
Ere praesertim, et Vasque sensibilem et corpus.
ream molem magis constituit: huic mas-
culi infudit Deus spiritum vitae, et Sole
spiritus sancti eam vivificavit. masculo etiam
dedit in conjugem, benedicens ei diis multis.
plicandi praescriptum, et facultatem dedit.
Creationi Adae non assimilis est lapidis phi-
losophorum generatio, ex corpore enim Ere,
et ponderoso per unum dissoluto primo fit limus,
qui Ere Adamica nomen insigne meruit, cui
omnes elementorum qualitates, et virtutes, in se
coelestis tandem anima, per spiritum quintae essentiae
et solarem influxum ei infunditur, et per bene-
dictionem, et potorem celi. datus ei virtus multis
plicandi in infinitum, mediante copula ab omni sexu;

circu-
lato-
elemen-
torum.

Summum huius operis arcanum consistit in modo operandi, qui totus circa rotationem elementorum versatur, maa enim lapidis de naa in naam transit, elementa succipere extrahuntur, ac per vias dominium obtingent, unumquodque vero per circulos humidi et siccit agitatur donec omnia versantur deorsum, et ibi quiescant.

LXIX

In opere lapidis cetera elementa in figura Va circulantur, Tra enim in Vm resolvitur, cui se legia insunt elementa, Va in vaporem ~~at~~ ^{at} ^{at} vapor in Vm recidit, et ita per circulum inde seipsum Va movetur, donec fixa sistantur deorsum; ita autem fixata omnia elementa fixa sunt: hi in idam resolvuntur, per idam ex-
trahuntur, cum ita vivunt, et in illa moriuntur: Tra autem idorum omnium summus est, ac supremus terminus.

LXX

Naturalis ordo postulat, ut omnis generatio ab humido incipiat: in opere philo-
sophico naa in ordinem redigenda est, ita, ut maa lapidis, qe Effus; compacta et siccata est, ante omnia in proximum sibi Va elementum solvatur, et fluat, ~~hinc~~ ^{hinc} ex sole generabitur huius.

LXXI

Va per septem giros seu revolutiones circum-
acta, succedit Aer, qui totidem circulis, et
rotationibus rotatur, donec fixatur deorsum,

et hinc expulso iter insignia, et regni mode-
ramen suscipiat, cuius ad ventu infans phi-
losophicus formatur, in utero nutritur ac tandem
in lucem prodit, candida, et serena facie luna
splendorem referens. **LXII**

Δ is nunc demum elementorum vias absolvens,
externo de urgente, ex occulto fit manifestus:
lilium tunc huiusmodi coloris: condentis: pulchrum
validioris fortis generis rubor occupat: Regi futuro
corona paratur. Hec est primi operis consummatio,
elementorum rotatio perfecta, cuius signum est,
cum omnia dominantur in sicco et corpore
spiritu vacuum, pulsu motu, catens: jacet:
sic tandem in. Tra omnia elementa quiescent.

LXIII

Δ is lapidi insitus archans est nunc Solis filius,
et vicarius, manum movens, ad digerens omniaque
in ea perficiens, si libertatem consentus fuerit,
sub duro enim cortice invalidus. Latet libera-
tionem itaque ei procurare, ut tibi liber inserviat,
sic cave, ne supra modum ipsum urgas, tyrannus
nec enim impatire. Lugubris fides nulla
tibi redditus pre relicta, blandi igitur adulatione
ipsum evoca, et providens custodi.

LXIV

Primus nunc motor est Δ is externus, Δ is in-
terni, et totius operis moderator, philosophus
itaque ipsius regimen optime calleat, gradus,
quantitas observet, ab ipso enim salus aut ruina

169

operi iminet. Sic ars nāc opululatur, utriusq;
autem minister est philosophus.

LXXV

Quobus illis instrumentis artis, et nāc lapis suus
„viter cum magno ingenio à solo in celum se
attollit, ac è celo in terram relabitur, quā
terra nutrix eius est, diu ventu utero delatus
vim superiorum, et inferiorum suscipit.

LXXVI

rota Circularis elementorum per dupliem rotam
duplex exercetur, per maiorem sive extensam atq;
major, minorem, sive contractam: rota extensa,
minor omnia elementa figit in terrā, quos circuli
circuli nonnisi cum opere artis absolute spiritus.
tres. rota minoris revolutio extractione, et coagula-
tione cujuslibet elementi terminatur; huius
autem rotæ tres circuli insunt, qui motu
prodam erratis, et intricato mōam jugiter,
et variè agitant, ac pluries, sepius ad minus
unumquodq; elementum circumagunt, sibi in-
vicem, et ordinate succedentes, et ita consen-
„tanei, ut si unus defecerit, cæterorum labor
inritus est. Hæc nāc sunt instrumenta, quibus
elementa preparantur. consideret itaq; philo-
„sophus nāc præceptum in tractatu Ethyis,
ad hunc finem plenius descriptum.

LXXVII

Quilibet circulus proprium habet motum;
omnes autem circulorum motus circa subiecti

humidi, et sicri versantur, et adeo concaluerati
sunt, ut unam producant operationem, et
unum nāc concitum: eorum duo tam
ratione terminorum, tum etiam consensu,
et effectuum sunt oppositi; movet enim unus
superum per calorem deficcando; alter deorsum
per frigus humectando, festius vero quietis;
somnia imaginem referens digerendo in summa
temperie utriusque operationem inducit.

LXXVII

circulus Trium circulorum primus est evacuatio, cujus la-
primus. hoc est in subtrahendo humido superfluo, tum
etiam in separando puro mundo et subtili a
focibus crassis, et sribus. summum datem pericu-
lum in huius circuli motu versatus, quia spiritus
humilis tractat, et nāc exuberat.

LXXIX

Duo in hoc circulo movendo sunt maximè cavenda;
primum, ne nimis intense, alterum ne diutius
tempore moveatur: motus acceleratus confusionem
in mās suscitabit, ita, ut crassa impura, et indi-
gesta pars, una cum pura, et subtili, ac corpus
insolubile cum soluto spiritui admixtum evolvat.
huiusmodi motu precipiti celestis, et sribus nāc
confunduntur, et spiritus quintae essentiae sine
mixtione corruptus habet, et invalidus. per
prolixiorum motum spiritus spiritus suo nimis eva-
cuatur, et adeo languens, arida, ac spiritus deficiente
visibilis, ut restitui, et ad suum temperamentum

revocari facile non potest. ubi error hincituras
comburi: etiam in fugam vertit.

LXX

circulus
secundus
Dus.

Secundus circulus est reparatio, cuius officium est,
antelanti, et debilitato corpori potu vires restitu
ere: prior circulus sudoris, et laboris fuit orga
num; hic vero refrigerii, et consolationis. huius
actio in tituranda, et emollienda. Pra more
figulorum versatur, quo melius misceatur, for
gatur, et tandem decoquatur.

LXXI

Huius circuli motum, priori motu, leviozem
esse oportet, maxime in principio eius revoluti
onis, ne coronam pulchram in nido suo largo flu
mine submergantur, et mundus nascentis delu
vio deleatur. hic est va ponderator, et men
surarum explorator; Vm enim ex geometricarum
rationum praeceptis distribuit. nullum ferè ma
gis arcanum in tota operis proxi habetur,
qum ratio, et ad iustitiam libratus. huius circuli
motus, infantem enim philosophicum infor
mat, eius animam, et vitam inspirat.

LXXII

Legis motus huius circuli sunt, ut lente, et
paulatim decurrat, ac pariter effundat, ne festi
nando à mensura cadat, et vis obrutus. Vis
infusa, operis architectus, hebescat, aut etiam

extingatur: ut alternis vicibus cibis, et potus
administrentur, quo melior fiat digestio, atq;
optimum siccum et humidi temperamentum;
indissolubilis enim utriusq; colligatio finis, ac
scopus est operis; propterea vide, ut tantum
irrigando adjicias, quantum aspando defecit;
quo restauratio corroborando deperditorum
vitiis tantum restituat, quantum evocatio
debilitando abstulerit.

LXXIII

circulus
tertius.

Digestio postremus circulus. Tauto, et infen,
sibili motu agit; ideo in furno secreto fieri
a philosophis dicitur; nutrimentum superatum
decoquit, ac in partes homogeneas corporis con-
vertit; putrefactio propterea dicitur; quia ut
cibus in stomacho corrumpitur, antequam in
sanguinem, et partes similes transeat: ita haec
operatio alimentum calore perantico, et stoma-
chali conterit, ac quodammodo putrefacit, ut
melius ligatur, et ex $\frac{S}{li}$ in $\frac{A}{ream}$ nam
convertitur: quin etiam inhumatio vocatur,
quia per eam spiritus inhumatur, et quasi mor-
tuis humo sepelitur. quoniam autem len-
tissime progreditur, idcirco longiori tem-
pore indiget. duo priores circuli in solvendo
profectim laborant, hic in congelando, cui
omnes utrimq; operentur.

Hujus circuli leges sunt, ut febrili, et lentiori,
 = mo simili calore moveatur, ne volatilia effu-
 "giant, et turbetur spiritus. Tempore frigidiori
 "mo, epus conjunctionis cum corpore, tunc em-
 "in summa tranquillitate, et otio negotium pera-
 "gitur; ideo ne udis ventis, aut imbris commove-
 "atur. Ita, maximè cavendum est: demum, ut
 "tertius hic circulus secundo statim, et suo ordine
 "semper succedat; veluti secundus primo: hoc per
 "opera interrupta, et per vias terribili circuli error,
 "sive unam circulationem integram complens,
 "per plures repetita omnia. Tandem in Terram
 "veritatis, et pacem inter inimicos statuit.

LXXXV

ignis
natura
et
tum
etiam
artis Δne utitur nāa, tum etiam ars ad quæ exem-
 "plum, tanquam instrumento, et malleo incuden-
 "dis suis operibus: in utraque igitur operationi-
 "bus Δis est magister et præceptor. propterea
 "philosopho Δum cognitio maximè necessaria
 "est, sine qua velut alter Ixion vano labori
 "adigatur in capum. nāa rotam frastabili.

LXXXVI

Δis nomen apud philosophos homonymum est,
 quodque enim pro calore metonymice usurpatur,
 et sic quod calores, tot Δes: in metallum et
 vegetabilium generatione triplicem Δem agnos-
 "cit nāa; calidam, nempe, Terram, et insitum.

primus: à Sole tanq^m à fontefuo in finium
 Terra defluit; fumos seu vapores & les, & Aëros;
 ex quibus creantur metalla, move^t illi^q se imifit;
 Sem vegetabilium, feminibus infitam, torpentem
 excitat, et sculos ei, quasi calcaria, ad vegetaem
 addit. Secundus: in Terra visceribus latet, cujus
 impulsu, et actione vapores subterranei sursum
 versum per poros, et tubulos impelluntur, et in
 centro versus Terra superficiem extruduntur, tum
 ad metallorum compositionem, ubi Terra protuberat,
 cum etiam ad vegetabilium productionem eorum
 semina putrefaciendo, emodiendo et ad generaem
 preparando. Tertius: à primo, Solari nempe,
 genitus, rapido metallorum fumo, tum etiam
 manfusus infusus una cum ma^a humida con-
 crescit, et intra ipsius robur, quasi incarceratus;
 retinetur; aut verius, tanq^m forma mixto suo
 adigatur: vegetabilium autem feminibus infitis
 haret, donec à paternorum radiorum acumine
 sollicitatus evocetur, tunc motus, ma^am intin-
 seie move^t ac informat, fitq^{ue} p^{er}fectus, et dispen-
 sator totius mixti. Ipsi generatione autem ani-
 malium Div^{us} celestis cum animali insensibili
 alter cooperatur, est enim primum agens in na^tu^ra.
 Semella autem calor & An^{im} calori respondet, dum
 semen putrefacit, fovet ac preparat. Div^{us} vero se-
 mini infusus, Solis filius, ma^am disponit, dispositam
 informat.

^{Δις}
^{lapi}
^{Δις}
^{triplex}
^{natura}
^{Δις} In operis sui maiora triplicem Δm observare
 philosophi; naturalem, innaturalem, atque
 contra naturam: naturalem vocant spiritum
 illum Deum celestem, infinitum, in profundo
 maiora custoditum, eius subtilissimi divinitum,
 qui propter metalli robur hebes stupescit, donec
 philosophico ingenio, et calore externo exci-
 tatus, ac liber factus, corpus suum solutum
 movendi facultatem adeptus fuerit, tunc expli-
 " condo, penetrando, dilatando; et congelando tan-
 " dem humidam suam materiam informat. in
 quolibet autem mixto Δi nō est principium
 caloris, et motus. innaturalem Δem dicunt,
 cum, qui accitus, et extrinsecus adveniens mi-
 ro artificio in materiam introductus est, ut
 naturalis Δi vires augeat, et multiplicet. Δem
 autem contra naturam nuncupandum, qui
 compositum putrescit, et nō temperatum
 corrumpit, imperfectus est, quia invalidus ad
 generationem, ultra corruptionis terminos non
 pervenit; talis est Δi seu calor menstruus
 ignis in Δi contra naturam vocatur, quia
 quodammodo est secundum naturam, salva signi-
 " dem formā specifica materiam ita corrumpit,
 ut eam ad novam generationem disponat,
 qd non est vere contra naturam.

Dem In corruptentem contra naturam dictum
 non alium ab infuso, sed primum eius gradum
 esse, credibilius est. nam enim ordo postulat,
 ad corruptis precedat generationem, Sic itaq;
 infusus nam legi consentiens, utrimque ex
 quibus, duplicem motum in materia, successive
 existendo, primum corruptionis lentiores,
 a debili calore suscitatum, ad emolliendum,
 et preparandum corpus: alteram generatio-
 nis vegetiorem a calore urgentiori impulsu:
 ad corpus elementare, jam per priorem disposi-
 tum, animandum, et plene informandum.
 duplex itaq; motus, a duplici caloris gradu,
 eandem Sic producat, nec ignis duplex
 habendus est, al longe potiori jure. Agni
 violento ei destruenti, Sic contra naturam
 nomen debetur. LXXXIX

Sic innaturalis per successivos digestionis gradus
 in dem naturalem sive infusum convertitur, cum
 angel, ac multiplicat: totum autem arcanum
 in multiplicatione. Sic naturalis conficitur, qui simplex
 ultra vires proprias nec agere, nec corporibus
 perfectis perfectam similitudinem communicare vult,
 sed enim tantum sufficit, nec ultra habet, quod
 erogat. sed per innaturalem multiplicatus, qui
 virtute multiplicandi maxime abundat, longe

potentius agit, ac extra nāa terminos se porrigit
alienas, et imperfectas corpora tingens, et perficiens
propter exuberantiam virtutis, et abstrusam Δis
multiplicati thesaurum.

XC

Δam etiam suam Δem vocant philosophi, quia
fume cadidas, et Δeo spiritus imbuta est, propter
reā ab idis. Va Δis dicitur, quia corpora perfecta
num metadorum cremat, et comburit plus, qm
Δis communis, illa enim perfecte dissolvit, cum
in Δni nostro resistant, nec ab eo solvi possint;
eae de causa va ardens etiam nuncupatur:
Δis autem ille virtutis in ventre Δe occultat
et per duplicem, solutionis corporis nempe, et
multiplicationis effectum se manifestat.

XCI

Duplici de virtute nāa in opere generationis,
Δis intus, et externa: prior rerum seminibus
duplex intus mixtis infusus in centro eorum occultatur,
et externus corpus suum, tanqm motus: et vita principium,
moveat, et vivificat. posterior vero nempe adven-
tibus, sive a celo, sive a tra effundatur, priore
quasi sopitum a somno excitat, et ad agendum
compellit: Δculi sicutem vitales seminibus
innati externo motore indigent, ut ipsi
moveantur, et agant.

Simili modo si res label. in opere philosophico
nam mea lapidis. Dem suum interiore possi.
"Dei, qui partim innatus; partim etiam philosophus
more additus est, uniuersus quippe ibi duo, et
intra se coeunt, quia homogenei sunt: internas
ille externo eget, quem philosophus secundum
artis, et naturae precepta ministrat; hic priorem
ad motum impellit. Des illi, quasi bina sunt
rotae, quarum occulta à sensibili seruis oculis
percupra movetur. si ars naturae auxiliatur.

XCII

Δις internus medius est inter motorem suum
et materiam, unde fit, ut qualiter ab illo movetur,
similiter hanc moveat; si intente, aut remisse
impulsus fuerit; eodem modo in materia operabitur.
informatio denique totius operis ab Δις externi
mensura pendet.

XCV

Δις externi gradus, et puncta, qui ignoraverit,
opus philosophicum ne aggrediatur; i tenebris
enim lucem nunquam eruet, nisi per sua media
calores transeat; sunt elementa, quorum
extrema, nisi per media, non conuertantur.

XCV

Quia totum opus in separatione, et perfectione
quatuor elementorum lapidis preparatione
consistit, propterea totidem Δις gradus ad
eam necessarii sunt, quodlibet enim elementum
sibi proprio Δις gradu extrahitur.

Quatuor Δ is gradus dicuntur Δ is balnei, cin-
 rum, carbonum, et flamma, qui etiam optetibus
 vocantur: quilibet autem gradus sua habet punc-
 ta, duo saltem, quodam tria; Δ is enim sensu
 et per puncta movendus est, sive augetur sive
 minuitur, ut ad exemplum nra materia
 paulatim, et sponte ad informationem, et
 complementum propediatur; nihil siquidem
 a nra im alienum est, quoniam violentum, quo-
 centum Solis accensum, et repleum confidet
 philosophus, cuius fax et lampas rebus mundi
 pro ratione temporum, et legum universa-
 lorem suam indulget, ac temperamentum im-
 prestat.

XCVI

Caloris balnei primum punctum calor febrilis,
 seu primi dicitur; secundum balnei simpliciter;
 secundi gradus primum punctum est calor primi
 simplex cinerum; secundum vero calor ardens.
 Δ is autem carbonum, et flamma puncto pro-
 prio nomine carent, sed secundum inspectionem
 et remissionem per operationem intellectus dis-
 tinguentur.

XCVII

Tres quodam tantum Δ is gradus apud philosophos
 leguntur, nempe: balnei, cinerum, et ardentis;
 qui etiam carbonum, et flamma comprehendit.
 Δ is primi nonnunquam ab Δ e balnei gradu

distinguitur. ita plerumq; authores varia locutio,
ne Δis philosophorum lumen tenebris involuat;
eos enim scientia inter postigna reforum arca-
na habetur.

XCIX

In opere albo, quia tria tantum elementa extra-
hundur, tres etiam Δis gradus sufficiunt, postremo
elementum nempe opteticus quarto elemento reservatur;
ita quod opus rubrum absolvit, per primum gradum
lapis, sicut eclipsi Solis, et lund. per secundum lund
quatuor, sicut eclipsi Solis, et lund. per secundum lund
lumen incipit restaurari; per tertium luna
splendoris sui plenitudinem aperitur; per
quartum autem Sol in summam glorie ap-
cem exaltatur: in qualibet vero parte Δis,
secundum Geometricae normam, administratur;
ita, ut agens patientis dispositioni respondeat,
eorum vires inter se ad justam talem li-
breantur.

C

Δem suum occultandi studio plurimum incumbere
philosophi; ita, ut ipsum attingere vix ausi su-
erint, sed per qualitatum, et proprietatum descrip-
tionem magis, qm per nomen indicent; ut sit
Δis Aëreus, vaporosus, humidus, elasticus, clarus;
aërealis; qui ad nutum artificis intendi, aut
remitti gradatim facile possit. plura de Δis
notitia desideranti Cullen opera satisficient,
qui pythiae arcana condidi animis; condidi ap-
= ruit.

De conflitu aquilæ, et leonis: vix scriptum
 est, quia leo omnium robustissimum est animal,
 idcirco plures aquilæ ad ipsum debellandum
 concurrant, neque est, tres ad minus; aut etiam
 plures, usque ad decem. quò pauciores, eò gravior
 luctus, et victoria tardior; quò autem plures
 aquilæ, eò brevior pugna, et promptior leonis
 direptio sequetur: felicius septem aquilarum
 numero ex cullis, aut novem ex seniore
 depumatus.

CII

^{vas}
^{natura}
^{et}
^{artis} Vas, quo opus finem deoritur philosophi, est
 duplicis generis: unum naturæ, alterum artis:
 vas naturæ, quod etiam vas philosophiæ dicitur,
 est vas lapidis, sive femella, sive etiam matris,
 in qua semen masculi recipitur, putrescit, et
 ad generationem preparatur: vas autem artis
 triplex est, in triplici enim vase coquitur ars,
 canum

CIII

Vas primum artis ex lapide peducio, sive
 ex vitro lapideo confectum est, ejus formam
 nonnulli philosophorum enigmatice occultas
 verunt; modo ex duobus, frustis, nempe alem,
 bico, et cucurbitas; modo ex tribus, tertio
 duobus supradictis additis, nempe cooperitorio
 compositum affirmantes.

Vasorum huiusmodi multipliciuitatem opus philosophis necessariam plerique sinxerunt, diversi nominibus ea nuncupantes, pro diversitate operationum, arcani occultandi animo, solutorium enim ad solutionem, putrefactorium ad putrefactionem, distillatorium ad distillationem, utorium ad sublimationem, calcinatorium ad calcinationem, et alia similia dixerunt.

CV

Sed ut remoto omni dolo candidi agamus, unum vas tantum ad utriusque ~~opis~~ ^{opis} terminandum sufficit, ad opus elixiris aliud, digestionum enim diversitas vasorum mutationem non exigit, imò ne multetur, aut aperietur vas usque ad primi operis finem, maxime cavendum est.

CVI

Vas vitrei formam in fundo seu cucurbita rotundam, vel etiam ovalem, eodem unius, saltem palmi aut ultra prominens, satis amplum, ore stretto, admodum ampulla facti, sine fustione, et continuum eliges, undique fissum, quo si longo, quodque aucto resistat, cucurbita caeca et vas caecum dicitur, quia oculus ei occaecatur sigillo Hermetico, ne quid extranei subintret, aut spiritus se sublevent.

CVII

Secundum vas artis, si ligneam, ex truncis quorundam in duas hemisphaerica concava secto, in quo

ovum philosophorum donec purificet, foveatur,
de quo vide fontem Trevifani.

CVIII

Tertium vas furnum suum dixere practici, quia
cetera vasa cum materia, et totum opus custodit.
idcirco etiam inter arcana sua occultare studet,
cruid philosophi. CX

Furnus, arcanoorum, custos. Athanasius ab se immortalis,
quem jugiter custodit, dicitur est, continuum enim,
hinc inaglam, quidem, et in operi exhibet, quem
secundum materiam quantitatem et fieri capacitas
item, majorem, aut minorem, admissiori ratio
proportulatur. CX

Furni materia sibi ex cotto latere, et tra pingui,
argilla optimi lita, et cum gremio cyano, pilis mixtis
preparata, ut persistentius ad laeant, ne longo calore
rimosa fiat. Supra sunt parietes, totum et quatuor
digitorum, quo calorem sistere, et resistere validius
possunt. CX

Forma furni sibi rotunda, altitudo interior duorum
pedum in cymis medio lateribus laminae ferreae
et aeneae rotunda, dorso cultri crassitudinem habens,
furni latitudinem internam pene occupans, ut
fulcris ferreis parietibus applexis innitatur, sibi foras
minibus plevia, ut calor superius feratur et subtilia.
Idcirco, meo iudicio, plus ad decipiendum dicta sunt.
ubi gaso, sed in visceribus est Furnum, vasa, coquebores
et. nam, in opus mineralium.

134

praxis
 4 ris.

Primo quæ omnia necessaria habes; cujus finis
 est duplex. 1us generatio; utriusque compositio,
 et perfectio sic adimpleantur.

R. Draconem ruffum, animosum, bellicosum,
 cui natalis roboris nihil deest: deinde septem
 aut novem aquilas generosas, virgines, quarum
 acies oculorum ad solis radios non hebescat,
 elige: aves cum bedua in coarctum clarum,
 ac fortiter clausum conjice, cui balneum fuffo-
 natum, ut tepido vapore ad pugnam accen-
 datur: brevi congregentur, longum, ac
 durum certamen, donec tandem circa prædes
 gesimum quintum, aut quingagesimum diem
 aquila deprobari, et feram dilaniare incipi-
 ant; illa moriens, labo, et nigro venepoto,
 tum carcerem inficiet, quo vulnerata aquila
 citius expirare cogentur: ex codacorum
 putrefactione generabitur corvus; qui paulatim
 emergente capite, balneo, aligentulum aucto,
 mox alas extendere, ac volare incipiet; verum
 a ventis et nubibus nimias quærens diu circum-
 agetur, tu, ne ulas invenias, cave; tandem
 letitia, et longa pluvia, ac rose calesti deal-
 batur in candidissimum colorem migrabit. ad
 nascentis corvus, emortui draconis, sibi perindiciū.
 in corvo dealbando extrahere elementa, et ex

ordine prescripto distilla, donec in Frasco sigen.
tur, et in nivolos, ac subtilissimos pulveres des-
cendat, quo peracto primo ad album voto potius.

CXIII

Si ultra ad rubrum procedere intendas, adde Δ is
clementum, quod operi albo deest: imoto igitur
vas, ac de seipsum resque puncta roborato, maam
urge, donec occultum incipiat fieri manifestum;
cujus index tibi fiet color citrinus emergens:
 Δ em quartum gradus per sua puncta regere, quousque
Vulcani ore ex lilio purpureo nascentur roses,
tandemq; amaranthus fusco sanguinis rubore tinctus;
sed ne desinas Δ em de evocare, antequam
in cineres rubicundissimos, et tactui insensibiles
maam terminari contuleris, lapis hic rubens
ad majores tibi animus erigat sancta Trini-
tatis auspiciis.

CXIV

Qui nae et artis ignorantia perfato Δ re operis
ad metam perduxisse, et arcani precepta exple-
visse autumant, graviter decipiuntur, ac in cas-
sum projectionem tentabunt; praxis enim la-
pis duplici opere absolvitur, primum est, in
creando Δ re, alterum in elixire conficiendo.

CXV

Δ us idem philosophorum est Frasco subtilissimas
philos. maximè calidas, et siccas, in cuyas ventile, Δ is
philos. nae abundè multiplicatus occultatus, id eò

136

Dis lapidis nomen meruit, habet enim in se virtutem aptiendi, et penetrandi metallorum corpora, ea in suum Temperamentum conver-
tendi, ac sibi simile produciendi; unde patet
Pallor, et semen masculinum vocatur.

CXI

Hec quid intantum relinquoamus, sciant philoso-
phici studiosi: ex primo ideo ☿ aliud
secundum gigni, et multiplicari in infinitu
posse: Sapiens eternam Dis idius celestis
mineram nactus accurati custodiat. eadema
autem mas gignitur ☿ us, ea eodem mult.
plicatur, addita primi portunculæ, omnia
in ad lanem: cætera ex Cullio petantur.

CXII

Ex triplici mas componitur elixir, Va nempe
elixiri compo. metallicæ, five ☿ no, ut prius a to; fermento
filiis. albo, et rubro pro intentione operantis, et secundo
ido ☿ re, omnia ad pondus.

CXIII

Elixiri perfecto quinque insunt proprie, et
necessariæ qualitates. ut sit fusile. permanens.
penetrans. frigus. et multiplicans. hincuræ,
et fixaem à fermento; penetrationem à ☿ re;
fusionem ab argento vivo, quod medium est con-
iungendi hincuræ, fermenti nempe, et ☿ no; virtutem

verò multiplicativam à suisque quinta essentia
infusam mutuatur.

CXX

Duo perfectas metallas tincturam exhibent
perfectam, quia puro nãd. ☿ tincta sunt
nucum itaq metallorum fermentum extra
hec duo corpora generatur: tinge igitur cum
Sole, & luna. hum elixir album, & rubrum,
Grins. eorum tincturam primus suscipit, suscep.
tam aliis communicat.

CXX

In elixire componendo cave, ne fermentum vel
aut comideas, utrumq enim elixir suo proprio
fermento gaudet, ei sua propria elementa deside.
rat: nãd enim comparatum est, ut duo lumi.
naria sua ☿ra diversa, & tincturas distinctas
habeant.

CXXI

Secundum opus in eodem, aut simili vase eodem
furno, ac iudem ☿is gradibus, ac primis
coquitur, sed breviori tempore perficitur.

CXXII

Tres sunt in lapide humores, qui succelsive sunt
tres extrahendi; Vetus nempe; Arcus; & radicalis.
lapidis
humor
omnis itaq operantis labor & cura circa
humorem versatur, nec aliud elementum in
opere lapidis, preter humidum circulator;
Nam enim in humorem ante omnia resolvit,
& liquefieri, necesse est. omnium autem

radialis humor, Δ is habitus, est tenacissimus, quia naturae centro adligatus est, à quo non facile separatur. Tres ergo humores idos, sensim, et successive extrahere, per rotas suas, solvendo, et congelando: multiplici enim, et alternâ solutionis, et congelationis reiteratione, rotas extensa, totum opus absolvitur.

CXXIII

Perfatio elixiris in strita siccis, et humidi unione et indissolubili matrimonio consistit, ita, ut rursim separantur, sed siccum, modico calore, fluat in humidum, ad omnem Δ is pressuram permanens. signum perfationis est, si tantilla robius supra laminam ferream, aut aeneam condentem injectum sine fumo iduo fluat.

CXXIV.

R. Tra rubea, sive fermenti rubei tria pondera, ∇ a, et Δ is una pondus duplum, simul optime trita misceantur, fiat amalgama, in stroburi, aut gaste metallica, ita, ut Tra emoluita tantum sit insensibilis. adde Δ is unum pondus cum dimidio. hoc, in vase suo strictissime sigillato, de primi gradus, quantum sufficit, digerantur, deinde suis Δ is gradibus extrahantur elementa ex ordine, quae tanto motu deorsum versa in Tra sua fixantur, ita, ut nulla

indē volatilia excitari possint. maa tandem
in rupem illuminatam rubeam, et diaphanam
terminabitur; eujus portem ad votum, accipe,
et in crucibulum projectam, de levi gustatione
o^o suo rubeo pota, et incera, quousq; omnino
fundatur, et fluat sine fumo. nec fugam timeas.
potus enim suavitate. Tra emollita, cum intra
sua viscera susceptum sis: tunc elixir com-
pletum penes te habeto, et studiosi custodito.
in Deo gaude, et tace.

CXXV

Elixiris albi componendi, ac perficiendi: idem
est ordo, eadem methodus, modo albi lactum
elementis in ejus compositione utaris: corpus
autem ipsius, ad decoctionis metam perductis
in lammam candidam, splendens, et quasi
crystallinam definet, q^{ue} o^o suo albo incerata,
fusionis gratiam adiungitur. de alteratro
elixire pondus unum, projice super decem
pondera argenti vivi abluti, et ejus effectum
attonitus miraberis.

CXXVI

Quoniam in elixire d^{is} n^{at}es vires; per infu-
sionem quinte essentia spiritum, uberrime
multiplicata sunt, et prava corporum acciden-
tia, q^{ue} puritatem eorum, et verum naturae
lumen tenebris obsidebant, per longas, atq;
multiplices actiones, ac digestiones, deleta sunt.

idcirco non Aenea compedibus suis liberata, ac
 virum calestrum auxilio liberata, in quinto hoc
 nostro elemento inclusa, potentissime agit, mirum
 itaq; n. p. si non solum imperfecta perficiendi, sed
 etiam vires suas multiplicandi vim oblineat. est
 autem multiplicationis fons in principe luminis,
 rium, qui infinita radiorum suorum multi-
 plicatione omnia in mundo germinat, gene-
 rat, generata multiplicat, virtutem multipli-
 cativam rerum seminibus infundendo.

CXXVII

Elixiris multiplicandi via triplex est: p. prima:
 R. Elixiris rubei pondus unum, qd. va. sua.
 rubee ponderibus novem admisce, ac in vase
 solutio in v. m. dissolve, macram optime dis-
 solutam, ac unitam, lento Δe decoquendo
 coagula, donec in rubinum, sive laminam
 rubeam roboretur; quam postea o. s. suo
 rubeo incera, modo prescripto donec fluat.
 sic medicinam decuplo primam potentio-
 rem habebis: facile, et brevi negotium peragitur.

CXXVIII

Per secundum modum. R. Elixiris tui portioem
 ad libitum cum va. sua mixtam, servatis por-
 tionibus, in vase reductionis optime sigilla,
 per inhumationem in balneo dissolve, dissolu-
 tam distilla, elementa succrepive separando pro-
 priis suis Δbus, ac deorsum figendo, ut in primo,
 et secundo opere factum est, donec lapid. exeat,
 et unum incera, et propice. hanc via longior est,

sed longior, ad centuplum enim auge-
tur elixiris virtus; nam quo subtilior sit,
per repletas operationes; eo plus virium
superiorum, et inferiorum retinet, ac potenti-
us operatur. **CXXX**

Postremo & unciam unam dicti elixiris in
virtute multiplicati, et projice supra centum
grani abluti; et modico tempore grani integri
nas calcabatur in primum elixir convertetur,
cujus unciam quamlibet supra alia centum
similis grani proiecitis, sol purissimus oculis his
induciet. elixiris albi multiplicatio eadem fides
ratione. virtutes medicina lupis in omni
morborum genere curando, et valitudine conservan-
da, quod ipsum ex Arnaldi de Villanova, Eulii
tum etiam aliorum philosophorum scriptis pete.

CXXX

Tempora lapidis quarentem philosophorum si-
quifer docebit; primum enim quis ad album
in domo lunae; secundum in secunda grani
domo terminari debet. primum autem opus ad
subum in secundo veneris domicilio; postre-
mum vero in altero regali Jovis solio desi-
net, a quo rex noster gratentissimus coronam
preciosissimam nobis contextam suscipiet.
Sic in se sua per vestigia voluitur annus.

Vellus hoc aureum Princeps custodit Dracon. ;
 primum caput ab Vis; secundum à Fms.
 tertium ab Are procedit: Ina hac capitis
 in unum potentissimum draconem defniant
 necesse est, qui ceteros omnes dracones vomit.
 Hinc ad vellus aureum via tibi patefacta est.
 vale studiose lector, hinc legendo spiritum
 æterni luminis invoca; paucis loquere, plu-
 rimum ratiocinare, et recte judicas.

FINIS.

NOVUM LUMEN
CHEMICVM

E NATVRÆ FONTE

MANVALI EXPERIEN^{ti}

*tiā de promptum,
cui accessit Tractatus*

DE SVLPHVRE

Authore

Do: Sendivogio

*cujus nomen anagrama prodidit,
nempe:*

DIVI LESCHI GENVS AMO.

Genevæ,

M. DC. LXXIII.

NOTITIA

Prefatio:

CHEMICA

Scientia Hermetica, non est commercium otiosorum,
ut multi putant; ut erunt illam sine veste
Dianam noster unusquisque varium habi-
tuum homines. et discant Tyrones non verba,
sed sensum Philosophorum inter pretari, viam
nam simplicem sequantur, extrahant naturaliter
à radio umbram suam modo Hermetico, sciuntque
occultum manifestum naturaliter, et veritatem
videre.

DE 2. LITTE

est Deus in nobis, sunt et commercia celi;
Sedibus æthereis spiritus ille venit.
Ovid: 3 de ar.

Tractatus Primus

1.

De Natura, quidnam ea sit, et
quales eius debeant esse
Scritatores.

Multi sapientes ante complura secula, imò,
Hermes Teste, ante diluvium, multa de arcano
philosophorum scripsere, totz nobis reliquerunt
Scripta, ut nisi nãa indies operaretur, vix quis
existimaret esse naturam; antecessores nostri
nil præter nãam, et nãa possibilitatem con-
siderarunt, et ea invenerunt quæ nos subtili
ingenio vix imaginari valeamus; hoc fit quia
nobis nãa, generaliaz rerum vilis, simplex
videtur, quare facilius nobis succedit exiguorum
subtilia, quæ veris philosophis ignota sunt,
quoniam nãa eorum imitari, et verum philoso-
phum sensum sequi. Si hodie reviviscere
philosophorum Pater Hermes, et subtilis Geber,
cum Laimundo Lullio, non pro philosophis,
sed prodigiis à nostris Chemistis haberentur.
nescimus enim tot hodie usitatas calumnias,
distillationes, sublimationes &c. ad nãam
reducamus. quæ est una, vera, simplex, in-
suo esse integra, quoniam Deus ante secula fecit,

2.

et spiritum ei inclusit, scito autem naturam
 terminum esse Deum, qui et naturae principium
 est. per naturam Deus omnia facit, non, quod
 sine illa operari nesciret, siquidem ille ipsam
 fecit, et omnipotens est, sed alia sibi placuit per
 naturam operari. res omnes ex illa natura unicas
 proveniunt, nec est in orbe aliquid extra naturam.
 et quoniam aliquando abortus fiunt, hoc non est natura,
 sed est artificis et loci vitium. natura haec
 divisa est in loca quatuor, in quibus haec
 omnia operatur, quae apparent, et in umbra
 sunt, siquidem res potius in umbra sunt, quam
 ad vere appareant. mutatur in mare, et
 foeminae et Erigone assimilatur, quia sejungit
 variis locis, et secundum tres loca, bona
 et mala, res producit. licet non sint loca
 mala in terra, prout nobis videtur. quali-
 tates autem sunt tantum quatuor, et haec
 omnibus infunt rebus, neque concordant, semper
 una excludit aliam. natura vero, licet invisibiliter
 agat, est tamen invisibilis; est enim spiritus vo-
 latilis, qui in corporibus suum agit officium:
 locum, et suam suam habet in voluntate Dei.
 nobis ad nil aliud prodest, nisi, ut sciamus
 conjungere rei rem secundum naturam, nesci-
 licet miscetur animal metallo, sed quodlibet
 agat in suum simile, et tunc natura praestabit

7
suum officium. locus nāc, ut dictum, est in
velle Dei. 3.

Scrutatores naturae deus esse tales, qualis in se
nāc, simplices, patientes, constantes &c. et quod
maximum Deum timeantes, proximo non nocentes.
Deum discant, ex quibus rebus quid, quomodo, et in quali
vase operetur nāc, itaque sequatur nāc simpliciter
idem, quod semper possident possibilitatem. hi
praestantius quid malis, quoniam nāc, unde, in quo, et
per quid melioratur, et semper in suis similibus operatur.
v.g. cupis metallum perfectius, quoniam nāc fecit,
in virtute; nāc accipere oportet metallicam
et hoc in mare, et foemina, alias nil efficitur. si
enim intendis ex herbis creare metallum, tantum
efficitur, quod ex cane lignum produces.

Tractatus Secundus

De operatione naturae in nostro proposito
et Spermate.

Primum nāc in Dei velle est, Deus creavit illam,
ita nāc fecit sibi semen, hoc est velle suum in
elementis. illa est quidem una, et in res profert
diversas, sed nil operatur sine Spermate; sperma
igitur rei cuiusdam melius, utilius est artificii,
quoniam nāc ipsa, habito enim spermate, nāc profert
ad exitum, operatur ita in spermate, ut Deus in libro
hominis arbitrio, et hoc est magnum miraculum,

4
1
quod nāc obediāt formati non coacta sed propria
fontes. forma igitur est elixir cuius rei vel
 quinta essentia, seu perfectissima rei deorsum
 digestio, & Arist. balsamum. qd idem est, quod in
 metabo: humidum radicale. quatuor elementa
 generant forma, quod motu indefinente, quodlibet
 elementum secundum suam qualitatem, propiciunt
 in terra centrum, ubi digeritur, et per motum foras
 emittitur. Centrum vero terra est quidam locus va-
 cuus, ubi nil quiescere potest. in centri marginem
 1) et circumferentiam quatuor elementa suos propici-
 unt qualitates. Sicut vi suum semen in uterum
 1) mulieris, qui debita portione seminis accepta, centrum
 ejicit foras. ita in centro terra vis magnetica loci
 alius rem ad se attrahit convenientem ad sibi
 portandum aliquid, centrum ejicitur foras in lapum
 des et alia excrementa. nam omnes res ex eo
 fonte habent originem, nec quidem in toto orbe
 nascitur, nisi per hunc fontem. v. g. in mensa
 orientur res virides et colores varii. Item Ole. et
 effundatur Va, Va hinc inde fluit et, rivulus
 attingat colorem rubeum, ab eo rubescit h. Ol,
 mutabitur in sapore L. Va enim loca non mu-
 tat, sed locorum diversitas mutat Vm. ita
 e centro terra semen & forma a quatuor elemen-
 tis in centrum projectum ad varia loca honsit,
 et secundum loci naturam, naturatur res: si pervenit

- 4 -

ad locum *tra*, et *de* parum *sit* res pura. *l*imen,
et *forma* omnium rerum est unum, et *in* varias
res generat, si nempe non perveniat ad locum sibi
debitum. *h*i vis semen est ad produendum homi-
nem, et *in* bestiam homini aequaliter similem produ-
cere potest, si in utrumque bestiam injiceretur, quia ei
locus non est competens. quod si forma inhabet locum
et centrum sibi proprium, nascitur quod debet, sicut
cum jam in locum venit aliquis, et conquisit, non
amplius mutat formam: verum dum adhuc
in centro forma est, aequi facile ex illo produci
potest arbor, quam metallum, tam cito herba, quam
lapis, et unus quocunque aliter secundum puritatem
sem loci. *E*lementa vero hoc modo forma
generant: elementa sunt quatuor, duo sunt gravia,
et duo levia, duo siccum, duo humida, sed unum
maxime siccum, et alterum maxime humidum
sunt masculina, et foemina dicitur. horum quodlibet
per se est promptissimum ad produendum res
sibi similes in figura sua: haec quatuor non
quiescunt, sed semper invicem agunt, et quodlibet
per se emittit humum subtile, ac in centro con-
veniunt: in centro vero est archetypus, naturae
livus, qui ex formis miscendo epistemos.
quomodo autem id fiat, in epilogo horum duo-
decim tractatum cognoscitur, videri est.

Tractatus Tertius

6.

De vera prima metallorum materia

Prima metallorum materia duplex est, sed una sine altera metallum non creat. prima, exprin.
cipalis est: humidum Aëris caliditate mixtum;
hanc philosophi Primum nominant, qui radus
Solis, et luna gubernatur in mari philosophico:
Secunda est: ~~Aëre~~ caliditas, siccitas, quæ vocantur
Æther. Sed quia omnes philosophi hanc maxime
occultant, nobis paulo lucidius eam explicare
gloriamur. pondus præsertim, quod ignorato omnia destruitur.
unde fit, ut multi ex re bona prodacant
abortus: sunt enim, qui totum corpus pro materia,
sive feminis, sive spermate sumunt, alii frustum, et
hi omnes faciunt. v.g. si quis ex viri, pedes, et
multis manu videret creare hominem. ostendit
in quolibet corpore, centrum, et locum, et semina;
sive spermatis punctum, et semper 8200 pars, in
ipso grano. Initium etiam; nam non totum granum,
et corpus vertitur in semen, sed tantum est in
corpore scintilla aliqua necessaria, quæ à suo cor.
pore custoditur, ab omni exceptivo calore, et
frigore. Et hic animadvertite, et securus eris, et
ab his, qui locum spermatis ignorant totum granum
in semen reducere nituntur; et ab his, qui metalla
per totum solvere volunt, ut ex eorum commissione
novum creent metallum. si. h. rad. prædictum

considerarent, viderent rem se aliter habere. nam
 nullum metallum est purum, quod spiritus non
 habet impuritates, plures, pauciores. sed tu pri-
 mum observes nam puritatem ut supra dictum
 est, sed habebis. sed ne in metallis vulgi illud
 vocas puritatem, in quibus non est. nam hoc
 praestitum aurum vulgi, mortuae sunt nostrae
 vero vivae, spiritum habentiae, quae sumende sunt.
 Sicut enim metallorum vitam esse dicitur, dum
 adhuc in suis mineris sunt, et mortem etiam dicitur,
 fusionis videlicet. Prima vero metallorum
 materia est: humiditas quaedam, mixta Aere calli-
 do; et est in forma vel pingvis adhaerens uni-
 cuique rei purae et impurae; in uno loco haerens
 dantius, quam in altero, quia terra est in uno loco
 magis agitata, et porosa, vim attractivam ha-
 bens, quam in altero. provenit aliquid per se
 in luem induta veste aliqua, praestitum in
 locis, ubi non habet, adherere alicui, cognosci-
 tur. ita, quia res omnis ex tribus principijs
 est composita: in materia vero metallorum unica
 tantum sine conjunctione, excepta veste et eius
 umbra; scilicet Aere.

Tractatus Quartus

Quomodo metalla in Aere visceribus generantur.

Postquam quatuor elementa virtutes suas prosequuntur
 in Aere centrum, archetypus dissolvendo sublimat

calore motus perpetui in Aere superficiem:
 est enim Aere porosa, et ventus stillando per poros
 Aere resolvitur in Vm, ex qua res nascuntur
 omnes. Semen ergo metallorum diversum non
 est, a fermentis rerum omnium, vaporem
 humidum salicis. ideo frustra querunt metal-
 lorum reductionem in materiam primam, quae
 tantum vapor, est. philosophi non valent
 intellegere materiam primam, sed tantum materiam
 secundam ut Bernard. Trevisanus. apparet ergo
 cum tot solutionibus, et bus, calcinationibus, &c.
 nam frustra id queritur in re dura, cum per se
 modis ubiq. sit. non prima, sed secundae
 tantum vocatur materia, talis nimirum, quae
 simul, ac concepta est, in aliam multam formam
 non potest. si quis, quomodo metallum in tale
 reducatur materiam, sequor in eo philosophorum inten-
 tionem; hoc monco, ut sensum scriptorum, non
 syllabas intelligas, et ubi res desit, in metallicis
 scriptis, ibi orthi esse incipiendum. dictum est,
 res omnes nasci ex Aere liquido = vapore, quem
 materiam metalli, elementa perpetuo in Aere stillant, hunc postquam
 nos orchens. accipit, per poros et materiam et uni-
 cuique loco tribuit, sic locorum varietate, res etiam
 varias producantur. Semen metallorum est uni-
 cum, in in auro, quoniam mercurio, saturno, lunari.
 sed locus diversus fuit Aere, si mercurio intelligis.
 quoniam in luna res citius, quoniam in sole desierit &c.

ex Terra enim centro altus vapor transit per
 loca et frigida et calida: si igitur per loca calida,
 da, et pura, ubi pinguedo Aris parietibus ad-
 haeret, vapor ille, quem philosophi Erum phi-
 losophorum dixerunt, transit, pinguitur ibi, pin-
 guedini, quoniam postea seum et mat, tunc fit una,
 Inopitas, relicto nomine vaporis, quod postea
 veniens addo in loca alia, quod iam vapor an-
 teadens purgavit, ubi est Terra subtilis, pura,
 et humida, impellit rotas eius, et iungitur ibi,
 et sic fit Sol: si pinguedo illa venit ad loca
 impura, frigida, fit Saturnus: si vero talis Terra
 pura fit, et mixta Aris fit Venus &c. quo enim
 purior locus, puriora sunt metalla: nam
 sciendum est, quod ille vapor continuo egreditur
 ex centro ad superficiem, cundo purgat loca.
 inde per in loco minere reperiuntur, ubi ante
 mille annos rudera fuerunt; nam progressus,
 semper subtilitas eradium impurum, purum
 succipere seum trahens: et hoc est circulatio
 naturae. Nam dum altus res novas producendo,
 donec locus depuretur optime: et quo magis de-
 puratus, eo res nobiliores producat. hyeme
 vero, cum Aer frigidus Terram constringit,
 congelatus etiam idem unctuosus vapor, qui
 postea, redeunte vere, una cum Terra et Va-
 mis alius, et fit Magnesia trahens ad se huius

Similem Σ um Δ ris, qui dat vitam omnibus
 rebus, per radios Solis, Luna, et Stellarum, et
 sic gramen, flores & proferat: nam enim ne momen-
 to otiauer. metalla vero sic procreantur:
 longa defecatione purgatur Terra, postea accipit
 pinguedinis ea generantur, non alio modo, ut
 putant ignari.

Tractatus Quintus

De generatione lapidum omnis generis.

Lapidis: natura est eadem, quae et aliarum rerum,
 et secundum locorum puritatem ita nascuntur:
 quid quatuor elementa sunt vagorum stidant
 in Terra centum, et archidus: nam eundem iocis
 et Δ mal, hic transiens per loca, potest Terra, trahit
 semper omnem Terra impuritatem usque in superficiem,
 quem postea congelat Aer: nam quod Aer creat
 purus, Aer congelat crudus, quia Aer in Arem
 habet ingressum, esse purgat in vicem, nam
 nam nam letatur: sicque sunt peltre, montes
 lapidei, secundum majores et parvos poros.
 et quo majores Terra pori, eo melius purgatur
 locus: dum enim per tale respiraculum major
 caliditas, et de major gites transibit, eo altius
 depuratur Terra: et sic in quomodocumque locis comodius.

17.
metalla nascuntur; sunt experientia testatur, ut
aurum non alibi, nisi in montibus generatur, et
reperiatur, quod in planitie, nisi raro, fieri nequit;
nam hecissime, talia loca humida sunt, non
vapores, sed et elementali, quae ad se trahit vaporem
illum, et ita se amplectuntur, ut non facile
separantur, postea sol cali digerens illam, facit
argillam pingvem, quae figuli utuntur. in locis
vero, ubi est arena grossa, et vapor non habet
suum pinguedinem, et sunt herbas, et gramen
in praetis creant. lapides preciosi, ut gemmae,
adamas, rubinus, &c. generantur ita, quod vapor
nasci per se aetur, sine accipit pinguedinis, et
et venit ad locum, et pura. Olio sunt adamas
et hoc in locis frigidissimis, ad quae non potest
peruenire pinguedo illa, quia pinguedo non
permittit ipsa. Sciendum enim, quod spiritus
et facillime aetur calore facili. sed et si
pinguedo non nisi magno elevatur calore, et
in loca calidiora: etiam si enim ex centro pro-
grediatur, etiam congelatur frigore, et sic subsistit.
vapor vero ad loca debita ascendit, et conge-
latur in vas pura in lapides granulatum.
color autem in gemis, si si spiritus pinguedo
congelatur, motu id perpetuo postea spiritus
et transiendo digerit, et purificat illud in Olio,
donec colore digesto rubes et albo coloretur, qui
color tendens ad meliorem cum id spiritus,

quia sublimatus est, tot reiteratis distillationibus,
 elevatus: spiritus postea habet potentiam
 intrandi res impletas, et sic introducit colorem,
 qui postea jungitur illi. Va. tunc postmodum con-
 gelata, et sic implet poros eius, et fixatur cum
 ea fixatione inseparabili: congelatur enim
 omnis. Va. calore, si est sine spiritu, congelatur
 frigore, si habet spiritum; sed qui sunt congelare
 vim calido, et spiritum cum ea jungere, certe
 rem inveniet millefis preciosiore auro, et re
 omni. efficiat igitur, ut separetur spiritus ab
 va, ut putrescat, et appareat granum; postea
 rejectis focibus reducat spiritum ex alto in
 vim, et faciat conjungere simul: illa enim
 conjunctio generabit rorum dissimilem formam
 parentibus.

Tractatus Sextus

De Secunda materia, et putrefactione rerum.

Diximus de prima materia rerum, et quomodo nascitur
 res ex natura sine semine, id est, quomodo natura ab
 elementis accipit materiam, ex qua generat semen:
 nunc vero de semine, et rebus generatis ex semine,
 fiet sermo. omnis res habens semen multiplicatur
 in eo, sed absque natura auxilio non fit: semen enim
 nil aliud est, quam Aer congelatus in aliquo

13
corpore, seu vapor humidus; et nisi hic resolvatur
in calidum etiam vapore, nullus est usus. quod
sciunt omnes, quod semen sit, ne, in sole hoc, rem
perant, quod non est. et sciunt idem esse triplex;
quod ex quatuor elementis productum est:
primum est: minerales, de quo hoc loco sermo est.
alterum vegetabile. tertium animale. se-
men minerale, a philosophis cognoscitur: vege-
tabile, commune, ut videmus in fructibus: animale
ex imaginatione cognoscitur. vegetabile nobis
ostendit, quomodo natura ex quatuor elementis
id est: Hyems est putrefactionis causa, siquidem
spiritus vitales in arboribus congelantur, qui si calore
Solis: in quo est vis magnetica omnis humiditatis
attractiva: resolvantur, tum calor naturae, perma-
tum excitatus. petit ad circumferentiam va-
porum subtilem, qui poros arboris aperit, et
guttas stillare facit, semper purum ab impuro
separando. praebet quidam purum impurum;
quoniam statim et congelatur in flores, impurum
abit in folia, corpus, et fructum in corticem.
cortex manet fixus, folia cadunt frigore et calore
quando obstruuntur pori eius; flores congelantur in
fali colore, qualis est ipsi calor, et adferant
fructum, et semen: veluti romum, in quo
sema est ex quo nascitur arbor; sed in
eodem semine est semen et granum intrinsecum,
ex quo etiam alia semine nascitur arbor.

nam multiplicatio fit non in formate, sed semine.
 Semen minerale & metallorum creatur nra in Vtra
 visceribus, quod, quia invisibile est, non creditur, nec
 mirum, si videretur, quod pro oculis est, non p[er]ci-
 pitur a plurimis, multo minus, quod invisibile
 absconditum est. Sed verissimum est, quod superi-
 us, non est, nisi ut istud, quod est inferius, electu-
 id, quod nascitur superius, nascatur ex eodem fonte,
 sicut illud, quod infra in Vtra visceribus. et
 quoniam prerogativam habent vegetabilia pro metallis.
 ut his deus semen indere mineralibus denegaret?
 certe nil sine semine crescit. quod ergo est, ut vel
 quatuor elementa creentur semen metallorum, &
 ea producant sine semine; si absq[ue] semine, huc
 perfecta fieri non possunt, quia res omnis sine
 semine imperfecta est, et rari compositi. qui hoc
 non credit, non est dignus, ut nra secreta scru-
 tetur. Semen metalla vere habent; cuius talis
 est generatio. quatuor elementa in prima
 operatione nra stillant, per archam nra,
 in Vtra centrum vaporem Vtra ponderosum, qui
 est metallorum semen, et dicitur. Quia propter
 eius fluxibilitatem, et uniuscuiusque rei conjunc-
 tionem, non propter essentiam; assimilatur
 An propter internum calorem; et post con-
 gelationem est humidum radicale. et
 quomodo corpus metallorum ex quo fit

procreatum, de Græco philosophorum intellige, in
errant, qui Græcum vulgi semen metallorum dicunt,
et corpus loci seminis accipiunt; quia Græci vulgi
suum in se habet semen; sic totus homo non
est semen, sed in se habet semen. vulgares chemici
corrodunt, solvant v. metalla, pastas conjungunt;
nescientes, quod ex corpore humano dissecto non
generetur homo, quia corruptio corporis, et seminis
destructio precepit. unaqueque res in
mare, et foemina multiplicatur, diverso sexu
nil producit, sed debita illius conjunctio; quod
semina et spermata sunt accipienda, non corpora.
De quo marem virum, et foeminam vivam, ho-
junge simul, ut inter se imaginentur sperma
ad procreandum sua natura fructum. prima
enim mater nemo credat se facere posse:
prima mater hominis vera est, ex qua nemo
propter Deum, hominem producit. ad materiam
secunda, quod jam creata est, si in locum debi-
tum posita fuerit, facit mater operante, ge-
nerabitur id, cujus forma semen est. Artifex
hic nil facit, nisi, ut fiat subtile a se ipso
separare, et in vas imponere debitum. nam
hoc considerandum est, prout res incipit, ita
finitur: ex uno fiunt duo, ex duobus unum,
et non ulterius. unus est Deus: ex hoc uno

16
Deo Filius est genitus; unus dedit duo, duo
unum dederunt, Spiritum sanctum ab utroque
procedentem: sic factus est mundus, et sic erit
finis ejus. considera priora quatuor pūntas
exactissime: habes in illis Patrem, Patrem,
et filium, ultimo S.S. habes quatuor elemen-
ta: habes quatuor luminaria, duo celestia,
duo centralia. nil amplius est, fuit, et erit,
qm̄ in hac figura patet: si debet omnia
mysteria consignare, volumen ostenderet; redes
ad propositum, et dico tibi verum; non creatus
ex uno unum, quia hoc proprium Deo est; qđ
sufficit se ipse ex duobus creare unum
tibi utile. Scis ergo forma multiplici-
tatem esse, materiam secundam, et non primam;
prima enim materia rerum non videtur, est
occulta in natura v. in elementis; secunda
verò interdum filius doctrine apparet.

Tractatus Septimus

De Virtute Secundae materiae.

Ut facilius comprehendas, qualis sit haec secunda materia,
virtutes; ex quibus idam cognosces, describam; ac
scito primo naturam in tria regna divisam esse:
nempe regnum minerale; vegetabile, et animale.

17.

minérale per se subsistere potest, licet neq; animal,
neq; aliquid vegetabile esse. vegetabile videtur
sine homine, et metallo esse potest. regnum animale
verò ex his duobus vitam habet, sine quibus
esse non potest. est nobilior, qm priorius, est
optimum inter illa dominaturq; eis. vivit semper
in tertio vitæ finitur, et in secundo multiplicatur.
in Vegetabili regno prima maa est herba et arbor,
qm in crease nefas, nã hoc sola facit; secunda maa
est semen, qd videtur, in hoc multiplicatur herba et
arbor. in regno animali, prima maa est homo et
bestia, qm in crease nefas, sed secundam maa in
sema, in quo multiplicatur, in novis. in regno
minerali, metallum crease nefas, si gloriatur, est
mendax es, nã id facit, et quomodo habet pri-
mam maa secundum philosophos, illud et cen-
trale, in fine auro multiplicare impossibile vili-
foret. semen autem metallorum vegetabile fi-
lii tantum doctrine novum. in vegetabili
bus semen apparet extra, renes digestionis ejus
est et er cabidus. in animalibus semen apparet
intus, et extra, renes digestionis ejus sunt testicu-
li. Va in mineralibus semen est in centro
cordis eorum et vitæ, renes digestionis ejus est
Δις. vegetabilis seminis receptaculum est Vra.
animalis, uterus. Va, mineralis seminis recep-
taculum est Δer. et ea sunt seminum receptacula;

1^a sunt congelationes corporum: et est digestio,
 2^a solutio, et putrefactio, 3^a destructio. virtus
 autem augusti seminis est unitivis rei in suo
 regno se conjungere, quia subtile est, et nihil
 aliud, quam Aer, qui pinguedine in Va congelatur.
 4^a cognoscatur ista: quia non misce se extra
 suum regnum naturaliter alium rei; non solutus,
 sed congelatur, quia solutione non indiget, sed
 congelatione: opus ergo est, ut non corporum
 aperiatur, ut emittatur herma, in egressu
 semen patet, quod Aer est. idem, quod in matrem
 venit debiliam, congelatur, et congelat, quod reple
 rit purum, et impurum puro mixtum. quidam
 in corpore semen est, vivit corpus, quando totum
 consumitur, corpus moritur, omnia autem corpora
 post emissionem seminis debilitantur: ut homo,
 arbor, quae nimis fructus ferens, sterilis evadit.
 Semen ergo, ut jam dictum fuit, res est invisibilis,
 sed herma est visibile, et sic est anima vivens;
 non invenitur in rebus mortuis: elicitur
 dupliciter: sponte, et cum violentia. sed quia
 hic de virtute ejus sermo est, dico, quod nil
 sine semine nascitur, virtute seminis sunt
 omnia: et sicut artis filii in arboribus
 amputatis. Frustra semen queri, quod solum
 modo in viridibus reperitur.

Tractatus octavus

19.

Quomodo per artem operatur natura
in semine?

Omne semen per se nudius est usus, si non ponatur
v ab arte v nra in matricem debitam, illius
semen per se nobilius sit omni creatura, in matrice
quod est vita, quod facit putrescere, ferme & germen
et puri puncti congelationem causatur, insuper
calore corporis sui illud nutrit, et crescere facit.
hocq sit in omnibus tribus nra regnis, et naturaliter
sit, per menses, annos, et tempora. Saepe arse
illa, quod in regno minerali, et vegetabili quod
abbreviare potest, sed non in animali. in
minerali solum perficit id, quod nra non potest,
ob Aerem crudum, qui sua violentia implevit
poros corporis ejus, non in visceribus, sed in
superficie traiecit, ut ante dictum. ut facilius
hoc intelligas, notas elementa certanter inter
se proiecta in centrum traiecit, quasi in vena
semen suum, centrum vero per motum illud
emittit in matricem, matris vero sunt innu-
merabiles, quod loca, tot matres una purior
altera et. scito quod, quod pura matris purum
dabit foetum in suo simili, in animali sunt
matres hominum, pecudum. et in minerali,

et vegetabili sunt metalla, lapides, Olea: nam
Olea in hisce duobus regnis sunt considerata,
et loco eorum, secundum magis, et minus.

Tractatus nonus

De comixtione metallorum v de eliciendo semine metallico.

Sicimus de naturae arte, de corpore firmate, ac
semine; jam ad proximam, quomodo metalla com-
mixti debent, et quibus eorum sit inter se corres-
pondentia. Tres mulierem non discrepare à viro,
ex eodem semine, in una matrice ambobus nascuntur,
nil defuit, propter digestionem, ut matris, prior
est, in sanguine, et Ole. Sic Luna ex eodem
semine, cum Sole, et eadem matrice, sed ma-
gis plus habuit de vi, quàm sanguine digesto,
secundum tempus Luna celestis. ubi facilius
imagineri possis, quomodo metalla coeant, ut
emittant, et recipiant semen, intus se habere
et planetarum sphaeras: vides, quod Saturnus
supremus sit, cui succedit Jupiter, huius Mars,
postea Sol, quem sequitur Venus, Mercurius
hanc, ultimo loco Luna statuitur. videam
planetarum virtutes non ascendere sed descen-
dere: ipsa experientia docet, ex Venere non
fieri martem, sed ex Marte fieri Venerem,
utroque una sphaera inferiore. sic enim

Iupiter facile transformatur in Mercurium, quia
 Iupiter secundus à firmamento, et Mercurius à
 Terra secundus. Saturnus primus à Caelo, Luna
 prima à Terra. Sol miscet se omnibus, verum
 nunquam per inferiores melioratur. non autem
 se lateat magnam esse correspondentiam inter
 Saturnum et Lunam, quorum in medio Sol
 constitutus est: sicut inter Jovem et Mercurium,
 in quorum medio Sol etiam constitutus; eodem
 plane modo inter Martem et Venerem, qui duo
 Solem etiam habent intermedium. novimus
 Chemicis, ferrum in cuprum seu Venerem
 sine Sole mutare; novimus etiam à Jove
 facere Mercurium; sunt aliqui, qui à Saturno
 conficiunt Lunam: sed si scirent huius mutationem
 omnibus Soli administrare naturam, certe rem
 omni thesauro invenirent preciosorem. quare
 dico, non ignorandum esse, quod metalla sub
 invicem conjungenda, et quorum natura natura
 correspondeat. propterea unum datur metallum
 quod habet vim alia consumendi, est enim
 ferrum ut Terra eorum et ferrum mater: unica res
 tantum, et ferrum humidum radicale, Solis
 videlicet et Luna, resistit ei, et melioratur
 per idem: sed ut de tegam chalybis vocatur.
 si videris, coram aurum cum eo, emittit humum
 semen, et debilitatur ferrum ad mortem usque.
 concipit chalybis, et generat filium Patre,

clariorem: postea cum statim jam nati im-
ponitur in suam materiem, purgat eam,
et facit mellefis aptiorem ad parandum
optimos fructus. est et alius chalybs, qui
asimilatur huic, prope à natura creatus,
qui sit ex radiis Solis, mirabili vi, divinitate,
elicere idus, quod tot homines quaesierunt, et
operis nostri principium est.

Tractatus Decimus

De generatione Supernaturalis Solis Filii.

Tractavimus nunc opus, ut facilius nunc possibilia
item artis filius intelligat; jam artem aggredior.
Lapis philosophorum seu virtura nil aliud est, qm
aurum in supremum gradum digestum. Nam
aurum vulgi, est sicut herbae hinc semine, dum
maturescit, producit semen. Sic aurum, dum matu-
rescit, dat semen, seu virturam. aurum enim
aliud metallum non producit semen, quia non
potest esse maturum, propter Aeris cruditatem, et
habet sufficiens calorem. in quibusdam locis
reperitur, aurum purum, qd nunc voluit perfici.
scire, sed impedita fuit ab Aere crudo. Si
poteat aurantia non marescunt in frigidis
regionibus, sicut in Italia, quia frigore op-
primuntur; si in juvenit nunc fraviter, etiam
ingenio, tunc ars perficit, qd nunc non potest.

23.

idem in metallis. sicut aurum non daret fructum,
et semen, in quo se multiplicat, industria saga-
cis artificis, qui sicut naturam promovet, sed si
absque natura id tentet, errabit, nam ars nihil
nisi naturam juvare, et hoc non aliter, quam de
seu calore. sed cum id fieri non possit, fieri
dem in congelato corpore metallico non appa-
reant spiritus, oportet, ut prius solvatur corpus,
et pori eius aperiantur, quo natura operari possit.
qualis haec esse debeat solutio, admonitum velim
lectorem. duplicem esse solutionem, licet multa
sint aliae inutiles; una tantum est vera naturalis;
secunda est violenta, ad quam omnes aliae spectant.
naturalis ejusmodi est, ut pori corporis aperiantur,
in va nostra, quo digestum emittatur semen,
et matrici sua imponatur. Va vero nostra,
Va est celestis, non mactefaciens manus, non
vulgi, sed fere pluvialis; corpus est aurum,
quod semen dat: luna nostra est, non vulgi
argentum, quod recipit semen auri. regitur
roster de nostro continuo, per menses septem,
et interdum decem, donec va nostra consu-
mat tres, et relinquat unum et hoc in duplo.
roster nutritur lacte tra, et pinguedine eius,
quod nascitur in uberibus tra, et regitur et consu-
vatur a putrefactione olei naturae, et sic generat
ille infans secundae generationis. jam ad proximum.

Tractatus undecimus

De Praxi, et confectione Tincturae per artem.

Praxis: sicut nam imitando idam methodo, videli:
cet:

℞. Tra nostra per XII. gradus XII. grana, auri nostri, et
non vulgaris granum I. luna nostra, non vulgaris;
grana II. sed ne accipias aurum, et argentum vulgi;
nam haec sunt mortua, nostra vero viva; postea
pone in Δm nostrum, et fiet inde liquor piceus;
primum resolvetur Tra in Vm, qd. Gus. philo.
phorum dicitur et idam varesolvetur idam corrota,
Solis, et luna, et consume ea ut non remaneat,
nisi pars decima cum una parte, et hoc erit
humidum radicale metallicum. postea ℞.
Vm Ois. Utri de Tra nostra, in qua est riva,
lus, et unda viva, si ad genuam foderis foveam,
accipe igitur ex idam Vm, sed claram accipe,
huic impone idud humidum radicale, atq;
imponere Δi putrefactionis, et generationis, non
tali, ut in prima operatione fecisti: rege omnia
magno cum ingenio, donec colores appareant,
in istor cauda pavonis, rege digerendo, nec te tadeat,
donec ceperit colores, et unus per totum appareat
color viridis, et si de ceteris, et qndo videtis in

fundo cineres: bruni coloris, et v. m. fere rubram,
 aperto vas, madefacto pennam, inunge ferum
 aliquid, si tingas, habeto in promptu v. m. de
 qua postea erit sermo, et infunde tantumque
 va, quantum Δ is intravit crudi, iterum loqui
 to priori Δ e, donec iterum tingat. hucusque
 pervenit mea experientia, non plus inveni.
 Va vero idamensitum mundi esse debet, ex pha-
 ra luna, totius reliquatum, quod popit solem
 calinare. hic, si sensum meum, non syllabam
 interdum intelligis, cuncta revelari, propehinc
 in opere primo, et secundo. de Δ e dicendum est.
 primus Δ is, seu prima operationis est Δ is unius
 gradus, continuus; qui maiorem circumdat: secun-
 dus est Δ is realis; qui maiorem digerit, et figit. verè
 tibi patefecit Δ is regimen, si naturam intelligis.
 vas nunc esse debet, et sufficientius duo: primi ope-
 ris vas rotundum fieri debet: in secundo vero
 paulo minus vitrum instat phiole v. ovi. sed
 per omnia scito, nunc Δ em esse unicum,
 quicquid operatur diversum, locorum distantia
 efficit. vas item nunc unicum, sed non ob
 abbreviationem binis utimur. maius una,
 sed ex duabus substantiis. scito de nunc creare
 posse, quod solo deo proprium, sed res occultas,
 in umbra latentes, facere apparentes et
 nubem ab illis tollere, hoc philosopho

Sagaci à Deo per naturam concessum est. considera
 obsecro, simplicem nubis. Vm: quis credere eam
 in se continere omnia, quæ mundus habet lapides
 "duri, duros, Olie, Aerem, Frigus, Aërem, cum sit
 simplex, posse apparere va? quod diam de Frigore
 quæ in se continet, Vm, Aërem, Olie, Aerem, et per
 se nuda Frigus videtur? o mirabilem naturam,
 quæ novis ex va in Frigore fructus producere mir-
 "rabiles, et ex Aëre idis suppeditare vitam. hinc
 omnia fiunt, et vulgorum hominum oculi ista
 non vident. sed oculi intellectus, visu recto ve-
 "rissimo. oculi vulgi vident solem esse calidum,
 oculi philosophorum frigidum, et motus eius cali-
 "dos; Dis namque unus et idem cum ipso est; si-
 Sol inter pheros planetarum centrum esset
 ex hoc centro Celi deorsum calorem motu suo
 "pergit, sic in centro Frigoris, Sol Frigus est, qui mo-
 tu suo perpetuo calorem et radios sursum ad Frigorem
 "superficiem pergit. is calor intrinsecus multo
 efficacior est hoc de elementalibus, sed temperatur
 "Frigore va, de diem diem, quæ porro Frigus pene-
 trat, idem refrigerat: sic solem calidum et
 "eius calorem temperat Aer, qui orbem circum-
 volat; nisi hoc esset, calore tali omnia con-
 "sumerentur, nec quidquam nasceretur. hinc enim
 "Dis idem invisibilis, seu calor centralis omnia

consumeret si non intercederet Vaz; sic Solis
 calor omnia destrueret, sine intermediente Aer.
 sed quomodo elementa inter se agant? dicam: in
 centro Terrae est sol centralis, qui motu suo v. sui
 firmamenti dat calorem magnum, scilicet ad
 Terrae superficiem extendentem. ille calor cau-
 satur Aerem hoc modo: Aeris matrix est Vaz,
 quod parit filios suos raras, sed dissimiles, et multos
 subtiliores, nam ubi Vaz introitus denegatus est,
 Aer intrat: agens iam calor centralis, qui perpe-
 tuus est, facit distillare Vm, et calefieri, et sic de
 Vaz in caloris vertitur in Aerem, erumpitque ad
 superficiem Terrae, quia se includi non patitur.
 ubi postea refrixit, resolvitur in Vm. in quopositi-
 coris: etiam fit, ut non solum Aer, sed etiam Vaz
 exeat, ut apparet, dum nigra nubes violentia
 in Aerem attenuantur: sic Vacomunis de comu-
 ni in tantos vapores, vehementi, in nebulas mu-
 tatur. ita calor operatur centralis, subtilem
 Vm in Aerem elevat, quod spiritum est ex Oleo
 pinguedine, Terra distribuit, unde res. varia nasci-
 untur, residuum saxa, et petrae fiunt. iam
 quod Aer v. calor causa est motus Aeris, etiam rerum
 omnium; et Terra est horum omnium nutritrix, et
 receptaculum; et nisi esset Vagabunda Terra, et Aerem
 nostrum refrigeret, tunc Terra exsiccaretur, nisi
 enim ob motum centralis, et Solis calestris calore
 contingit in quodam, ut, obstructis Terrae poris,

28

humidum penetrare non possit, tunc per corre-
 4 pondentiam Solis caelestis, et centralis: quia
 vix habent inter se magneticam, et accenditur
 Terra à Sole; sic etiam aliqñdo cadet gravis
 orbita mundi. fac igitur, ut operatio talis
 in Terra nostra fit: ut calor centralis tam
 possit mutare in Aërem, ubi planetam
 mundi egrediatur, et residuum, ut dixi,
 per poros Terra foras, et tunc in opposito,
 Aer vertetur in Vm multo subtiliorem,
 qm fuit prima: et hoc sic fiet: si Sani nostro
 aurum, et argentum deglutendum deceris, ut
 ipse consumat illa, et tandem ille etiam mori.
 11 Turus comburatur, cineres ejus foras in
 Vm, coquitis eam, donec satis fit, et habebis
 medicinam curandi lepram. hoc adverte,
 ne frigidum pro calido, et calidum profrigi-
 12 do accipias, naturas naturis misce, si aliquid
 est quod contrarium nāc: si quidem una tibi
 est necessaria: separa idus, ut nāc nāc
 similis fit, hoc fac de non manu, et facto,
 si non severis nām, vana esse omnia.
 et hic tibi dixi, qd Pater Filio debet.

Tractatus duodecimus

De lapide, et ejus virtute.
 Natura creat res ex elementis, generat eas per

29

velle Dei ex maa prima, qm solus Deus fuit,
naa creat res, itaqz multiplicat ex secunda
maa, qm philosophi sciunt. elementum enim
indivisibile suu trilateru est, sed unum abqz altero
epe non potest, unum ex alio vivit, etia con-
juncta non conveniunt; sed Va est omnium
elementorum dignior, quia mater est omnium
rerum: hanc supernatal spiritus Dis. causan-
te de Va fit maa prima, cestatione nemp
Dis cum Va; epe generantur venti & vapores
apri, ut congelentur cum Fra, per Arem
crudum, qui ab initio separatus fuit ab illa.
long fuit sine ceptione, motu perpetuo; quia
Dis, sine calor non excitatur aliter, nisi motu.
motus qz causat calorem, calor movet Vam,
Va motus causat Arem omnium viventium
vitam. crescunt igitur res, ut supra dictum,
ex Va, ex cujus vapore subtiliori res subti-
les, leves proveniunt; ex oo vero quidem
graves, et majoris prebii; ex Ola autem res
prioribus longe pulchrioris. naa quodque
impeditur, ne res puros produere possit,
frigorem vapor, pinguedo, Ol, maculantur,
et miscent se Fra lovis: propterea docuit
nos experientia purum ab impuro sepa-
rare. ideo si velis, ut naa melioretur in

actu, solve corpus; quod vis, et idus, quod
 nāc accepit heterogeneum, separa, purga,
 conjunge pura puris; coctas coctis, cruda
 crudis, secundum nāc pondus, non mād.
 nam scito, qd $\text{O} \text{L}$ $\text{U} \text{H}$ centrale non acci.
 "quid plus de Tra, nisi quantum opus habet,
 sive sit pura, sive impura: Vd vero pin-
 = quedo aliter se habet, nam nunqm habetur
 pura; ars purgat illam per duplicem calorem,
 et denuo conjungit illam.

EPILOGVS

Seu Conclusio horum duodecim Trac.,
 = Tatum.

Conscripsi, amice lector, hoc duodecim tractatus;
 ut videas, quomodo nāc operetur, frustra enim
 sine nāc cognitione laborabis in hac arte;
 In hoc sancta scientia in nocturnis versatur
 versatur tenebris; cui Sol non luet, in densa
 umbra est, cui de nocte n̄ apparet luna; hāc
 nāc lumen proprium, qd nostris oculis n̄ est
 perivium; umbra nāc oculis nostris corpus est.
 sed si quem lumen nāc irradiat ibi confestim
 nebula de oculis tollitur, et sine impedimento
 id conficiat, rursus magnetis nostri corref.
 pondentis utiqz centro radiorum, Solis; nempe,

et *Frax*: cōsp. enim nōd. lumen penetrat, et
 interna patefacit. creatus homo de *Frax*, ex
Aere vivit, est enim in *Aere* occultus vita, cibis,
 quem nos rorem de nocte, de die vñ vocamus
 rorefactam, cuius spiritus invisibilis congelatur
 melior est, qm̄ *Frax* universa. o sancta nā:
 q̄ filios doctrina errare non permittis, sicut
 in vita humana indies demonstras. potest sine
 omni fraude revelari multa, ut Deo benedi-
 cente citius finem assequaris, hinc cognitione
 enim nōd. impossibile est artem hanc assequi,
 nisi singulari revelatione Divina, et per secretam
 ammi demonstrationem. res est vilis, et precii
 osissima, qm̄ aliquoties descriptam denuo repebo.
 R. *Frax* partes decem. auri vivi et luna viva
 partem unam, hac omnia impone vasi tuo;
 coque *Arem* hunc imprimis, ut sit *Vas*, et
 posseas non *Vas*. si hoc ignoras, et *Arem* co-
 quere nescis, procul omni dubio errabis; nam
 hac est veterum philosophorum mōa. id
 enim accipere debes, quod est, sed n̄ videtur,
 donec artificii placeat; est *Vas* rois nostri,
 ex qua extrahitur *Ol* petra philosophorum,
 quo omnes res crescunt, et nutriuntur: matrix
 eius est centrum Solis et luna vñ celestis; qm̄
Frax: et ut apertius dicam magnes est noster,
 quem in. precedentibus chalybem esse dixi.

Aer general magnetem, magnes vero general, &
 fuit apparet. Aer nostrum. Sancti tibi hic
 veritatem dixi, rogas Deum, ut capta tua hic
 secundet. Et sic habes verissimam explicationem,
 Hermetis, a perversantibus: Patrem eius esse Solem,
 matrem vero Lunam, & quod ventus portaverit
 nil idem in ventre suo. nimirum Oleum Alfali,
 id philosophi Oleum Armoniacum, & vegetabile
 nominarent, occultatum in ventre magnetis.
 operatio eius talis est, ut solvas congelatum
 Aerem, in quo solves auri decimam partem;
 hoc facias, et de nostro labora, donec Aer
 vertatur in pulverem: et apparebunt habito
 mundi Olei colores varii. Descriptum totum
 processum, quia vero is in libro et alio una
 cum multiplicatione continetur, sufficit mihi
 totum de mea prima et secunda tractare;
 id condidit factum est; si tu non intelligis,
 crede Deum tibi hoc secretum nolle revelare.
 evolve sepe tractatus meos, praesertim Quilogum,
 considerando semper naturae possibilitatem, atque
 elementorum actiones, et quodnam sit in ipsis
 praecipuum, et praesertim in rarefactione. Vnde
 Aer, ita enim creati sunt Caeli et totus
 mundus. Hoc tibi sunt Pater Filius significavi.
 potuerunt omnia generis comprehendere Lincolis,

sed volui te ad naturae cognitionem deducere, ut scires;
 quid quæres debes; an primam & secundam naturam.
 ut habens patefactam naturam, quæ lumen & tenebram.
 noli moveri, quando contradictione tibi aliquando occur-
 runt, quæ habet ibi, si intelligis, non reperitur
 rosa sine spinis. respice diligenter, ut supra
 dixi, quomodo videlicet quatuor elementa possint
 in centrum terre humidum radicale, & quomodo
 Sol & Venus centralis motu suo producat, & am-
 illud ad terræ superficiem. dixi etiam Solem
 celestem habere correspondentiam cum Sole centra-
 li: nam Sol celestis, & luna peculiarem habent
 vim, & virtutem sciendi per radios suos in terram.
 calor enim caloris, & Olei facile junguntur. &
 fructi Sol centralis habet suum mare, & om-
 nium crudam perceptibilem; sic Sol celestis habet
 etiam suum mare, & omni subtilem, & imper-
 ceptibilem: in superficie terre radii radiis
 junguntur, & produunt flores, & omnia. sic
 quando pluvia fit, accipit ex terra idam vim vitæ
 & conjungit idam cum Oleo Olei terre: quia
 Oleum Olei terre, est instar calidiati. & si, sua, sicut
 habet terram ad se trahens; qui Aer in ea resol-
 vitur in vim: calorem vim attrahendi habet
 ille Oleum Olei terre, qui etiam Aer fuit, &
 est conjunctus pinguedini terre, & quo radii
 Solares cognoscimus hunc ferunt, eo major Oleum Olei.

344
quoniam filius, et per consequens major frumenti co-
pia crescit, et hoc debet in diem filii de correspon-
dentia rerum in se, et efficacia Solis, et lune,
et adarum innuere. volui ignorantibus: versatur
subgelum nostrum toti mundo ob oculos, et non
cognoscitur. o celum nostrum! o Va nostra!
o Deus noster! o Ol Olm nostrum, in mari mundi
versans! o vegetabile nostrum! o Deus nostrum
fixum, et volatile! o caput mortuum, seu
foeces maris nostri! Va manus non madefa-
ciens, sine qua nemo mortalium vivere potest,
sine qua nil nascitur, et generatur in toto orbe!
et haec sunt aviculae Hermetis epistulae, quae
nunquam quiescit; vilissima est, nemo ea cavere
potest: et sic habes rem omni mundo preciosiorem
detectam; quam plane dico nil aliud esse, quam
viam nostram ponticam, quae in sole, et luna
congelatur, et extrahitur à sole, et luna, cha-
lybe nostro, artificio philosophico, miro modo
per prudentem artis filium. credant artis
filii se nunquam habituros meliorem viam, cui
insistant, quam, quae ipsi hic demonstrata est, nam
omnia aperte dixi: extractionem saltem nostri
Olis Armoniaci. Et philosophorum ex Va
nostra pontica, eius tantum usum non ita
aperte revelavi, quara magistro natus non
habui ulteriorem loquendi licentiam, et
hoc solus Deus revelare debet, id si factum

fuerit, Harpocratis tibi commendatum habeto
 silentium, ne ars in dominum tibi cedat. roga-
 dum, ut intellectum tibi aperiat. vas, ut supra
 dictum, unum est, à principio, usq. ad finem
 ad summum duo sufficiunt vasa. Dis etiam
 continuis in utroq. opere, quo nomine legant
 errantes Tractatum X et XI. si in testia mea
 operatus fueris, nil efficies: hanc tractant illi,
 qui extra hoc unum Opus nostrum, id est
 est, laborant in herbis, animalibus, lapidibus,
 et mineris, exapto Sole, et Luna nostra, quæ
 obducta est fithora Saturni. et qui optatum
 desiderat finem, scilicet conversionem elementorum,
 et levia facere ponderosa, et spiritus
 facere non spiritus; tunc non laborabit in
 re extranea. Dis est regimen, quicquid fit,
 Deus fit, id sat dictum est. vale, et hinc
 ad nominis Divini gloriam, anima tua salu-
 tem, proximis commodum persequere.

Prefatio

ad Filios veritatis in ænigma
 philosophicum.

Jam vobis, filii Scientiæ, à scaturigine universalis
 Fontis detexi omnia. manifestari nam, the-
 oriam, proximis sed ne quis conqueratur, me
 quid omissey, totam artem ænigmatice adhuc

vobis describam. infiniti sunt libri hanc
 artem tractantes. vix in uno reperitis
 veritatem ceterius vobis patefactam. et hi
 subtilius adhuc a quibusdam explicantur, qm
 a nra, qe simplex est. sepe de verbo ad
 verbum artem dixi, sed nequam assequi
 potuerunt, n credentes vni in mari nostro
 esse, et in philosophi videri volebant. ars
 hec donum Dei est. estote simplices, non
 nimium prudentes, donec oraculum inveneritis;
 quo habito, neceario aderit prudentia; non
 deerit vobis hanc libris scribendi facilitas, qd
 longe facilius est illi, qui in centro est, et
 rem videt, qm, qui in circumferentia ambulat,
 et nil proter auditum habet. omnium rerum
 maam secundam lucidissime descriptam habetis;
 manete in via nra simplici; nolite in lutione
 libri mei semper inherere, sybabis, sed considerate
 nam, eque, possibilitatem. et hoc dico vobis;
 opus esse prius rem quere aliquam, qe occulta
 est, ex qua sit, miro modo, talis humiditas, qe
 aurum sine violentia soluit, et seipsum, imo
 illa suaviter, sicut glacies, in va calida liquet.
 cit; si hoc inveneritis, habetis rem, ex qua
 aurum a nra productum est, et qmvis omnia
 metalla, et res omnes ex illa ortum habent,
 nil in illa applicatur ei, sicut aurum; nam
 alijs illud adheret impuritas, auro nulla;

propterea inftar matris est ipse. jam feci fide,
vile, patum linis, finit. bona. Conscientie
vium deced. vale.

PARABOLA

seu

A nigma Philosophicum. coronidis & Superadditamenti loro adjunctum.

Quem, aliquando, cum per tot annos navigarem
à Polo Arctico, ad Polum Antarcticum, ut fin
gulo Dei nubi ejiceret ad Ethus magni cupiam
maris, et licet maris illius mundi aditus, et propri
itates optime cognitas haberem, in inferis fui,
an etiam in illis oris generaretur pisciculus
ille Echeneis, quem tot homines tam sollicitè
hactenus quæserunt. dum autem in littore
Melosynas hinc inde natantes cum nymphis
conspicis, sepe ab eorum murmure somno corripis,
ut, et in somno vides e mari nostro veneranda
canitiei senem Neptunum cum tridente eggre
dientem, qui me in insulam deducit amoenis
simam, id Virgus Austum pta, rebus omnibus
ad hominis necessitatem, et eundem delicias spec
tantibus replebissima erat. Virgilii compus

Elysius vix cum illa potuisset comparari.
 totum insula litibus virentibus myrtis, cupressis,
 roemarinis cinctum erat, prata virentia variegatis
 floribus, praevispimis redolebant, colles vineis, oleis, et
 cedris, nemora aurantiis referta erant. vides publicas
 laurorum, ac granatorum arboribus singulorum ar-
 boribus intertextis gratissimam peregrinantibus
 praebent umbram, denique quidquid in totomundo
 est, ibi videbatur. à dicto Hepthuno subalpin
 rupe salentes duae idius insulae minores, auri et
 chalybis mihi monstrabantur. non longe idcirco
 deducor ad hortum, ubi inter complures arbores
 ostendit mihi septem arbores nominibus insigni-
 tas: ac inter has, duas produxerat, alias eminenti-
 ores observari, quarum una ferebat fructum
 instar Solis lucidissimi, et fulgentissimi, et folia
 eius erant instar auri, aethra albidissimos, et
 liliis candidiores fructus producebat, et folia
 eius erant sicut argentum finium. à Hepthuno
 vocabantur, una Solaris arbor lunaris aethra:
 unicum hi decrat. Va non habebatur, nisi cum
 magna difficultate. multi quidem dentebant
 omnes fontes si canales deducere, partim etiam
 ex variis rebus eliciabant, sed frustra, quia
 nullo haberi poterat assiduo, si habebatur,
 inuilibis erat, et venenosa, nisi ex radiis Solis
 v. luna, quod pauci poterant praestare, praeque
 praestitit, nunquam ultra decem partes potuist

attrahere; erat enim ejusmodi & mirabilis; crede
 mihi, qđ oculis meis viderim, & palparim
 & illius niveam candidorem, & dum ibam
 viderem, miratus sum valde. interim eva-
 -nuis. Hesperidius, & apparet mihi vir magnus,
 cuius frontis Saturni nomen inscriptum erat.
 hic aucto vase, hauriebat & perster decem,
 & statim de fructu arboris Solaris impositus, et
 vidi fructum consumi, et resolvi instar glaciis
 in va calida. Domine, agebam, & m epe
 fieri ex nihilo, & fructus in illa adeo suavi
 calore sentis consumi, quid hoc? ita epe oportet,
 respondit; hoc talum est va ista, qđ ita
 meliorat fructum hunc, ut postea non plantis
 -tione, aut infusione, sed solo suo odore faciat.
 sibi ceteras sex arbores uniformes: in super
 hac va est huius fructus instar Foeminae;
 in nudare fructus hic qđ putrescit, nisi in
 hac va. Illius fructus se se sit preciosus; si
 in hac va putrescit, quid ex hac putre-
 -factione Salamandram in se perseverantem,
 cuius sanguis omni thesauro preciosior est,
 habens vim sex has arbores fertiles reddere,
 illarumq; fructus melle dulcioris proferre. at
 quomodo hoc, quid fieri? dixi tibi arboris Solis
 -is fructus epe in vos, dulces; at ubi nunc
 unus saltem ex illo saturatus, quid in hac va

coquitur, possunt postea mille ex eo futurari.
 & osiri, coquitur de forti, eiqm diu? ab ille,
 va ista habet intrinsecum Am, & figuratur
 calore continuo, combinat tres partes corporis
 sui cum hoc corpore fructus, et non remanebit,
 nisi pars minutissima, qd vix conapi potest,
 sed in summa virtute, coquitur sagaci ingenio
 Magistri Septem mensibus primo, postea decem.
 sed interea apparent res varie, et semper in die
 quingagesimo plus & minus. potestne in alijs
 Vis coqui hic fructus? & additurne illi aliquid?
 non est, agit, nisi hoc una va, ubi in hac in-
 sula, nulla etiam alia va pot penetrare potest.
 pomi. huius, nisi hac, et facto arborum solarem
 etiam ex hac va ortam, qd ex radijs solis &
 lune vi magnetis extracta est. ideo concordia
 hanc inter se, si aliquid peregrini ipsi adderetur,
 non posset id prestare, quod facit per se, qd nil
 ei addatur, nisi hoc pomum post decoctionem
 enim est fructus immortalis vitam habens, et
 sanguinem, qui sanguis omnes arbores facit pota-
 re fructus ejusdem nae cum pomo. hauriturne
 rogari, va hoc alio modo & habeturne ubique?
 et ille: in omni loco est, et nemo sine illa
 vivere pot, hauritur multis modis. sed ista est
 optima, qd extrahitur vi chalybis nostri,
 qui invenitur in ventre arietis. ad quid
 utilis? dixi: ille: ante debitam coctionem

est sumum venenum; sed post coitionem con-
venientem summa medicina; ei dat viginti novem
grana sanguinis; quodlibet autem granum octi-
gentos sexaginta quatuor supeditabit tibi fruc-
tus arboris solaris: nonne, quosvis ulterius
meliorari potest? Teste scriptura philosophia,
agit, primum ad decem, postea ad centum,
deinde ad mille, et decem milia &c. post exal-
tari. novemne multi hanc vim, et habetne
nomen proprium? At ille, pauci novem,
sed omnes videntur, ei vident, et amant: haec
nomina multa, et varia; at nomen proprium
est: Va maris nostri, Va vite non madescentis
manus. gustu, ut hincne illa alii ad res alias?
utitur ea, agit, omnis creatura, sed invisibiliter.
nasciturne in ea aliquid? ille: ex ea fiunt
res omnes in mundo, et in ea vivunt: sed in
ea proprie nil est, sed est res; quae se miscet omni
rei. estne, quare, sine hoc arboris fructuulti-
lis? dicit: in hoc opere nequam, siquidem
non nisi in solo hoc arboris solaris fructu me-
lioratur. nomina eam clare, ut nulum ha-
beam dubium? At ille clamat, ut me somno
excitaret. contentus esto hinc, et crede non
esse possibile lucidius loqui. post Saturni
dissepum, noviter obdormis, et demum mihi
apparet Vesperturnus: presentem in hortis -

Hesperidum congratulatur felicitatem, monstrando
 mihi fructum, in quo totam naturam delectam vidi.
 rogo te Domine! libenter philosophorum omnes
 affirmant, generantem omnem fieri per mores, et
 feminam, et te solum fructum arboris dolaris
 vidi Saturnum. Quis nostro imponere? a hinc
 verum est omnem generationem fieri ex more, et spe-
 mina propter distinctionem tuam nos regno-
 rum, alio modo nascitur animal quoddamque,
 alio vermibus, qui per putrefactionem produuntur,
 et eorum locus est terra, in qua putrefiunt, foeti-
 na est. At in opere philosophus mater est
 huius rei requisita locus illa terra tua, quid quid
 ex ea nascitur, more vermium per putrefactionem
 nascitur. ideo philosophi Phoenicem et Salam,
 mandram creantur. si enim est duorum corporum
 conceptione fieret, et per res morti obnoxia: ad
 quia se tantum reviviscit, destructo corpore prior
 emicat aliud incorruptibile. si videm mors rem
 est separatio unius ab altero, et in Athenis
 hac ita fit, quod se vita a corpore corruptibili per
 se separat. quod, Domine, suntne diverse res
 rerum, et compositio in hoc opere? a hinc: uni-
 ca res est, cui non misetur aliquid aliud preter
 quam terra philosophica tibi aliquoties manifesta
 est in somno, quod in dempto esse debet ad
 unam corporis partem. et crede fili! quod per
 somnia, tibi a me, et Saturno dicta erant, non
 esse somnia, sed puram veritatem. vale.

Extractum ex Dialogo
Mercurii, Alchemista, Naturae.

Alchemista quidam inposuit vitrum cum Grō Δι,
et Grō evaporavit, ille recordatus, matrem primam
lapidis philosophorum volem esse debere, quivis
est, quare audacter bonum Hum et malum, alch.
nat. dec. sed frustra. incidit in dictum, quod in
serpentinis invenitur: quare, v. personis, tractat
Hum sine fructu. et seipsum obdormit; et apparet
illi vir senex, qui adpropinquavit: ex qua re vir
facere lapidem? alch. ex Grō. Sen. ex quali?
alch. n. est nisi unus Grō. Sen. Sed vanitas
varius locis, una pars, purior altera. alch. ego
ipsam scio purgare Xto. Ele. Pho. Pho. Sen.
purgatio haec n. est vera, nec Grō hic verus est.
aliud Hum habet sapientes, et aliam quod purga-
tionem, et evanuit. ille excitatus, tū denuo eni
Grō laborat sine fructu. quare seipsum obdormit,
et apparet illi fantasma in forma senis: dicens, Grō
tuus bonus, sed conjures ipsum, ne sit volatilis,
tū et serpentes solent conjurari; ille excitatus,
recordatus dicti: serpentes conjurantur, et Grō
purgatus cum serpentibus, certe conjurari debet
sic, sicut serpentes. quare conjurat Hum. vixit
de fixare non potui? merc. nesciri te tandem
philosophum. dec. alch. ecce tu verus Grō. v. est
et alius. merc. sum Grō, si est et alius, et eva-
nuit. tum alch. quod tu es lapis philosophorum?

merc. mater meatalis est, ex ea nascitur artifex.
 aliter unum aliquid, frater vero meus, qui in ore
 habitat, in velle suo habet, qđ philosophus vult.
alch. cone senex? merc. mater mea genuit me, sed ego
 sum senior matre. alch. cone tu fontina de pra
 Trevisanus? merc. fontina n̄ sum, sed ta sum,
 fontina me circumdedit. alch. solutur ne aurum in
 te, cum v̄ sis? merc. quid p̄ mecum est, amo p̄nt amicu
 qđ mecum nascitur, nutrimentum dō, ex qđ nudum
 est, alis meis. lego. alch. timesne Dem? merc. ego
 ipse Dis sum. alch. quare ab De fugis? merc. spiritus
 meus cum spiritu Dis amand se, ex quo p̄l comitatur
 unus alterum. alch. ex quo discedis cum De? merc.
 omnis peregrinus in patriam suam tendit, et ibi re
 quiescit, et semper redit sauienior, qm̄ exiit. alch. re
 vertione itum? merc. reverter, sed in alia forma.
 h̄ quis Dem cordis mei novit, vidit Dem: calorem debi
 tum: cibum meum esse, ex quo diutius Dem spiritus
 cordis mei comedit, pinguior est, cuius mors postea
 vita omnium rerum est, q̄ cum in hoc regno fuerit, ubi
 ego sum. spiritus: cor meum, spiritus in se, ex minima
 parte, multa millia profert. Dis sum intus, Dis
 est mihi cibus, vita vero Dis, Aer est, sine Aere
 Dis exstinguitur; Dis provallet Ari, idco n̄ quiesco;
 nec me cradus p̄l constringere Aer: adde Arem
 Ari, ut sint ambo unum, et teneant pondus, cum
 De callido conjunge, temporibus da ad custodiē
 dum; et subtrahetur superfluum, residuum De
 combures, in Vin pones, coques, postea cortum
 aq̄is in medicinam dabis. centrum meum est
 cor omnium fixissimum, imortale, et penetrans:
 in idō est requies domini mei, ego vero ipse sum via,
 et cursor, peregrinus, et domesticus, fidelissimus sum

omnibus meis sociis, non relinquo comitan-
 tes me, cum illis maneo, cum illis plecto.
 sum corpus immortale: morior quidem,
 dum occido, sed ad iudicium coram sa-
 ce & iudice resurgo. alch. In permanet
 in suo laustro labor. hum natura in
 dignitas hum ! inquit, quid facis cum meo
 filio grio, qui tibi omne bonum vult, dum
 modo intelligere velles. tractos etiam tuos
 & ter, ubi debes revivificare, tu occidis; ubi
 figere, tu amas; ubi calinare, tu distillas.
alch. qd. procedam cum ideo propter per
 digestionem solummodo. nau. bene est, si sis.
 scito enim, me multos filios, et filios habere,
 et adsum propter quod parentibus me. alch. dic
 qd. quis sit iste. grio? nau. scito, quod
 est michi unus tantum talis filius, unus
 ex septem est, et primus est, ipse quoque
 omnia est, qui unus tantum erat; nunc
 est, et numerus quos integer est; in illo
 sunt quatuor elementa, qui in nunc est ele-
 mentum, spiritus est, qui in corpus habet
 vir est, et in vires. loquens agit, puer est,
 et in arma gerit; animal est, et tamen
 alas avis gerit; venenum est, et tamen

46.

lepram curat. vita est, et h' omnia occidit;
rex est, aether h' possidet eius regnum; fugit
cum de, et h' ex illo paratur Δis; va est,
et non madefuit; Fra est, et h' seminatur.
Ser est, et vult va. et h' natura diffrangit,
et alchimista simplex manet.

FINIS.

NOVI
LUMINIS CHEMICI
TRACTATUS ALTER
DE
SULPHURE

ejusdem Authoris'
Cujus nomen anagramma. Sequens
prodicil

ANGELVS DOCE MIHI IVS.

Gratulus.

Hortatu amicorum tractatum hunc de
Sulphure conscribere consuevit duxi;
in quo, an ad priora quid addere opus sit,
ignoro; si enim tibi tot Philosophorum
scripta, et maxime quotidiana operatio
naturae, non sufficiunt, nec tractatus hic
tibi auxilio multo erit. Considera naturae
in minoribus operationem, et tot voluminibus
non egebis. qui ex scriptis meis naturae
operationes, et ministros ejus spiritus vitales,
aërem constringentes, tum et Subjectum primum
me materiae cognoscere non possunt, ex
Cullio &c. vix intelliget. difficile enim
est credere spiritibus habere tantam potentiam
in ventre ventri, hanc sylvam et ego transire co-
actus sum, et illam quod multipliciter quiri, ita ut
ut meae plantae videri debent, filius per sylvam hanc
transire volentibus, in signis, et lumen sepe debeant.
maneto in via naturae simplicis, Deum ora, et time,
et videbis me vera scripsisse. vale.

DE SVLPHVRE

secundo principiorum.

Sulphur non est postremum inter princi-
 pia, cum sit pars metalli, imò arcani Philo-
 sophici pars principalis. multi verissima de
 ido scripserunt; ipse Geber lib. 1. cap. 28 dicit
 per Deum altissimum ipsum illuminat omne
 corpus; quoniam est lumen à lumine, atq;
 tinctura. anteqm nos de ido tractemus, est
 consultum primò originem principiorum
 describere, quia Aur pro principiorum
 principali antiquitus habitum est. unde
 autem principia oriuntur, pauci ostenderunt
 et verè de aliquo principiorum judicare est
 difficile. quò ergo antecessores nostri omise-
 runt, id nos in tractatu hoc adimplere
 proposuimus. Sunt autem principia
 rerum, præsertim metallorum secundum
 Antiquos duo: Aur, et S. secundum
 Recentiores verò tria: Ol, Aur, et S.

48

origo autem horum principiorum sunt quatuor
 elementa; de quorum etiam origine
 nobis imprimis incipiendum. Scitote ergo
 quatuor elementa esse, et quodlibet horum
 quatuor habere in suo centro aliud ele-
 mentum, à quo elementatur: hæc sunt
 quatuor Naturæ mundi, ex Chao in ipsa
 creatione à Deo separate, quæ machinam
 hanc mundi per suum alium contrarium
 in æqualitate, et proportionem tenent, ac
 virtutum celestium inclinatione omnes res
 infra, et super Terram producant; de quibus
 suo loco. hic primo de elemento Terræ, ut
 propinquiori.

DE ELEMENTO TERRÆ.

TERRA est sed dignum elementum in
 sua qualitate, et dignitate, in hoc alia
 tria, et præcipue Dominis, requiescant. est
 elementum præstantissimum ad edendum,

49.
et manifestandum ea, quae sibi concredita sunt.
grossum est, et porosum, grave respectu suae
parvitatibus, sed leve respectu suae naturae: est
etiam centrum mundi, tum et aliorum
elementorum: per quod centrum transaxi:
mundi utriusque Poli. porosum est sicut spongia,
quae nihil ex se profert, sed quicquid alia tria
in idud stillant, et projiciunt, omnia recipit,
servanda servat, manifestanda manifestat.
nil ex se profert, sed est receptaculum aliorum,
et est, in quo omne productum manet; atque
per calorem motivum in idu patrefit, ac
per eundem separato puro ab impuro, mul-
tiplicatur: quod grave est, in idu occultatur,
et leve pedit calor in eius superficiem. est
omnis seminis, et commissionis nutritrix, et ma-
trix: nil quidem aliud praestare potest quam
ducere semen, et compositum ad maturi-
tatem usque. est frigidum, siccum, tempera-
turam vā. extra visibile, fixum, intus vero
invisibile, et volatile. virgo est ex Crea-
tione distillationis mundi relictum
caput mortuum, quod aliquando voluntate
divina calcinandum erit, post extractionem

sui humidus, ut ex illo nova Cryftallina cre-
 ari poffit &c. Divifum eft etiam elementum
 hoc in partem puram, & impuram. pura
 utitur va ad res procreandas, impura vero in
 fuo globo manens, eft hoc elementum occultatio
 & domicilium omnis thefauri. in centro qm
 eft Div. Gehennalis, continens hanc machinam
 mundi in fuo epe; & hoc per expreffionem
 va in aëra. Div. idē per primum mobile
 atq; per influentias Stellarum caufatur, atq;
 accenditur: huic obvia calor Solaris aëre
 temperatur, ad maturandum, & attrahendum ea
 qd jam concepta funt in fuo centro. prop. 1.
 "rea Fra participat cum De, & defertur in"
 "infeum, nec purificatur, nifi De: & ita
 quod liber elementum fuo intrinfece purificatur.
 intrinfeum autem Fra, feu centrum, qd
 fūda puritas mixta De, ubi nihil qd videri
 poteft, eft enim quafi locus vacuus, in qm alia
 elementa fuos actus propiciunt. ut in lib. XII.
 Fra. dictum. & hoc de Fra, qm hancram epe
 diximus, & aliorum receptaculum, quod ad
 noſtrum propofitum fufficit.

DE ELEMENTO AQVÆ.

AQUA est elementum gravissimum;
 plenum unctuosi phlegmatis; est elemen-
 tum dignius in sua qualitate; extra est
 volatile intus vero fixum, frigidum et
 humidum; temperatur **Aer**: est fœma
 mundi, in quo semen omnium rerum conser-
 vatur: est custos seminis rei cuiusvis, sciendi
 aliud esse fœma; aliud semen. fœmatis
 receptaculum **Utra** est, seminis; vero recepta-
 culum **Ua**. quid quid in **Ua** stabat **Aer**,
 causante **De**, id **Ua** porrigit **Aer**. caret
 interdum fœma sufficienti semine, ex
 defectu caloris digerentis idud; fœma
 enim semper est in copia; expectans semen
 quod ex imaginatione **Dis** per **Aer** motu
 portat in matricem: et quodam sufficiente semi-
 ne intrat fœma, sed exit itruum alij fructu.
 de quibus aliquando in libro principiorum nempe:
Salis Tract. latius. quodam fœma cum semine
 sufficienti matricem intrat, quod impura, et
 repleta peccantibus **Aer** et phlegmatibus;
 non concipit et sed quid aliud, quod debebat.
 in hoc elemento nil proprie est, nisi id in
 fœmate esse solet. Delectatur maxime mo-
 tu proprio, qui sed per **Aerem**, et est rebus
 misabile propter superficiale corpus volatile.

est receptaculum universalis seminis: facile
 in illo terra purificatur, et resolvitur; et Δ in
 in illo congelatur, ac conjungitur illi in pro-
 fundo. menstruum mundi est, quod Δ rem-
 penetrando, virtute caloris, trahit seum
 vaporem calidum, qui causat generationem
 naturalem eorum rerum, quibus terra impregna-
 ta est, sicut matris. sicut matris debetam sicut
 "nisi portionem accipit, sed quid sit, jam pro-
 "greditur, namque operatur sine intermissione usque
 ad finem; responsum vero humidum, sicut forma
 cadit ad latum, et agente calore in terra pu-
 "trebit: id est ad latum, regatum: et ex illo gene-
 "rantur res alias, interdum varii vermes.
 "Posset quidem sagax artifices in hoc elemento
 sicut ex humore, varia videre naturae miracula
 sed opus est idem forma accipere, in quo est
 jam imaginatum semen astrale, ceteri ponderis.
 nam enim ex prima putrefactione producit
 res puras, sed ex penultima putrefactione multo
 runciores, digniores, nobiliores, ut patet in
 ligno, ubi nam in putrefactione prima, lignum
 producit, sicut vero corumpatur post maturitatem,
 putrefactum, generantur ex eo vermes &c. viven-
 tia. quae nobiliora sunt ligno, quia ex multo
 purior, et subtiliori materia generantur.

53.

Hoc clementum est menstruum mundi, atq;
trifariam divisum, nempe purum, purius,
et purissimum. Ex quo purissima substantia
Celi creati sunt. purius etiam in *Aëre* resp.
lutum est. purum autem simplex, et grossum
in sua fœdera remansit, et jussu dei, natura
operante, custodit omnem rem subtilem. unū
globum cum *Terra* efficit. suum centrum habet
in corde maris: unam axim *Polem* cum
Terra habet, per quam omnes cursus, et fontes
vrum exeunt, qd possit in magna flumina
exerescant. per quosmodi egressiones vrum
Terra conservatur à combustionē, et cum illa
humiditate deportatur semen universale,
per poros univ. *Terra*, qd motus, et calor
faciunt. omnes cursus vrum in mare rev.
ti, centrum est, sed quo dein perveniant, multi
ignorant, putant quidam eas in corde maris
consumi, sed falsū. quidam astra putant *Terra*
generari, sed nil generatur nisi in suo p. m. i.
astra vero sunt ex *Aëre*, qd modo gene.
rabit *Terra*. causant pluvias, nubes, has tñ
n. generant. et si quēdam *Aëre*. *Terra* generant,
item alia *Terra*. *Aëre* alia. &c. etiam
generarent, qd falsum est, mundus namq;

54
quatuor elementis ita detinetur, ut unum
aliud non excedat, sed in aequilibrio virtu-
tibus cernit, si enim unum aliud excederet
ruina sequeretur. Vnde ergo super fundamento
terra, tanquam in dolis, ab Atri motu conti-
nenter, et versus Polum Archim ab eo con-
stringuntur, quia non datur vacuum in mundo.
ideo in centro terra est Atri gehennalis calidi-
tatis, quem archaicus noster gubernat.

Nam in Creatione Deus ex confuso Chaos
imprimis quintam elementorum
exaltavit, et facta est plus ultra. postea Atri
purissimam substantiam, ad locandam S.S.Cha-
restatem suam super omnia elevavit ac in suis
terminis firmavit. in centro Chai auctus
est Atri idem, qui postea idos Vas purissimum
distillavit. sed quia jam Atri idem purissimus
firmamentum cum Throno Dei obtinuit, Vnde
sub ideo de condensata sunt: et ut fortius
firmarentur, Atri jam grossior priore distil-
lavit: causante semper ideo de centrali: et
qui in fheram Atri sub Vis remansit: et
hic Vnde inter duos Atri in celos congelatae
comprehensae sunt. Atri in idem centrali: non
cessavit, sed distillando ulterius Vas etiam

alias minus puriores in Arem resolvit, qui
etiam sub fihera dicit in fihoram propriam
remansit, et ab dicit elemento, tanquam fortissimo
fundamento circumdatur; et huiusmodi calorum
non possunt transgredi Aem idam subtilissimam
ita dicit elementum non potest transgredi Vas
calorum; nec etiam Aer potest transgredi, et
exaltari super Aem.

Aqua vero cum Terra in unum globum remansit
quoniam non habet locum in Aere, excepta hac
parte, quoniam dicit in Aem resolvit, propter forti-
ficationem quotidianam huius mundi; si enim
esset vacuum in Aere, et omnes in eum elevare-
mur, sed iam Aer fihera plena est, quod
semper ex dicit per continuum calorem centra-
lem despidatis adimplebitur, ita, ut caetera Va-
sa ab Aeris compressione circa Terram volvantur,
cum eam centrum constituant, et huiusmodi
hoc sit in dicit de hic pro fortificatione mundi.
dicit enim centralis non cessabit motu univer-
sali, et influentia celestium virtutum aeren-
ti, Vas calefacere, nec Vas apertum resolu-
tur. Elevari in Aem, nec Aer resistit com-
primere responsum Terram cum Terra in centro
continere. et sic ad exemplum huius omnia
in mundo, naturaliter fieri necesse est, et ideo
dictum, ut scias quatuor elementa habere.

56.
Sympathiam naturalem cum superioribus, quia
ex uno chaos eadem sunt. sed à superioribus
gubernantur, sunt à dignioribus; inde, et in
hunc locum sublimarem hac obedientia
devenit. Satis hac à philosopho naturaliter esse
inventam, ut dictus.

Hunc ad propositiu[m] de unum fluxu et refluxu
maris; modo per axem Polarem ab uno Polo
ad alium ferantur. Duo sunt Poli; unus
Arcticus in parte superiori Septentrionali;
alter vero Antarcticus sub Terra in parte
Meridionali. Polus Arcticus habet vim chagne-
ticam attrahendi. Polus vero Antarcticus
habet vim magneticam expellendi; quod vide-
mus in chagnete. Trahit igitur Polus h[ab]ens
Arcticus Vasa; per axem, quod cum intra-
verunt, iterum per Poli Antarthici axem
compuncti et quia iter non permittit inde
qualitatem, coguntur iterum ad Polum Arcticum,
centrum suum, reverti; et ita continuè cursum
suum observare. in quo cursu à Polo Polo
Arctico ad Polum Antarcticum per medium
seu axem mundi, per poros Terra diffundun-
tur, et sic secundum majus, et minus scaturien-
tinas oriuntur, qui congregantes in flumina
excessant, ac iterum illuc unde egredior,

57.

revertuntur, idq; fit semper motu universal:
has. Vt quidam, ignorantes motum universalem,
et solum operationes, in corde maris consumi,
et ab Astris generari dixerunt, qd tñ nil tale
generant, nisi quod vitalis, et spirituales influ-
entias imprimant, qd tñ nondant pondus.
Satis qd Vt non generari, sed ex centro maris p-
poros. Vt in universum mundum egredi, et
itac itum relabi. et licet Va mens. sed Osa
In hac p- poros. Vt, angustas loca, et apenas
depuratur, amittit Obidum, ut bene scaturigines
sint dulces, quod p- maiores meatus Va veri-
Osa erumpit, inde. Qd fontina, et fontes. Qd
si V transiens p- meatus. Qd, ardentes inca-
lescit, et Therma oriatur; Qd enim ab Ae-
centrali. Qd in visceribus. Vt accenditur, et ita
vapores minus. Thermalis calida est. Odori. Qd.
Et etiam V p- loca aluminosa, cuprea, &c. mi-
neralia transiens impregnatur sapore, et odore,
Placo, aluminoso, Oso, &c. Talis est de-
scillator Conditor omnium. Qd, in aquas maris
est loc desillatorium, qui potest aut Aqnam
centralem exstingvere, aut vas frangere, et ita
omnium finis. vel etiam, cum ejus bonitas
in melius tendat, potest Aem idam omnium
purissimum, qui Vis calorem in firmamentum
est, altius extollere, dareq; gradum fortio-rem

Si centrali, ut omnes Va in aëra eleventur,
 et calinabitur Fra, et ita Si consumpto
 omni impuro, reddet subtilis; circulatas in
 Aëre Vas, purificata Fra, et ita si sufficit
 licet: populus Deus nobiliorem mundum pro-
 ducere.

Sciunt go artis inquisitores, qd Fra, et Va unum
 globum habent, et omnia simul faciunt, quia
 sunt elementa sensibilia, in quibus alia duo
 occultata operantur. Si conservat Fra, ne
 submergatur, dissolvatur; Aë, conservat Aem,
 ne extinguatur; Va conservat Fra, ne com-
 buratur. hec dicta sunt, ut fiant Audiosi, in
 quibus fundamenta elementorum consistunt, et
 quomodo Philosophi eorum actus contrarios obser-
 vaverint, Aem cum Fra, Aem cum Va copu-
 lantes. licet, quid aliqd nobile voluerint,
 Aem in Va decoxerint, animadvertentes, quod
 sanguis unus, altero purior, sicut et lacrima et
 purior □ na. sufficit, jam dixi, Vm, hēma,
 et menstruum mundi epe, et receptaculum seminis.

DE ELEMENTO AERIS.

AER est elementum integrum, in sua

59.
 qualitate dignissimum, extra leve, et inuisi-
 bile, intus verò grave, visibile, et fixum, est
 calidum, et humidum, temperatus de, dignus
 est tra, et va. volatile quidem est, sed fixatur,
 et dum fixum est, penetrabile reddit omne cor-
 pus. ex quo purissima substantia creati sunt
 spiritus vitales animalium; minus purum in
 tra propriam sphaeram elevatum est, residuum
 verò, pars eius grossior, remansit in va, quae
 cum va circulator, sicut tra cum tra, quia
 amici sunt. dignissimum est, est enim verus
 locus seminis omnium rerum: in illo ita semen
 imaginatur, sicut in viro, quod postea motu
 circulativo projicitur in formam suam. haec
 elementum hoc formam integritatis ad semen
 distribuendum in matrices per formam, menstru-
 um mundi: in illo etiam est spiritus vitalis
 omnis creaturae, per omnia vivens, penetrans,
 et constringens semen alius elementis, sicut
 vir uxoris. ille nutrit ea, ille impregnatur,
 ille conservat ea. et certi hoc elemento non
 solum mineralia, animalia, vegetabilia, sed
 etiam alia elementa vivunt. va enim omnis
 putrescit, sordescit, si privetur recenti tra.
 tra exstinguitur sine tra. tra potius conser-
 vantur tra. denique totus mundus eo conservatur.

60
 homo perit sine Aëre; siq; non esset vis Aëris
 penetrantis, et alterantis; attrahentisq; secum
 nutrimentum multiplicativum, nil cresceret in
 mundo. in illo est imaginativum semen, virtute
 Aëris, quod constringit menstruum mundi, illa vi
 occulta, ut in arboribus, herbis; cum per poros
 Terræ, actu spiritualis caloris, exit forma cum
 semine, et virtus Aëris in proportionem constri-
 git idus, et congelat guttatim, siq; de die in diem,
 de gutta in guttam crescendo, arbores eriguntur,
 ut in lib. XII Tract. dictum. in hoc elementofant
 omnes res integre per imaginationem Aëris; et
 est plenum virtutis divine: in illo namq; est
 inclusus spiritus Activissimus, qui ante creationē
 ferebatur supra, Vas teste sacra scriptura. et
 volavit super pennas ventorum. h. ita
 est, non dubitandum, quod de virtute sua divina
 in illo relictum sit. ornavit Deus hoc elemen-
 tum spiritu vitali omnis creature; in illo
 est semen omnium rerum diversarum, cui a
 creatione statim vis illa magnetica a Deo
 inclusa est, qm si n habere, non posset attrahere
 quicquid de nutrimento, sed si semen in sua
 parva quantitate relinqueretur, nec cresceret,
 nec multiplicaretur. Sed sicut magnes trahit

Ferrum ꝑ: ad exemplum Poli Arctici trahentis
 ad se Vas: ꝑ sic Aer per magnetem vegetabi-
 lem, qui in semine est, trahit ad se nutrimen-
 tum mensuri mundi, id est Væ. hæc omnia
 sunt Aer, qui est dux Væ, eius vis inclusa
 est occulta in omni semine. ad attrahendum
 humidum radicale, et hæc virtus est, ut supra
 dictum, in omni semine semper pars 280us
 in Tract. 3. XII. h. q^o cupis esse bonus plan-
 tator arborum, semper cupidum attrahivum
 versus partem Septentrionalis verte, sic
 nunq^m frustaberis labore. sicut enim Polus
 Arcticus Vas, ita punctum verticale semen
 trahit ad se, et quolibet cupis attrahivum illi
 correspondet. Sufficit dixisse Aerem esse ele-
 mentum dignissimum, in quo est semen, et
 spiritus vitalis, seu domicilium anime, omnis
 creature.

DE ELEMENTO IGNIS.

IGNIS est elementum purissimum,
 et omnium dignissimum plenum adhaerentiis,
 unctiosè corrosivitate, penetrans, digerens,

corrodens; maxime adhaerens; extra visibile,
 intus vero invisibile, fixissimum; calidum, et
 siccum, et temperatis. Fra. quae omnium pu-
 rissima substantia, et essentialis cum Throno Divi-
 nae Majestatis in creatione primum elevata est,
 quando de calorem firmatae sunt, ut in elemen-
 to de dictum. ex minus purissima quae substantia
 Angeli creati sunt: ex minus purior cum purissi-
 mo de mixta, luminaria, et stellae creatae
 sunt. minus purum adhuc in sphaeram ad con-
 cludendum, et sublevandum calorem creatum est.
 impura vero, et unctiosa in centro Fra. ad
 continuandam motus operationem relicta, et
 inclusae est, quam nos Gehennam vocamus.
 omnes hi de. habent invicem sympathiam
 naturalem, licet divisi sint.

Elementum hoc est omnium quietissimum, ac
 simile curru, cum trahitur, currit, si non
 quietum est. inest etiam omnibus rebus impet-
 ceptibilibus. in ideo sunt rationes vitales, et
 intellectus, quae distribuuntur in primae infusione
 vitae humanae, et haec divinitus a ratione
 his, quae sola homo à ceteris animalibus differit, et
 deo assimilatur. haec anima est ex ideo purissi-
 mo de elementali, in spiritum vitalem divinitus

infusa, propter quam homo post creationem re-
 rum omnium in particularem mundum seu
 microcosmum creatus est. in hoc subiecto Deus
 sedem et majestatem suam posuit, sicut in
 purissimo, et quicquid subiecto, quod a sola volun-
 tate Divina gubernatur. propterea nichil homi-
 ni dedit potest appropinquare Deo; ideo nemo homi-
 num naturaliter Deum videre potest, quia Dis-
 cretus in circumferentia Divinitatis. Ita intensus
 est, ut nullus oculus illum penetrare possit.
 Dis enim non patitur audere compositum, cum
 est motus et separatio. quicquid subiectum
 est, alias non, sequeretur quod absurdum est,
 Deum quiescere non posse. Habes exemplum:
 Dis in filio quiescit, bone moveatur, et
 exultatur; ita Dis ille, in quo locatus est
 Creator Divinus non movetur, nisi voluntate
 Altissimi. anima humana in spiritu vitali
 in sanguine purissimo locata est, ultra se totius
 lucis fugiens; ita gubernat mentem, et
 mens corpus.
 Diximus Dis elementum quicquid esse,
 et quod motu excitatur, quam excitationem
 novimus viri Sapientes. omnem generationem,
 et quidem corruptionem philosopho necesse est scire.

64

Natura non aliter operatur, nisi, quod illi maa
 rorigitur: prima maa a Creatore, secunda vero
 a philosopho. In operatione vero philosophorum
 nua habet excitare Deum, qui a Creatore occulte
 in centrum^{cu} prohibet rei inclusus est: talis dicitur ex
 citatio fit per velle nua, aliquid per velle sagacis
 artificis nua disponenti: naturaliter enim omnes
 impunitates, et pollutiones rerum purgantur de,
 omne compositum soluitur de. Sicut va
 lavat, et purgat omnes res imperfectas, quae non
 sunt fixae; sic dicitur purgat omnes res fixas, et
 per Deum perficiuntur: sicut va omne solutum
 coniungit, ita dicitur omne conjunctum separat,
 et quod sua nua, et proprietatis est ordine
 purgat, et augmentat, non quidem in quantitate
 sed in virtute. agit hoc elementum mirum modo
 occulte in alia elementa, ac in omnes res:
 sicut enim anima est ex ideo purissimo, ita ve
 getabilis est ex elementalibus, quod a nua gubernatur.
 agit hoc elementum in centrum eiuslibet
 rei hoc modo: nua dat motum, motus excitat
 Deum, Deus Deum, dicitur vero separat, purgat, di
 gerit, colorat, et maturescere facit omne semen,
 maturum expellit per formas in loca, et
 matricem, loca pura et impura, callida plus.

minus, sicca & humida; et secundum disposi-
 tionem matricis seu loci, varia res produuntur
 in Terra ut in lib. XII Tract. dictum. Et ita mor-
 unius est generatio alterius. quia paradysus, et
 primi Parentes nostri ex purissimis, incorruptibili-
 bus elementis creati sunt, immortales erant, sed
 ob peccatum, expulsi paradiso, vestri coquebantur
 variis, ex elementis nihil puris, et corruptibilibus
 conflatis albis, unde et illi mortales facti sunt.
 sic patet, quomodo elementa corrupta in subiecto
 cadant, et separantur, quomodo unum aliud superat,
 et quia hunc fit per primam separationem pu-
 trefactionis, et per putrefactionem puri ab impuro
 separatio, si hunc fit conjunctio nova virtute
 dicitur agnoscit formam multo nobiliorem primam.
 nam in suo primo statu corruptio fuit ex grosso
 ad mixto, quod non nisi per putrefactionem pur-
 gatur, et melioratur; et id fieri non potest, nisi
 conjunctis viribus quatuor elementorum, quae
 sunt in omni composito; cum enim compositum
 cadere debet, per elementum unum cadit; et dum
 ita confuse parent, dicitur, qui est potentiales
 in quolibet elemento, ut Terra, Aer de conueni-
 unt simul, et conjunctae manu vincunt
 postea dum digerunt, et coquunt, et ultimo
 congelant, et ita naturae auxiliatur.

66
 Si enim Δ is centralis occultus, qui vitæ caput
 erat, vivit, agit in id, quod sibi propinquius, ac
 purius est, sicut et ipsum purissimum est, et
 conjungitur cum illo: ita vivit contrarium,
 separat, purum ab impuro, et generatur nova
 forma, et si adhuc adjuvatur priore, multo pre-
 stantior: interdum sagacis artificis ingenio
 fiunt res immortales, maxime in regno minerali:
 sic omnia solo Δ e, et Δ is regimine fiunt, et
 perdurantur in ære, si me intellexisti.

Hic habet elementorum originem, eorumque
 natus, et operationes breviter descriptas, quod
 ad propositum sufficit.

DE TRIBUS PRINCIPIIS OMNIUM RERUM.

Descriptis quatuor elementis, ad Trias, ex
 his conflata, rerum principia defendamus.
 Sed vivit Δ eus, ut insepabiliter unum elemen-
 tum agere in alterum, debet, idem loquar
 proprias. capit itaque agere Δ is in Δ rem,
 et produxit Δ ur. Aer est in Δ m, et
 produxit \S um. Va capit agere in Δ ram,

et produxit Ol. Terra autem non habens,
in quod ageret, non produxit quidquam, sed
productum remansit in illa. quapropter tria
tantum principia orta sunt. Ol. Aer. et Ignis.
et Terra facta est nutritrix, et matrix aliorum.
Veteres philosophi tantum duo principia des-
cripserunt, et Aer, cum Ignis, quod et nobis
sufficit, nam metallorum, imò et lapidum sepe
statuerunt.

Omnis jam Filius artis scit accidentia, ipsum
accidens noscat, opus est, et discat ad quod subjectum
sive elementum accidere proponit, ut per media
sepe ad id accomodet, si alius quaternarium nu-
merum adimplere desiderat. Sicut enim haec
tria principia, ex quatuor producta sunt, ita
operetur per diminutionem, ut etiam haec produ-
cant duo, masculum, et foeminam; duo vero
producant, unum incorruptibile, in quo erunt
illa quatuor agilitate sincera, ad summum depu-
rata, digesta, et sic respondebit quodrangulus
quodrangulo. et haec est illa quinta essentia,
a multis contrariis separata, et sic habet in
his tribus principis, in quarum compositione
natale corpus, spiritum, et animam occultam;
quae tria, si separata, et bene purgata conjungantur;

68

finē subio, imitando nām, purissimum fructum
 dabunt. anima enim, licet ex nobilissimoloco
 apumpta est, illuc tñ, quo tendit, pervenire n
 potest, nisi per spiritum, qui est locus, et domus
 huius animae, qm si vis. reducere in locum de
 bitum, opus est, ut sit lavata ab omni peccato,
 locus quoq. sit purificatus, ut in eo possit anima
 glorificari, et non amplius separari.
 Habet tñ principiorum originem, ex quibus
 huius est imitando nām. Gum philosophorum
 et eorum primam mām producere, et istare,
 rum principia, maxime metallorum, ad huius
 propositum deducere, quia sine his principijs
 impossibile quid perficere, per artem, sine qbus
 nec nāa quidq. producit. Hae tñ sunt in
 omnibus rebus, sinez his nil esset mundo, nec
 naturaliter erit.
 Veteres quidem duo tantum nominant nempe:
 Aur, et Gum. sine Ole tñ nequaquam ad hoc
 opus accedere poterant, cum illud sit clavis,
 et principium huius scientiae. idus aperit
 portas justitiae, habet claves ad carceres in
 fernalis, ubi Aur ligatum jacet: ut dabitur
 latius, in Tract. de Ole hae. hae tñ prin
 cipia omnino sunt necessaria, quia illa sunt
 maa proxima. duplex enim est materia

metallorum: Proxima, et remota. Proxima
 est Aur, et Gus. Remota sunt quatuor elementa,
 ex quibus solius Dei est creare res; relinquere ergo
 elementa, quia nil ex illis facies, non potes;
 nisi haec tua principia producere, quae est
 natura ex illis nil aliud producit; si ergo ex ele-
 menti nil praeter ista tua principia producere
 potes, ad quid vanus labor, quareere facere velle,
 quod jam a natura generatum est. Sufficiat ergo
 tibi tua principia habere, ex quibus natura in
 Terra, et super Terram omnia producit, quae tua
 in omni re integre invenies. Ex hominibus de-
 bita separatione, et conjunctione natura produ-
 cit. At in metallis, quoniam lapidis in regno minerali,
 in vegetabili, arbores, herbas. in animali regno,
 corpus, spiritum, et animam; quod maxime operi
 philosophico adequatur. corpus est Terra;
 spiritus est Aer; anima est Div, seu Aur-
 auris: quantitate corporis angel spiritus, vir-
 tutem vero angel Div. sed quia magis est de
 spiritu in pondere, quoniam de Aer, exaltatur spi-
 ritus, et opprimitur Aer, trahitur ad se: et sic
 quilibet eorum crescit in virtute, et Terra, quae
 est intermedium eorum, crescit in pondere.
 Omnis ergo indagator artis videat, quid praestet
 ex his tribus; et huius in auxilium succurrat,

ut possit vincere suum contrarium; postea vero
ad alia pondus nāc suum pondus; ut adimple-
atur defectus nāc per artem, ita vincit suum
contrarium.

Terra nō aliud est, qm receptaculum aliorum et
subiectum, in quo ista duo, Δ is, et Va cessant,
mediante Δ re; si predominatur Va , producit
res temporales, et corruptibiles; si autem Δ is,
vincit, producit res perpetuas, et incorruptibiles.
considera qd, quod sit tibi necessarium. Δ is
 Δ em, et Vm esse in omni re, sed neq Δ is, nec Va
faciunt aliquid, quia illa inter se tantum cessant,
et pugnant de velocitate, et de virtute, et hoc non
res, sed per exaltationem caloris extrinseci, qui
motu calefactum virtutum in centro Δ re accenditur,
sine quo ista duo nō facerent, sed starent uterque
eorum, quodlibet in suo termino, et pondere; sed
nāc, postq conjuncta ista duo in proportionem,
tum calore extrinseco excitata, et sic inci-
piunt inter se pugnare, et quodlibet eorum
vocat suum simile in auxilium, sic ascendunt,
et cresunt, quousq Δ re cum illis amplius as-
cendere non potest; interim illa duo in eius-
modi retentione Δ re sublimantur; nam
in illo subiecto Δ re, Δ is, et Va ascendunt
ineffabiliter, et per poros reservados, quos Δ re
preparat, agunt. / ex illa sublimatione

41

corum, flores, et fructus sequuntur, in quibus amici fiunt, ut in arboribus patet; quod enim melius subleantur, et purificentur ascendendo, eo prestantiores produunt fructus, perfectum, si agatur virtutibus conjunctis finis, unum.

Curgetis quoque rebus, facit ut Δ is, et ∇ is amice fiant, prout in ∇ is sua, quod cum Δ is ascendat, facili facient, et tunc id brevius perficiet, quoniam nam, si bene secundum pondus nam conjunxeris, non ut prius fuit, sed ut nam requirit, et tibi quod est. quoniam nam in omni compositione magis apponit de aliis, quoniam de Δ is minima pars Δ is semper est, sed nam secundum placitum addidit Δ em extrinsecum, ad excitandum idem in eternum secundum majus et minus, per multum aut parum temporis, et secundum locum, si Δ is superat, aut superatur, perfecte et imperfecte res sunt, tamen in mineralibus, quoniam vegetabilibus non intra quidem Δ is extrinsecus, in profundum compositionis essentialiter, sed tantum virtute, quia Δ is intrinsecus materiam sufficit sibi, si tantum nutrimentum habeat, et Δ is extrinsecus est idem nutrimentum, et quasi lignum repletum Δ is elementalis, et secundum tale nutrimentum crescit, et multiplicatur. Cavendum tamen, ne Δ is extrinsecus sit nimis, si enim

ultra posse comedit, suffocatur. parvum
 sem, magnae flammae devorat: Δ is extrin-
 secus debet esse multiplicationis, nutriendi
 devorandi. decoratio igitur in omnibus rebus, est
 perfectio, ita nam addit virtutem ad pondus,
 et perficit. Verum, cum difficile sit ad
 compositam addere, cum hoc longissimum
 laborem requirat, consulo, ut de superfluo
 amoveas. tantum, quantum opus est, natura
 requirit; remotis superfluitatibus, misce, et
 ostendes postea nam, quod quaevis sit. In quo
 cognosces, an nam bene male conjuncta
 elementa, cum in conjunctione elementa om-
 nia consistant.

At hoc nil est aliud, quam virtutes elementorum
 equaliter commixtae, est calidi, siccis, humidis et
 frigidi aequalitas naturalis; conjunctio masculi, et
 foeminae, quem eadem foemina genuit, id est,
 conjunctio Δ is, et humidis radicalis, metallorum.
 considerando, quod Φ us philosophorum habeat
 in se Φ us suum proprium plus minus bonum,
 depuratum, et decoratum a nam, ex Φ is omnia
 perficere poteris: si sciveris addere ad pondus
 nam tuum pondus, duplicare Φ um, et tripli-
 licare Φ us, citius terminabitur in bonum,
 postea in melius, usque in optimum; quomodo
 unum tantum apparet est Φ us, et duo Φ is,

sed unius radiis; non erudi; nec nimis cocti;
purgati tñ, et soluti, si me intellexisti.

Materiam Φ ri philosophorum, et m^am Φ ris
eorundem describere non est opus; nemo potest
clarius idam eluci^dare, qm ab antiquis nomi-
nata est, nisi anathema artis esse velit, est
enim atq com^muniter nominata, ut non estime-
tur, quare publica ingenia non manent in n^ode.
simplicitate. non dicimus tñ Φ um philoso-
phorum com^mune p^rid esse, et a p^rte nominari
sed m^am, ex qua philosophi Φ ur suum et Φ um
creant. quia Φ ur philosoph. non habetur p^r se
super Φ ram, sed ex Φ re, et Φ rio conjunctis edu-
citur arte; non prodit in lucem nudus, enim
est; sed a n^a mirō modo involutus est. repetō,
 Φ ur, et Φ ur est minera nostri argenti vivi: con-
juncta tñ: qd argentum vivum, habet p^r se
metada solvere, occidere, et vivificare; quam
p^rstatem habet a Φ re. acetosae p^rog^rie n^ode.
ut clarius concipias, audi differentiam; inter
nost^rum argentum vivum, et Φ um vulgi.
 Φ ur vulgi non solvit aurum, argentum, ut
ab idis non separatur. Φ ur nost^rus solvit
hoc et non separatur ab idis, unq^m, p^rint^ra
missa v^e. Φ ur vulgi, habet Φ ur combus-
tibile, malum, q^{uo} denegantur. nost^rum
habet in se Φ ur incombustibile, fixum, bonum,

albissimum, et rubrum. Surs vulgi effrigidus;
 humidus. noster est calidus, humidus: vulgaris
 corpora denigrat, inficit; argentum vivum nos-
 trum dealbat, usq. ad crystallinam serenitatem.
 vulgaris per tonem vertitur in Trem citrinu,
 Surs malum: nostrum mediante calore vertitur
 in Surs candidissimum, bonum, fixum, et
 fluxibile. vulgaris, quo magis decoquitur,
 eo magis fluxibilis est. noster, quo magis
 decoquitur, magis inspissatur. jam vides
 differentiam, hanc adhuc non intellegis, n
 ex parte clara.

Talis virtutis est argentum vivum nostrum,
 quod et per se sufficit, et tibi, et tibi absque
 omni additione rei extranea, sola decoctione
 ne naturali solvitur: et congelatur; sed philo-
 sophi propter abbreviationem addunt illi
 Surs suum bene digestum, et maturum, et
 hi operantur.

Dise nam mineralium, tum et vegetabilium,
 quae in omni subiecto Surs nostrum invenies:
 et ab omnibus rebus Surs noster extrahi potest, tunc
 in uno subiecto propinquius, qm in altero. et
 non est nisi hoc unica via in mundo ex
 qua, et per quam preparatur arcum lapidum
 philosophorum. est quidem in omnibus
 rebus, sed in extractione ejus vita desistere?

45.
sine cognitione in naturalium, philosophi mi-
neralium, nil perficiat. et si etiam casu ab
aliquo mea tractatur argenti vivi nostri, hunc
ubi incipere deberet, opus suum finit; ideo
scientia haec est donum Dei, qui nisi per
ingenium & amicum ^{eam} alium revelaverit, diffi-
cile cognoscitur.

Diximus argentam vivam matrem primam istius
operis esse, et vere nihil aliud; quidquid additur
illis, oritur ex illo. ex tribus principiis, si-
res omnes diximus; sed nos aliqua ab acciden-
tibus purgamus, purgata istum conjungimus;
additis addendis; deficientia adimplemus. Quam
imitando ad finem summa perfectionis decipimur,
mus, quod natura ob accidens perficere non potest,
etiam finit, ubi ars debet incipere. imitare
naturam; nec se moveant contraria in locis qui-
busdam nostrorum Tractatum, ita enim esse
oportet, ne ars proderetur; tu autem elige ea,
quae cum natura conveniunt, accipe rosas, lilyas,
relinque. si vis metadum facere, metadum
est huius fundamentum, quia ex reali aere,
ex metallo metadum generatur. et salo pro-
certo; nisi ex metallo humidum radicale
optime separatim accipias, nil efficis: si
grano tritici frustra colis. Tractam. unica res
unica ars, unica operatio. si igitur vis

metallum producere, metallo fermentabis;
 si arborem, arboris semen sibihi fermentum.
 unica est operatio, extra qm vera nulla est.
 eruat itaq, qm aliquid particulare extra hanc
 unicam viam, et naturalem viam, dicunt verum
 esse. etenim non habetur ramus, nisi ex
 trunko arboris. impossibile est ramum prius
 qm arborem producere.

Concludo ergo, non esse nisi unicam naturam, sicut
 in metallis, qm aliis rebus; sed diversam eius
 operationem; unam etiam universalem viam
 secundum Hermetem. Sic ab hac una re
 omnes res natae sunt: sed in multi sunt naturae,
 imò contra naturam operantur, dealbando, rubifi-
 cando, lunam fixando, animam auri extrahen-
 do &c. subtilia. non quidem negamus, imò esse
 necessarium dicimus, animam metallicam
 extrahi debere, sed non ad sophisticam ope-
 rationem, sed ad opus philosophorum: quod
 extracta, et purgata iterum corpori suo
 reddi debet, ut fiat resurrectio vera corporis
 glorificati. nunquam hoc nostrum propositum fuit,
 sine grano tritici tritium multiplicare posse;
 sed ut illa anima extracta aliquid aliud me-
 tallum sophisticis modis tingere possit, sicut
 ipsum esse satis. Sed de his in tertio pro
 de Oleo copiosius dicitur.

77.

+

EXTRACTVM EX DIALOGO

de

SULPHVRE.

Inter tria principia Δ ur mento philosophi
 primo loco posuerunt, sicut dignissimum prin-
 cipium, in cuius preparatione tota scientia
 latet. Triplex enim Δ ur est, et inter alia
 eligendum. Δ ur tingens, seu colorans: Δ ur
 congelans Σ ur: Tertium est essentialia matu-
 rans; de quidem sero tractare debuimus, sed
 quia per dialogum unum principio vidimus,
 ita et alia finire cogimus. Δ ur maturius
 est ceteris principijs, et Σ ur non congelatur,
 nisi Δ re: quod totalis nostra operatio in hac
 arte non est, nisi ad facimus ex metallis.
 Δ ur eliare, quo in visceribus. Unde argen-
 tum vivum nostrum in aurum, et argentum
 congelatur. quod quidem Δ ur in hoc opere
 loco masculi, ideo dignius habetur, Σ ur
 vero loco foeminae. ex horum duorum
 composito, et actu generantur Σ ur phi-
 losophorum.

Dicitur esse in Dialogo precedenti de illo
 Alchimista, qui in Grio frustra laboravit;
 dicimus nunc de Sorio eius, qui in Arre, per
ones, precipitationes &c. multa tentavit,
 absq; fructu; qui tandem tristis pervenit
 ad quoddam nemus viridissimum, omnibus
 refertissimum, in quo omnium minorum
 & metadomum fodinae erant, omnia aethi-
 aves, arbores, herbae, fructus. ibi etiam
 habitabantur varii. Va ductus, quia ibi
 Va non habebatur, nisi qd per vovis in.
 strumenta, et canales traheretur, et hoc
 per varios artifices ex variis locis: In
 principia fuit illa, clarioz ceteris, qd
 a radiis. Cuncta traheretur, hoc non nisi
 pro Nymphae nemoris illius procurabatur.
 ibi etiam pascebantur tauri, et arietes,
 et pastores erant duo juvenes; sylva hac
 et locus: inquit Pastores; interrogati:
 est nostrae nymphae Veneris. miser alibi
 missa seipsum confudit ad latus canalis sub
 quodam arbore, et caput lamentari: quid
 est hoc? omnes dicunt rem esse communem,
 vilem, facilem, et ego id prehendere nequeo.
 et maledixit Ari, qd etiam in hoc nemore
 erat, infans Alchimista. intus audit vocem

quasi aliusque senis: quare maledicis. ¶ n.
alch. credidi idē primam manū lapidis. vox.
 ego novi ¶ ut verum, et principale subiectum
 lapidis, te autem non nosco, iniuste ¶ n. male.
 " dicit, qd est in durissimis coriis, non potest
 uniuersū adē, ligatis enim pedibus in tene.
 " trofissimo carcere jacet, nec egreditur, nisi quō
 illud deportant custodes. ¶ n. via contra vo.
 " cunctatē matris. ¶ n. oībus obedire voluit,
 ideo tradidit illud in carcerē, iussit ligare pedes.
 custodesq; statuit, ut sine sūtu illorum egredi
 non possēt. alch. quando dimittetur? vox. o
 amice. ¶ ut philosophi non possēt hinc exire,
 nisi longissimo tempore, et cum gravissimo
 labore. alch. qui sunt custodes eius? vox.
 sunt eiusdem generis, sed tyranni. alch. et
 tu quis es? vox. sum Index et praefectus
 carcerum, et nomen mihi Saturnus; in
 meis carceribus quidem detinetur ¶ ut, sed
 habet alios custodes. alch. quid facit, quidq;
 laborat? vox. quidquid eius custodes volunt
 laborat; estq; mille rerum ordifex, et est
 eos omnium rerum; scilicet emendare metalla,
 mineras, corrigi, animalia intellectum docet,
 varios facit flores in herbis, et arboribus;

80.

idiss, omnibus preest, corrumpit Arem,
 quem iterum emendat, est omnium odo-
 rum in mundo artifex, omnium colorum
 pitor. alib. ex qua materia facit flores? vox.
 Custodes dant materiam, et vasa, Φ ur vero dige-
 rit, et secundum digestionis varietatem, et
 pondus, varios flores, et odores facit. alib.
 estne pitor? vox. Sicut, quod Φ ur sit virtus
 omnium rerum, et est secundus natus, sed
 senior omnibus, fortior, et dignior, sed puer
 obediens. alib. quomodo cognoscatur? vox. miris
 modis, sed optime per rationem vitalem
 in animalibus; per colorem in metallis;
 per odorem in vegetabilibus: sine illo mater
 ejus nil operatur. alib. habetne fratres?
vox. unum tantum ejusmodi filium mater
 ejus habet, fratres ejus alii sunt mali aperi-
 ati, sororem habet quam amat, et ab illa ama-
 tus, nam illi est simul mater. quo ad naturam
 suam uniformis est, sed in carentibus mu-
 tatur: cor ejus in semper purum est, sed
 vestimenta ejus maculata sunt. alib.
 habetne aliquando liber? vox. maxime illo
 tempore, cum irant illi viri sapientes, qui
 cum matre ejus: natura magna amicitia
 intercedebat. ut Hermes &c. qui idem

liberare; quos ligaturos dissolvere siverunt.
 et qui idem liberat, custodes suos, qui insuoreg-
 no gubernant, vincit, et ligatos huic, qui illud
 liberat, in subditos tradit, eorum regna dat
 in possessionem; et maxime, in eius regno est
 frentum, in quo omnia tria regna: animale,
 vegetabile, minerale, denique tota natura videtur,
 videtur creatio mundi, celestes influentiae, et vi-
 tales, in inferiora. Item quomodo natura per pondus
 et res componat. tum motus solis, et luna,
 praesertim motus ille universalis, quo materiam
 gubernatur, ex illo gradus caliditatis, frigidi-
 tatis, humiditatis, siccitatis, virtutis, herborum,
 et omnium rerum. Satis omnes res in Terra
 et super Terram ex tribus principiis generari, ali-
 quando ex duobus, quibus in tertium inest, adhaerere
 qui novis tria principia, et pondus idorum,
 ista natura conjungit, facile ex decoctione
 quodumque in subjecto, an bene et male et me-
 diocriter coctum, idque secundum plus minus,
 intelligere poterit, ut herba de. ex visu, gustu,
 odore. his tribus sensibus concluduntur tria
 principia rerum, et gradus eorum decoctionis.
 Qui jam si liberat, id. dat sanguinem pro
 summa medicina, caute in hac mediana.
 sumenda, multum ante terminum ex illa inter-
 =cant, quia magna flamma vis consumit.

parvam. multierant, qui quod medicina erat
 potentior, subtilior, eo sanior ipsis videbatur;
 unum granum eius multa milia metalli
 transmeat, multo magis corpus humanum.
 quod utendum est, ut calorem naturalem confor-
 mando nutriat, non superet, quod paucissime
 dosi, et pro subtilior, fortior medicina, eo
 minori dosi datus, ne ante terminum morbi
 praetertradatur. Sanguis ille Φ ris est ille
 intrinsecus volutus, et fixitas convertens, et
 congelans. argentum vivum in aurum &c.
 metallum; corporis sanitatem restituens. alibi
 ego scio facere o^o Φ ris, nonne hoc est sanguis
 Φ ris? ~~vox~~ sanguis Φ ris nondatur, nisi his;
 qui illud sanis ex carceribus liberare. Φ ris
 in omnibus metallis incarcerationatur, sed in aliquo
 bus non ita facile. cibus eius ventus est,
 cum liber est coctus, sed in carceribus coctus;
 qui cum matre eius amicitiam inis, ille potest
 illud liberare; et si matrem sentit, suavit,
 imitatur, arcanum perficiet. alibi in quo
 subiecto est hoc Φ ris? vox. minera eius sunt
 omnes res, est in metallis; herbis; animalibus;
 lapidibus &c. denique est ubique, sed habet quor-
 dam palatia, ad philosophi audientiam
 dandam; sed philosophi illud in manu suo

natans; et cum Vulcano ludens adorant,
 quando idus vilipimo vestitu incognitum phi-
 losophi accedunt. est in uno solo subjecto qm
 carentibus tenebrosissimis: ne videri possit. in auro
 et argento est perfectissimum, sed in argento vivo
 facillimum. sicut Saturnus disparuit, et alchimif-
 tas seipsum obdormiuit, et apparuit isti visio:

Vidit in illo nemore fontem va plenum, circa
 quem deambulabant et cum ~~se~~ inter se alter
 cando, donec ultimus cepit pugnare, et intulit
 et ~~se~~ vulnus incurabile, ex quo sanguinis locu-
 va, quasi lac candidissimum effluxit, acia mag-
 num flumen crevit; ex eodem nemore egressa
 est Diana virgo pulcherrima, quae caput lavari
 in flumine illo. et transiens Princeps, quidam vir
 fortissimus, et maior suis servitoribus, caput mirari
 eius pulchritudinem, quodque epe non sibi similis;
 eius amore captus est, sed illa observans utrum
 amore exarsit, et quasi in animi delirium labens,
 caput mergi; Princeps mandat suis servitoribus,
 ut eam juvarent, sed omnes timere flumen
 respondentes: flumen est quidem parvum, quasi
 exsiccatum, sed periculosissimum: quoddam sine
 tuo scitu volebamus hoc transire, et vix a
 periculo aeterni mortis evasimus, sinu etiam,

alios antecessores nostros hic perisse. tunc
 Princeps deposito suo pabulo grosso, ita ut
 coal armatus in flumen profiliit, ut opem
 ferret Diana, porrexitq; manum, qd volens
 se salvare, ipsum Principem ad saxosil, et
 ambo submersi sunt. paulo post anima illo-
 rum e flumine exierunt, volitantes supra
 flumen dicentes: optime nobiscum actum
 est, aliter enim ab hisce corporibus liberari n
 potuissemus, qd polluta, et maculata erant.
Alchim. revertimini mihi aliquid in illa corpora?
anim. non in tm polluta, sed q vando purgabun-
 tur, et hoc flumen exsiccabitur per calorem solis,
 et provincia hoc sapinis per Arem examinata
 fuerit. interim hic supra flumen volitabimus,
 donec ista nebulae, et tempestates cessent. et
 ecce veniunt iduc multi alchimistae q vaporem
 etiam Ais: cum ad idum fontem a Ole occi-
 sum cadaver invenerint, idud intese divise-
 runt, et alchimista etiam partem accepit. et
 sic domum reversi ceperunt in ido laborare, et
 hucusq; non cessant. hinc vero Alchimista Sa-
 turnus occurrit, qm agatur interrogans. alchi-
zam inveni Ais, juxta me, faciamus lapide.
Saturn. prepara go argentum vivum et Ais,
 et vitrum hoc da. alchim. noli habere cum

Srio quidam, quia est negm, multos delusit.
 Saturn. absq; argento vivo, in cuius regno Quis
 iam Rex est, philosophi nihil fecerunt, nec ego
 aliter scio. alib. faciamus ex solo Quis. Saturn.
 bene est, suadet, ut iubes. Trabant qd hoc Quis
 vone, et semper in fine eveniunt candelulas
 quos vetulae ad accendendum Aem vendunt. Inde
 Saturnus agit, inde qd, et dicit. accepit itaque
 duo argenta viva. Diversa substantia, secundum
 radices, qd Saturnus lavit. Una sua, et vocavit
 illa Quis de Quis, et comiscuit fixum cum vola-
 bili, facta compositione in vas de bitum posuit;
 et ne Quis fugam daret, custodem superposuit, et
 sic postea in balneum Ais lentissimi, ut materia
 requiebat, posuit, omniaq; optime fecit. alchem.
 gavisus valde accepit lapidem cum vitro colo-
 rem ejus, qui erat tanq; sanguis combustus,
 considerans, salore cepit, et ecce vitrum manu
 clausum in Terram fractum est; et Saturnus evanu-
 it; alchimista virgilans nil praeter candelulas
 in manu invenit. idq; omnibus evenit, qui sine na-
 turae querantur.

Quare quidquid legitis in Authoribus, omnia ad
 possibilitatem nae reducite, nec credite syllabis;
 sed sensum frastate, si etiam scriberent, quod
 Ais non vult; quia hoc est contra naturam;

Vidisti regionem istam ubi vir sibi suam
 perduxit uxorem, quorum nuptia in domo nocte
 celebrata sunt; intellexisti quomodo hoc Δ us
 vobiscum vulgus vidit; si igitur vultis, ut res
 istam philosophiam vetula exerceant, monstrate
 horum Δ um dealbationem; vulgo dicunt: ve-
 nite, et videte, jam enim divisa est Δ a, et Δ us
 exiit; redibit condidum, et congelabit Δ a.
 comburite quoque Δ us à Δ re incombustibili; et
 lavate, dealbate, rubificate, donec Δ us fiat
 Φ uis, ac Φ us fiat Φ us, quod postea anima
 auri ornabitur. si enim non adventis Φ us
 à Δ re, et Φ us à Φ io, nondum Δ m invenis-
 sis, quae ex Δ re, et Φ io, quinta essentia crea-
 tur, et diffidatur. non ascendit quoniam descendit.
 quicquid in hac arte est notabile, in preparatione
 amittitur à multis; Δ re enim acuitur Φ us
 noster, alius non prodesse. princeps sine po-
 tulo miser, licet Alchimista sine Δ re, et
 Φ io, si me intellexisti, dixi.
 Alchimista postea domum reversus lapidem
 amicum deplorabat, et maxime dolebat, quod
 Saturnum non interrogaverit, quale illud hoc
 fuerit, cum tot vana genera Φ ium dantur.
 cetera uxori dixit.

CONCLUSIO.

87.

Omnis investigator huius artis debet imprimis
 quatuor elementorum creationem, operationem,
 et virtutes, cum suis actibus examinare; si
 enim horum originem, et naturam ignorat, ad
 cognitionem principiorum non perveniet,
 nec viam veram lapidis cognoscet, multo
 minus finem bonum assequetur, potius
 omnis finis, supremum principium termi-
 natur, qui scit, quod incipit, scilicet quod finit.
 origo enim elementorum est Chaos, ex quo
 Deus creavit, et separavit elementa, quod
 Solius Dei est: ex elementis vero natura
 producit principia rerum, et hoc per velle
 Dei, Solius naturae est: ex principijs postea
 naturae mineras producit, et omnia; ex quibus
 etiam artifex imitando naturam multa potest
 mirabilia. Quoniam naturae ex his principijs;
 quae sunt: $\text{Ol. \Delta ur. et \text{S} ur}$, mineras, ac me-
 tallas, et omnia genera rerum producit;
 idque non simpliciter ex elementis, sed per
 principia, quae sunt medium inter elementa,
 et metalla: igitur si natura ista non facit, minus
 ars poterit; non solum in hoc exemplo, sed

in omni processu naturali dispositio media
 observanda est: propterea hic in hoc Tracta-
 tu, et elementa ipsa, et idem actus, atque
 operationem, tum et principiorum originem
 sal copiose descripsimus, quod huius clarus nemo
 fecit, ut inquisitor bonus facilius considerare
 possit, in quo gradu lapsus à metallis, et
 metalla ab elementis distent. differentia
 enim est inter aurum, et Vm; sed minor
 inter Vm, et S^m; minima inter aurum
 et S^m: nam domus auri S^m est; et
 domus S^m est Va. Aurum autem est coagu-
 lum S^m; quod quidem Aurum difficilissime
 preparatur, sed difficilius investigatur, quia
 in Aere philosophorum totum hoc arcanum
 latet, quod etiam in penetrabilibus S^m con-
 tinetur: de eius preparatione, sine qua
 inutile est, dabitur aliquid in tertio princi-
 pium de Oleo; cum hanc virtutem, et
 originem, non proxime Auri tractemus.
 Tractatum hunc conscripsimus, ut quod in aliis
 omisso fuit, adimpleremus; quidam enim
 aliqua omiserunt; alii à via nostra, per mira-
 cula falsa, deviarunt, ut Albertus Magnus;
 qui suo tempore grana aurea inter dentes

demortui in sepulchro invenit; hoc in mine-
rali in homine adscriptis, et dicto Morienis
conformavit:
et haec materia sex à te extrahitur.

Sed hoc erroneum est, nam et Morienus ista
philosophiae intelligere voluit. Virtus enim
mineralis in suo regno locata est, sicut Anima
his in suo regno ut in lib. XII Tract. dictum.
quia quodlibet horum absq. ingressu extraneo
in semetipso stat, et multiplicatur.

Verum quidem est in regno animali esse et
Suum suam vitam, et Aer suam virtutem, sed
animalem, non mineralem. vis Aeris aalis,
si non esset in homine, non congelaretur son-
guinem Sui in carnem, et ossa. sic etiam
si non esset vis Aeris vegetabilis in regno
vegetabili, non congelaretur Vm seu Sui ve-
getabilem in herbas, et arbores. hoc quoque
in regno minerali intelligendum est.

Non differunt quidem hi tres Sui in virtu-
te, nec illa tria Aera, quia quodlibet Aer
habet vim naturalem Sui suam coagulare;
et quilibet Aer habet vim à proprio Aere
coagulari, sed non ab extraneo.

Cuius autem aurum intelligitur mortui inventum
est, hoc est ratio: in corpore demortui, Sui

per inunctionem & alio modo, fors pro
salvatione excitanda, & alio morbo cu-
rando, introductus fuit, et ille in cura
obit; & prius intra os, et dentes remansit
et factum est cadaver in vas naturale.
& prius, qui calore naturali putrefactionis
a phlegmate conposito corporis humani pu-
rifiatus, & ore proprio in aurum congelatus
fuit, si ibi & prius introductus non fuisset, nun-
quam aurum productum fuisset. et hoc est
exemplum verissimum, quod natura in
inferibus. Vnde ex solo & prius producebat
aurum, et argentum &c. metalla secundum
dispositionem loci & matris; quia & prius
habet in se proprium suum & prius, quo coagu-
latur in aurum, nisi impediatur ab
accidente, & non habeat calorem requi-
situm, & locum occlusum.

Non ergo vis & prius animalis congelat
& prius in aurum, sed in carnem; ne-
que vis & prius vegetabilis congelat suum & prius
in metallum & carnem, sed in herbam,
flores, ligna &c. si enim talis visus
in homine esset, in omnibus demortuis.

aurum & argentum inveniri deberet, quod
in non fit. Quis enim, et Quis semper
in suo regno manet, neque quidem operatur
in alio regno, sed tantum in suo. Talia
propi miracula multa occurrunt erronea;
inquisitor tamen bonus omnia ad possibili-
tatem naturae applicare debet, siue cum
naturae non conveniunt, omittendae sunt.

Quidcumq; legeris in philosophorum libris,
omnia de ad naturam, et possibilitatem eius.
reducere oportet; neq; semper crede syllabis,
sed sensum. Presta, si scribant quod Deus
non uocat, non crede; quia estis contra natura.
Naturam, et essentiam Dei. si scriberent
Quia philosophorum ex vegetabilibus ele-
vatori debere: ovio de. falsum te putas;
quia hic Quis omni habet in regno suo, ne-
quidem in minerali. et sic semper naturam
imitare, eiusq; possibilitatem presta. et
crede naturam de non seducturam. inde
quali modo natura in visceribus. Eae me-
talla producat; an aequal flammis Vulcani.
incurbita, aliorq; instrumentis chemicis?
et tu producat res mundi preciosissimas;

si natura utroque magistra. hoc firmis
quare tu eius minister tanto apparatus
egere deberes?

Sufficient jam tibi. Tractatus hic, in quibus non
enigmatice, sed claro, ut licuit, sermone multa
revelavimus; originem principiorum habes;
cum, incognito principio, finis semper dubius.
Fogas dum, ut mentem tuam idumnes.
initium enim scientia minor est Domini.
et crede scientiam hanc donum Dei esse, quod
largitur huic, cui vult; hic tu, gratia Dei,
hanc adeptus fueris; commendatum tibi habe
to silentium, ne ingratus Deo, qui artem hanc
usque ad tempus revelationis celatam vult, et
non nisi quibusdam tibi gratis; piis; seque
limentibus; revelandam, loco fortuna, per
cula maxima incurras; et cum Poëta, dolere
pro licet coactus sis:

Flos fulcrum felix, florem, fortuna, fecidit,
florentem florem, florida Flora fleat.
commendatam habeto tibi pietatem, et amorem
Domini, evita omnia scelera, superbia me
ximè; ama proximum; hoc, conceptum tibi
donum hoc fuis, opera bona exerce, et
labes enim mundum totum, ne foris super

bus, sceleribus, imisioribus evadas; et reatum
poenae aeternae incurras; quid enim prodest
homini, si mundum univolum lucretur,
anima vero sua detrimentum patiatur.
equaliterant fors aliqui, quibus donum hoc
Dei concessum est, licet sceleribus, fors pro
remuneratione bonorum quorundam opum,
in hoc mundo, quos praesentis Deus in alio
num interituros; quia natus tam sceler-
bus, qui quidam bonum non faciat, quod Deus
sine remuneratione, suis peccata sine poena,
non permittit. quare non temerarie a
Deo petenda est hoc gratia, sed humi-
litate huius dependentium, jungatur oportet
divinae voluntati, et saluti tuae conducit,
quod Deus optime noverit; finisq; artis
hujus, sunt iustum, et amor Domini, et
amor proximi. quare commendat de in finem
et immensam misericordiam Dei Altissimi,
qui sit laus, et gloria per infinita
saecula saeculorum
amen.

FINIS.

Evaggel. & Evaggelion

000000.70 = 1200

22
148

144
44

200
22

10 2210

01mte 10

01mte 10

10022 6 2222

1000

4 5 6

αἰμα, οἰδ, αἰ

αἰτλῶαἰτλῶν

αἰμῶν αἰτλῶαἰτλῶν

223.

169

ksiaznica@kc-cieszyn.pl